

TUTKIMUS SIIRTOLAPUUTARHOISTA JA NIIDEN KIINNOSTAVUUDESTA

Krista Löf

Joonas Kalin

Opinnäytetyö
Toukokuu 2012
Rakennustekniikan koulutusohjelma
Infrarakentamisen suuntautumisvaihtoehto

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
Tampere University of Applied Sciences

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Rakennustekniikan koulutusohjelma
Infrarakentamisen suuntautumisvaihtoehto

LÖF, KRISTA & KALIN JOONAS:
Tutkimus siirtolapuutarhoista ja niiden kiinnostavuudesta

Opinnäytetyö 93 sivua, josta liitteitä 18 sivua
Toukokuu 2012

Työn tarkoitus oli tehdä raportti siirtolapuutarhojen nykytilanteesta ja niiden tarpeesta lähitulevaisuudessa. Idea lähti ajatuksesta, että uusia siirtolapuutarha-alueita ei ole rakennettu Tampereelle 70-luvun jälkeen. Vanhoja alueita on saatettu laajentaa, mutta tilanpuutteessa niitä ei voida laajentaa loputtomiin. Lisäksi alueet ovat sijainneet alun perin kaupungin laidoilla, mutta kaupungin laajentumisen myötä ne ovat jääneet keskelle asutusta.

Yleis- ja asemakaavassa siirtolapuutarhat huomioidaan omalla kaavamerkillä RP-siirtolapuutarha-/palstaviljelyalue. Tampereella sijaitsee neljä siirtolapuutarhaa: Litukka, Rahola, Nekala sekä Niihama. Nämä kaikki, kuten myös muualla Suomessa sijaitsevat siirtolapuutarhat, ovat saaneet vaikutteita alun perin Tanskasta. Kuitenkin Saksasta siirtolapuutarhakulttuurin katsotaan alun perin lähteneen liikkeelle 1800-luvun lopussa.

Työ aloitettiin tekemällä kysely ASTA Rakentaja -messuilla. Tätä varten tehtiin havaintomateriaalia, kuten pohjapiirustusvaihtoehtoja ja aluesuunnitelma. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää, kiinnostavatko siirtolapuutarhat ja minkälaista siirtolapuutarhaa ihmiset toivoisivat. Kyselyyn vastasi 170 messukävijää. Näistä 50,8 % vastasi myönteisesti, että on kiinnostunut siirtolapuutarhaelämästä. Naiset ja miehet olivat yhtä lailla kiinnostuneita ja ikäluokkana 46–60-vuotiaat olivat muita kiinnostuneempia.

Tulosten mukaan siirtolapuutarha-alue saisi sijaita 5–15 km:n päässä asuinpaikasta ja mieluiten sinne kuljettaisiin polkupyörällä. Joukkoliikennettä pidettiin tärkeänä, eli sen tulisi kulkea alueelle. Siirtolapuutarhamökin toivottu koko olisi noin 35 m² ja palstan koko 350 m². Yleiset perustoiminnot tuntuivat olevan tärkeitä, sillä suurin osa haluaisi mökkiinsä sähkön, juoksevan veden sekä viemäröinnin. Saunan haluaisi omaan siirtolapuutarhamökkiinsä 59,4 % ja takan 49,4 % vastaajista.

Työssä laskettiin myös suuntaa-antava kustannusarvio erikokoisille siirtolapuutarhapalstoille mökkeineen ja mietittiin erilaisia vaihtoehtoja toimintamuodoille. Jatkotutkimustarvetta aiheessa kuitenkin on. Kustannuksiin voisi paneutua vielä enemmän ja tutkia, löytyykö Tampereen seudulta sopivaa maa-aluetta rakentamiselle. Kun tiedossa olisi tarkat maaperäolosuhteet, pystyisi kustannusarvion laskemaan paljon tarkemmin.

Asiasanat: siirtolapuutarha, ryhmäpuutarha, kysely, tutkimus, mökki

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Construction Engineering
Civil engineering

LÖF, KRISTA & KALIN, JOONAS:
Report concerning allotment gardens and their attractiveness

Bachelor's thesis 93 pages, appendices 18 pages
May 2012

The purpose of this thesis was to create a report concerning the current state of allotment gardening in Tampere area and the need of such in the near future. New allotment gardens have not been built in Tampere since the 70's. Old allotment areas may have been expanded but they cannot be expanded forever.

Allotment gardens are noticed as an RP-tag in the zoning plan and city plan of Tampere. There are four allotment gardens in Tampere: Litukka, Rahola, Nekala and Niihama. Finland's allotment gardens got their influence from Denmark. However the allotment garden culture is considered being started in Germany in the late 19th century.

The data was collected by making an inquiry at the ASTA Rakentaja –trade fair. The purpose of the inquiry was to find out if the allotment gardens still interest people and what kind of allotment garden would be something they would want for themselves. 170 people responded to the inquiry and 50, 8 % of them were interested. Both women and men were almost equally interested and the most interested age group was from 46 to 60 year old people.

According to the results the allotment garden should be located from 5 to 15 kilometres from the place of residence and the most popular way to travel there is by bicycle. The public transportation was considered quite important. The desired size of the allotment cottage was about 35 square meters and the lot 350 square meters. Most of the respondents wanted electricity, running water and sewerage. 59, 4 % of respondents wanted an own sauna in the cottage and 49, 4 % wanted a fireplace.

There is much more to be explored in this subject. The costs can still be made more specific and a proper building lot can be explored for the allotment garden. The costs could be calculated much more properly, if the soil conditions were known.

Key words: allotment garden, group farming, inquiry, cottage

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	7
1.1	Työn tausta.....	7
1.2	Työn tavoitteet ja rajaukset.....	7
1.3	Tutkimusmenetelmät	7
2	SIIRTOLAPUUTARHA	9
2.1	Historia.....	9
2.2	Siirtolapuutarhat maailmalla.....	14
2.3	Tampereen siirtolapuutarhat	15
2.3.1	Tampereen siirtolapuutarhojen sijainnit.....	15
2.3.2	Litukka	15
2.3.3	Rahola	17
2.3.4	Nekala	19
2.3.5	Niihama.....	20
2.4	Kaavoitus ja lainsäädäntö	21
2.4.1	Yleistä	21
2.4.2	Maakuntakaava	22
2.4.3	Yleiskaava.....	22
2.4.4	Asemakaava	23
2.4.5	Yhteenvedo	24
3	KYSELY	25
3.1	Kyselyn tarkoitus ja eteneminen.....	25
3.1.1	Idea.....	25
3.1.2	Valmistelu	25
3.1.3	Messut	26
3.1.4	Kyselylomake.....	26
3.1.5	Muu materiaali	27
3.2	Kyselyn tulokset ja analysointi	29
3.2.1	Yleistä	29
3.2.2	Vastaajien sukupuolijakauma.....	30
3.2.3	Vastaajien ikäjakauma	31
3.2.4	Vastaajien asuinmuoto ja -sijainti	32
3.2.5	Vastaajien kotitalouksien suuruus.....	35
3.2.6	Talouksien yhteenlasketut vuositulot.....	36
3.2.7	Siirtolapuutarhojen tunnettuus	37
3.2.8	Siirtolapuutarhaelämän kiinnostavuus	38
3.2.9	Siirtolapuutarhan toivottu etäisyys asunnosta.....	39
3.2.10	Siirtolapuutarhalle matkustaminen.....	40

3.2.11	Julkisen liikenteen merkitys.....	42
3.2.12	Toivottu siirtolapuutarhapalstan tonttikoko.....	43
3.2.13	Vuokra- vai omistustontti.....	44
3.2.14	Siirtolapuutarhamökin koko.....	45
3.2.15	Siirtolapuutarhamökin hinta.....	46
3.2.16	Suosituimmat perustoiminnot.....	47
3.2.17	Suosituimmat lisävarusteet.....	49
3.2.18	Suurimman suosion saaneet yhteiset rakennukset.....	51
3.2.19	Siirtolapuutarhaa ja palstaviljelyä kuvaavat adjektiivit.....	53
3.2.20	Vertailukohteita.....	56
3.3	Kyselyn ja tulosten arviointi.....	62
4	KUSTANNUSTIETOA.....	63
4.1	Kustannusarviot.....	63
4.1.1	Laskenta.....	63
4.1.2	Talorakenteet.....	64
4.1.3	Yhdyskuntatekniikka.....	65
4.1.4	Lopulliset hinnat.....	66
4.2	Toimintamuotovaihtoehdot.....	67
4.2.1	Yleistä.....	67
4.2.2	Yhdistys.....	68
4.2.3	Taloyhtiö.....	68
4.2.4	Omistus.....	69
5	POHDINTA.....	70
5.1	Loppupäätelmät.....	70
5.2	Jatkotutkimustarve.....	72
	LÄHTEET.....	73
	LIITTEET.....	75
	Liite 1. Kyselylomake.....	76
	Liite 2. Aluesuunnitelma.....	78
	Liite 3. Julkisivukuva 1.....	79
	Liite 4. Julkisivukuva 2.....	80
	Liite 5. Julkisivukuva 3.....	81
	Liite 6. Julkisivukuva 4.....	82
	Liite 7. Pohjapiirustus, 25m ²	83
	Liite 8. Pohjapiirustus, 30m ²	84
	Liite 9. Pohjapiirustus, 35m ²	85
	Liite 10. Taulukko, toivotun matkustustavan vertailu etäisyyteen.....	86
	Liite 11. Taulukko, tontti/mökki – yhdistelmä.....	87
	Liite 12. Mökin laskenta.....	88

Liite 13. Yhdyskuntatekniikan laskenta.	89
Liite 14. Alapohjamalli RT AP 703 (RT-kortisto)	92
Liite 15. Yläpohjamalli 82-10868, YP 211 (RT-kortisto)	93

1 JOHDANTO

1.1 Työn tausta

Siirtolapuutarhoja on ollut olemassa Suomessa vuodesta 1916, jolloin Tampereen Hatanpäälle rakennettiin Suomen ensimmäinen siirtolapuutarha-alue. Kokonaisuudessaan alueita on Tampereella neljä. Viimeisin Tampereelle perustettu siirtolapuutarha rakennettiin 70-luvulla. Tämän jälkeen alueita ei ole Tampereelle perustettu. (Koskesta voimaa.) Suosio on kuitenkin pysynyt samana, ja jopa kasvanut viime vuosikymmeninä. Tästä lähti liikkeelle idea tehdä kyselyselvitys aiheesta; minkälainen siirtolapuutarhan tulisi olla, ja olisiko kannattavaa lähteä rakennuttamaan kyseisiä alueita lisää.

1.2 Työn tavoitteet ja rajaukset

Tavoitteena oli tutkia siirtolapuutarhojen nykyistä suosiota ja lisätarvetta varsinkin Tampereen/Pirkanmaan alueella. Haastatteluiden ja kyselyjen avulla selvitettiin kaupungin sekä sekalaisen ihmisjoukon mielipiteitä asiasta.

Asiaa lähdettiin tarkastelemaan myös yrittäjyyden näkökulmasta. Tarkoituksena oli selvittää, onko idea toteuttamiskelpoinen ja miten realistinen se on. Työssä ei oteta kantaa yrityksen perustamiseen, yritysmuotoon tai muuhun liiketoimintaan liittyviin asioihin.

Lisäksi selvitettiin mahdollista hintaa alueen yhdyskuntatekniikalle ja sen rakennuksille sekä lainsäädännön ja kaavoituksen vaatimuksia asiasta. Maan hintaa ei otettu huomioon, sillä alue on kuvitteellinen, eikä se sijaitse missään. Hintatiedot ovat suuntaa-antavia arvioita, eivätkä ne ole työn pääasiallinen tarkoitus.

1.3 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelminä on käytetty kyselyä ja haastatteluja, ja lisäksi tietoa kerättiin olemassa olevan materiaalin avulla. Kysely toteutettiin ASTA Rakentaja -messuilla

helmikuussa 2012 ja haastattelut kohdistettiin Tampereen kaupungin asiantuntijaviranomaisiin kevään 2012 aikana. Kyselytulokset käsiteltiin SPSS Statistics 20 -ohjelmalla.

Laskennat suoritettiin yhdyskuntatekniikan osalta Fore-ohjelmalla, rakennusosalaskentamenetelmällä (Rola). Talon kustannuslaskennassa käytettiin litterointimenetelmänä Talo 90 -nimikkeistöä. Malliesimerkit talon rakenteisiin otettiin RT-kortistosta ja menekit Ratu-kortistosta. Havaintopiirrokset piirrettiin ArchiCad - sekä AutoCad – ohjelmistoilla.

2 SIIRTOLAPUUTARHA

2.1 Historia

Ensimmäinen siirtolapuutarha perustettiin Saksan Leipzigiin vuonna 1869. Puutarha-alue sai nimensä saksalaisen lääkäri-pedagogi Daniel Gottlieb Schreberin mukaan, jota pidetään siirtolapuutarhaliikkeen isänä. (Koskesta voimaa.) Tämän ensimmäisen siirtolapuutarhan takana oli idea, jossa perheiden lapset voisivat leikkiä ja viljellä ulkosalla, ja saada samalla fyysistä liikuntaa. Idea muuttui lopulta koko perheen harrasteeksi, kun vanhempien täytyi pitää viljelmistä huolta, kun lapset eivät siihen kyenneetkään. (City Farmer.)

KUVA 1: Siirtolapuutarhaelämää Tanskassa (City Farmer, 2001)

Suomalainen siirtolapuutarhakulttuuri ei kuitenkaan painotu samoihin asioihin kuin Saksan alkuperäisidea, vaan on saanut juurensa ennemminkin Tanskasta ja Ruotsista (kuva 1). Tämä puutarhakulttuuri alkoi levitä teollistumisen aikana, kun ihmiset muuttivat maalta kaupungin kerrostaloihin. Kaupunkilaisille oli aina tarjottu paikka, jossa viljellä maata välttämättömien elintarpeiden hankkimiseksi, mutta kaupunkien kasvaessa omat pihat hävisivät keskustoista, jolloin viljelykset piti viedä muualle. Siirtolapuutarha-aatteen päällimmäinen tarkoitus oli luoda työvälle terveellistä ulkoilmapuuhastelua, yhteisöllisyyttä tuoreiden kaupunkilaisten keskuuteen, korostaa omatoimisuutta ja ahke-

ruutta sekä saada perheet puuhastelemaan yhdessä ulkoilmassa. Myös nuorille pyrittiin mahdollisuuksien mukaan luoda vapaa-ajan ohjelmaa sekä kehittävää toimintaa. (Koskesta voimaa.)

Suomessa ensimmäinen aloite siirtolapuutarhasta tehtiin Helsingissä vuonna 1900. Aloite ei kuitenkaan johtanut pidemmälle, mutta sai asialle julkisuutta lehdistössä ja samalla kansan keskuudessa. Lyhytaikaiseksi jäänyt, mutta epävirallisesti Suomen ensimmäinen siirtolapuutarha, perustettiin Porvooseen vuonna 1915. Tampere vei kuitenkin pidemmän korren ja aloitti viljelyn pidempiaikaisessa siirtolapuutarhassa Hatanpäällä kesällä 1916. Kuusi vuotta myöhemmin lastensuojelulautakunnan aloitteesta rakennettu Lituksen siirtolapuutarha-alue aloitti myös toimintansa Tampereella. Myöhemmin kolmekymmentäluvun lama käynnisti lisätoimintaa Tampereella, jolloin myös Nekalan siirtolapuutarha perustettiin (kuva 2). (Koskesta voimaa.)

KUVA 2: Nekalan siirtolapuutarha rakennusvaiheessa vuonna 1934 (Koskesta voimaa.)

Ensimmäisen siirtolapuutarhan perustamisen aikoihin vaikutti kulttuuripessimismi, joka arvosti uskontoa, luontoa ja ulkoilmaelämää. Kaupungilla oli negatiivinen mielikuva, kun taas luontoa arvostettiin suuresti. Porvarillisessa koti-ideologiassa tärkeää oli puutarhan ja kukkien hoito, ja samaa ideologiaa pyrittiin levittämään myös työväestölle. Nämä arvot ovat olleet siirtolapuutarhatoiminnan perustana. Vielä vuonna 1956 julkaisussa lehtiartikkelissakin painotetaan siirtolapuutarhan tarkoituksen piilevän vähävarai-

sille suunnattuna. Tärkeimpiä asioita olivat terveys, perheiden yhtenäistäminen sekä yhteiskunnallinen kasvatus. Myös työstä irtautuminen oli tärkeää. (Koskesta voimaa.)

Ensimmäisten siirtolapuutarhojen perustamisen takana olivat kaupunkien porvarit, kuten Martta- ja naisyhdistykset. Näiden jälkeen myös kaupunki alkoi tehdä aloitteita, kuten Litukan siirtolapuutarhan aloite, joka tuli kaupungin lastensuojelulautakunnasta. Siirtolapuutarhapalstat olivat hyvin suosittuja, joten useimmissa tapauksissa viljelijät jouduttiin arpomaan tai valitsemaan lasten lukumäärän perusteella. Alkuunsa vaihtuvuus oli suurta, kun harrastus oli vielä outo asia teollisuusväelle. Siirtolapuutarha-alueet perustettiin yleensä kaupungilta vuokratulle maalle, johon kaupunki oli teettänyt yleisuunnitelman ja perustustyöt, sekä valvoi rakentamisen. Viljelijät perustivat yhdessä yhdistyksen, joka laatisi tarkat säännöt toiminnalle ja vuokraisi palstoja eteenpäin. (Koskesta voimaa.)

KUVA 3: Litukan siirtolapuutarha vuonna 1955. (Koskesta voimaa.)

Alussa siirtolapuutarhapalstoilla ei ollut mökkejä. Ei mennyt kuitenkaan kauaa, ennen kuin ensimmäiset mökit nousivat tonteille. Alkuun ne olivat hyvin pieniä, lähinnä työkalujen säilytystä varten ja sateen sattuessa suojapaikoiksi. Pian niistä kuitenkin tehtiin ruuanvalmistukseen soveltuvia ja sittemmin kesäasuttaviksi muokattuja (kuva 3). Pysyvää asutusta alueilla ei ole kuitenkaan koskaan sallittu. Sitä pidettiin sekä terveydellises-

ti että sosiaalisesti arveluttavana. Mökkien lisääntyessä alettiin määrätä, minkälaisia mökkien tulisi olla, ja kiinnitettiin muutenkin enemmän huomiota ulkoisiin seikkoihin. Esimerkiksi viljelyalueella piti viljellä vähintään kolmea eri lajia ja käytäviä tuli reunustaa sama kukkalaji. Alueella oli usein myös mallipalsta, jota piti joko kaupunki tai puutarhayhdistys ja josta näki malliesimerkin, millaiselta tontin pitäisi näyttää. Palstan pitäjältä sai myös ohjeita puutarhan hoitoon, jos harrastus oli uusi. Asemakaavoituksessa siirtolapuutarhat olivat kuitenkin vielä heikossa asemassa; mikäli kaupunki löysi kannattavampaa taloudellista käyttöä alueelle, oli vuokrasopimus helppo purkaa. (Koskesta voimaa.)

KUVA 4: Raholan siirtolapuutarha ennen Nokian moottoritietä (Koskesta voimaa.)

Toisen maailmansodan jälkeen koettiin taas uusi aalto siirtolapuutarhaharrastuksessa. Tällöin elettiin elintarvikepulaa, joka johti myös siihen, että puutarhoissa tingittiin tiukoista säännöistä ja siirryttiin takaisin alkuperäiseen ideologiaan. Kauniit kukat väistyivät hyötykasvien tieltä ja jopa eläimiä sai pitää alueella. Uusia viljelijöitä ilmestyi ja tavoitteeksi oli palannut ravinnon tuotanto. Muutamassa vuodessa siirtolapuutarhojen määrä Suomessa kaksinkertaistui. Tampereelle rakennettiin tuolloin Raholan siirtolapuutarha (kuva 4) ja sekä Litukkaa, että Nekalaa laajennettiin. (Koskesta voimaa.)

Alkuvuosista lähtien vielä nykypäiväänkin saakka siirtolapuutarhayhdistyksien toimintaan on kuulunut kaikenlaiset kerhot, tapahtumat niin urheilun kuin taiteen saralla, retket sekä kilpailut. Alue on pitänyt pintansa virkistysalueena viljelyn ohessa.

1960–80-luvuilla tapahtui muutoksia, kun kaupunkien alueita laajennettiin ja uusia ohikulkuteitä rakennettiin vilkkaasti. Sekä Litukka että Rahola menettivät osan alueestaan Kekkosen tielle ja Nokian moottoritiele. Asutus myös levisi niin paljon, että ennen kaupungin laidalla sijainnut siirtolapuutarha olikin nyt keskellä kaupunkia. Näin tapahtui myös Tampereen Hatanpään siirtolapuutarhalle, kun kaupunki päätti rakentaa taloudellisesti kannattavampaa sen paikalle. Niihamaan alettiin rakentaa uutta, Hatanpään korvaavaa siirtolapuutarha-alueita, jonne vanhat viljelijät saivat muuttaa. Samoihin aikoihin ihmiset olivat myös tottuneet korkeampaan elintasoon, ja alkoivat rakentaa mökkeihinsä muun muassa salasaunoja, mikäli niiden rakentaminen kiellettiin. Terassit muuttuivat verannoiksi ja muutenkin lisäneliöitä haalittiin mm. parvilla. Myös värimaa-ilmamaailma muuttui vapaammaksi, eikä kaikkien tullut enää olla punamullan värisiä (kuva 5). (Koskesta voimaa.)

KUVA 5: Niihaman siirtolapuutarhan värikkäät mökit (Koskesta voimaa.)

Vähitellen ihmisten vaurastuttua, viljelysten merkitys pieneni ravinnontuottajana ja osa luopui kokonaan siirtolapuutarhaharrastuksesta. Yleisestikin kiinnostus siirtolapuutarhoihin alkoi hiipua, kunnes vuosisadan lopulla ekologisen ajattelun tehdessä nousua, siirtolapuutarhat nousivat uuteen kukoistukseensa. Alueista on tullut sosiaalisesti mer-

kittäviä, niissä vietetään yhdessä aikaa grillailten sekä mahdollisesti saunoen, ja otetaan osaa yhdistyksen järjestämiin tapahtumiin. Luonnonmukaisen ravinnon ollessa suositua, itse viljelty tomaatti tai salaatti maistuu yhä paremmalta.

2.2 Siirtolapuutarhat maailmalla

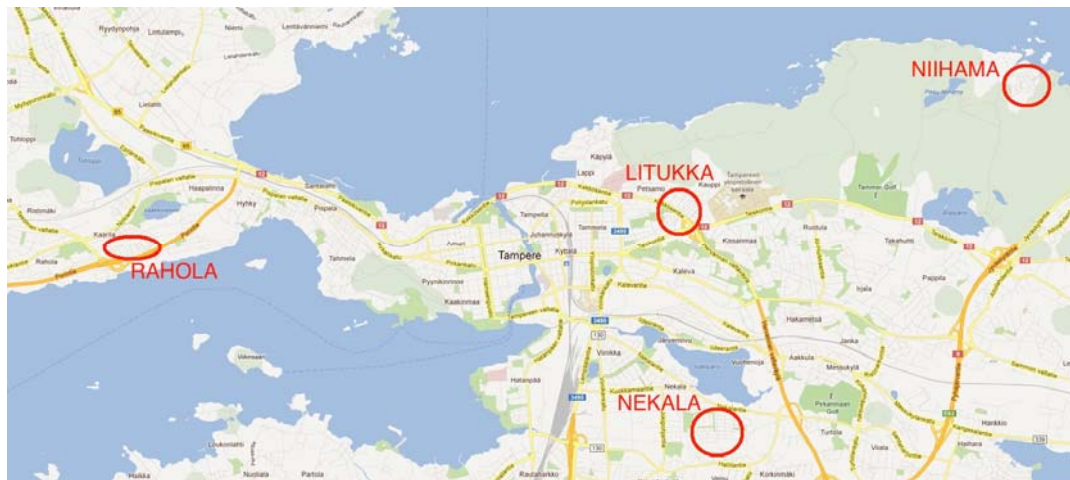
Pohjoismaissa siirtolapuutarhat ovat hyvin saman kaltaisia keskenään. Tanskassa, Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa siirtolapuutarhat ovat nykyään enemmänkin virkistymistarkoitukseen kuin elintärkeän ravinnon viljelyyn. Mökkirakennuksissa asutaan parhaimmillaan jopa koko kesä, jolloin siirtolapuutarhaa voi pitää kesähuvilana. Talviasutus on kaikkialla kiellettyä. Alueille tullaan virkistymään, tapaamaan toisia viljelijöitä, sekä vain harrastuksena viljelemään ja kasvattamaan esimerkiksi kukkia. Myös muualla Euroopan kehittyneimmissä maissa siirtolapuutarhat ovat muuntautuneet samaan tarkoitukseen. Toki on olemassa myös pelkkiä palstoja ilman rakennettua mökkiä, joihin on varaa myös köyhimmillä. Heillä tarkoitus lienee yhä ravinnon kasvattaminen omaan käyttöön. (Allotment Gardening, wikipedia, 2012)

Yhdysvalloissa vastaava ilmiö sai alkunsa toisen maailmansodan aikana, kun hallitus alkoi säännöstellä tiettyjen ruokien jakelua ja kannusti kansalaisia kasvattamaan omat hedelmät ja vihanneksensa. Puutarhoja kutsuttiin ”Victory Garden” -nimellä. Kansalaiset perustivat näitä pihuille, tyhjille tonteille ja jopa rakennusten katoille. Naapureiden kanssa yhdistettiin varannot sopimalla, mitä kukin kasvattaa. Kaikki tämä tehtiin isänmaallisuuden nimeen. Näihin aikoihin ”Victory garden” –puutarhat tuottivat jopa 41 % koko Yhdysvaltain vihannestuotannosta. Toisen maailmansodan loputtua, hallitus ei enää yrittänyt edistää puutarhausta. (Living history Farm, 2012) Nykyään Yhdysvalloissakin viljely on hyvin samankaltaista kuin muualla, ja puutarhoja kutsutaan ”Community garden” –nimellä.

2.3 Tampereen siirtolapuutarhat

2.3.1 Tampereen siirtolapuutarhojen sijainnit

Kuvasta 6 näkee Tampereen siirtolapuutarhojen tarkat sijainnit. Ne ovat kaikki eri kaupungin osissa ja sijaitsevat melko kaukana toisistaan. Kolme näistä sijaitsee Tampereen itäpuolella ja yksi Tampereen länsipuolella. Joka puolelta Tampereelta on melko lyhyt matka ainakin yhteen siirtolapuutarhaan.

KUVA 6: Siirtolapuutarhat Tampereen kartalla. (Google Maps, 2012, muokattu.)

2.3.2 Litukka

Litukan siirtolapuutarha-alue (kuva 7) sijaitsee Kalevan sekä Kaupin kaupunginosissa Tampereella (kuva 6). Vuokrattavia palstoja on 200 kappaletta ja niiden pinta-ala vaihtelee 300–350 m²:n välillä. Alueen kokonaispinta-ala on n. 8,15 ha. Litukan siirtolapuutarhan maa-alueen omistaa Tampereen kaupunki ja alue on kaavoitettu RP–Siirtolapuutarha-/ palstaviljelyalueeksi. Alueella saa viljellä yleisesti sallittuja kasveja. Kaupunki vuokraa maa-alueen Litukan siirtolapuutarha ry:lle vuokra- ja hoitosopimuksella. Palstalle saa rakentaa kerrosalaltaan 23 m²:n mökin. Litukan siirtolapuutarha ry:n ja Tampereen kaupungin välinen maavuokrasopimus solmittiin viimeksi vuonna 2011. (Litukan siirtolapuutarhan kotisivut, 2012)

KUVA 7: Litukan siirtolapuutarha (Litukan siirtolapuutarhan kotisivut, 2012)

Vuokrasopimus tehdään Litukan siirtolapuutarhayhdistys ry:n ja palstaviljelijän välille. Jotta alueelta voi vuokrata siirtolapuutarhapalstan, täytyy olla yhdistyksen jäsen. Yhdistyksen jäsenyyden edellytyksenä on täysi-ikäisyys sekä kotikunnan tulee olla Tampere. Jäsenen tulee myös olla vuokrannut palstan kyseisestä siirtolapuutarhasta. Tämän jälkeen kirjallisella hakemuksella haetaan jäsenyyttä, ja yhdistyksen hallitus hyväksyy jäsenhakemuksen. Yhdistykseen voi liittyä myös kannatusjäseneksi. Yhdistys järjestää myös muuta toimintaa jäsenilleen. (Litukan siirtolapuutarhan kotisivut, 2012)

Litukan siirtolapuutarhan historia alkaa 1900-luvun alusta. Litukan torpan mailla toimi aikoinaan Tampereen lastensuojelulautakunnan alainen koululaisten kasvitarha. Alueen johtaja oli opettaja Otto Sillantie. Hänellä oli ajatus saada alueelta lisämaata perhevilmelmiä varten. Tampereen kaupunki vuokrasikin heille lisää maata 1,5 hehtaaria ja se jaettiin 52:een eri palstaan. Palstojen vuokraus alkoi 23.9.1922, josta voidaan sanoa Litukan siirtolapuutarhatoiminnan alkaneen. Palstoilla oli paljon kysyntää ja viljelijät hyväksyttiin ensisijaisesti sosiaalisin perustein. Parin vuoden kuluttua siirryttiin yhdis-

tuismuotoiseen toimintaan ja hoitokunta perustettiin 19.10.1924. Nimensä Litukan siirtolapuutarhayhdistys ry sai vuonna 1944. Aluksi alueella viljeltiin hyötykasveja, mutta nykyään siellä viljellään enemmän kukkia. Vuonna 1943 aluetta laajennettiin ja 26.7.1950 pidetyssä kokouksessa päätettiin rakentaa kerhotalo. Vuonna 1992 tehtiin sopimus huoltorakennuksen rakentamisesta. Vuonna 1995 saatiin sopimus kaupungin tuesta, jolla kaupunki kustansi kunnallistekniikan. Yhdistyksellä on käytössään sauna ja takkatupa. (Litukan siirtolapuutarhan kotisivut, 2012)

Litukan siirtolapuutarha solmi uusimman 20-vuotisen vuokrasopimuksensa Tampereen kaupungin kanssa vuonna 2011. Samana vuonna yhdistys maksoi vuokraa alueesta 24 200 € Palstan vuosivuokra on noin 100–150 € Muita kustannuksia, joihin pitää varautua siirtolapuutarhapalstaa vuokratessa, ovat hoitovastike 90 €/vuosi, jäsenmaksu 33 €/vuosi, liittomaksu 33 €/vuosi ja aluejärjestömaksu 1 €/vuosi. Liittymismaksu on 300 € mikä on Tampereen halvin.

Litukan siirtolapuutarhalla on Tampereen kaupungin kanssa myös hoitosopimus, johon kuuluu tiettyjä ehtoja. Vuokra-alueita saa käyttää vain ryhmäpuutarhatarkoituksiin. Yhdistys saa luovuttaa vain laaditun kartan mukaisesti palstoja vuokralle. Maan pilaantuminen on estettävä. Yhdistys vastaa vuokra-alueen, rakennusten ja laitteiden kunnosta sekä puhtaanapidosta. Vastuulle kuuluvat myös kadut, ojat sekä aidat. Yhdistys vastaa myös alueen sähkö-, vesi-, ja viemäriverkostosta sekä ulkovalaistuksesta. Jätehuolto kuuluu myös yhdistykselle. Palstoille saa rakentaa vain kaupungin hyväksymien tyyppi- ja rakennusmääräysten mukaisesti. Alueella asumisluonteinen asuminen on sallittu vain 15.4–31.10. Kaupunki suorittaa alueesta katselmuksia. (Peltola Seppo, Litukan siirtolapuutarhayhdistyksen puheenjohtaja, 2012)

2.3.3 Rahola

Raholan siirtolapuutarha (kuva 8) sijaitsee Tampereen länsipuolella, Tohlopin järven alapuolella Kaarilan vieressä (kuva 6). Raholan siirtolapuutarhassa on 163 palstaa ja alue on kaavoitettu RP–Siirtolapuutarha-/ palstaviljelyalueeksi. (Tampereen kantakaupungin yleiskaava, 2012)

KUVA 8: Raholan siirtolapuutarha.

Raholan siirtolapuutarha perustettiin vuonna 1945. Prosessin laitto alulle Pispalan sosiaalidemokraattinen työväenyhdistys. Alueeksi valikoitui kaupungin omistama Raholan tila. Vuonna 1949 Tampereen kaupunki aloitti alueen rakentamisen tekemällä salaojituksen, tieverkoston, juomavesikaivon, tilapäisen vesijohdon ja käymälärakennuksen. Alue oli kooltaan 5,5 hehtaaria ja se oli jaettu 128 palstaan. Alueelle suunniteltiin kaksi rakennusvaihtoehtoa, jotka suunnitteli Katri Käki. Alue sähköistettiin 50-luvulla ja 60-luvulla rakennettiin kerhotalo. (Koskesta voimaa, 2012)

Raholan siirtolapuutarhan palstojen yleisin koko on noin 300 m². Neliövuokra Raholassa on 0,45 €/m², joka yleisimmällä palstan koolla tekee noin 135 €/vuodessa. Tampereen kaupungille siirtolapuutarha tilittää saman summan, jonka se perii jäseniltään. Maa-alueesta Tampereen kaupunki saa vuokraa noin 22 000 €. Uusi jäsen maksaa yhdistyksen liittymismaksun, joka on 700 €. Jokavuotinen jäsenmaksu on 47 € ja hoitokustannusmaksu 90 €/vuodessa. (Mäkelä Hannele, Raholan Siirtolapuutarha ry:n puheenjohtaja, 2012.)

2.3.4 Nekala

Nekalan siirtolapuutarha (kuva 9) sijaitsee Nekalan kaupunginosassa, Muotialantien ja Nekalantien välisellä alueella (kuva 6). Nekalan siirtolapuutarha-alueen koko on noin 14 hehtaaria, joka käsittää 315 palstaa. Nekalan siirtolapuutarhayhdistyksellä on vuokrasopimus Tampereen kaupungin kanssa maa-alueesta ja se on voimassa vuoteen 2018. Alue on kaavoitettu RP–Siirtolapuutarha-/ palstaviljelyalueeksi. (Nekalan siirtolapuutarhan kotisivut, 2012.)

KUVA 9: Nekalan siirtolapuutarha (Wikipedia.)

Nekalan siirtolapuutarha perustettiin vuonna 1932. Se oli Tampereen kolmas siirtolapuutarha. Alueen perustaminen alkoi, kun Litukan siirtolapuutarha havitteli laajentumista, mutta ei saanut kannatusta Tampereen kaupungilta. Vuonna 1932 kaupunki luovutti 17 hehtaarin alueen Iidesjärven eteläpuolelta siirtolapuutarhan perustamista varten. Sen aikainen palstan koko oli 300 m². Alueella oli perustamisvaiheessa 165 palstaa. Alueen koko on muuttunut vuosien varrella. Nekalan siirtolapuutarhayhdistys perustettiin vuonna 1934, ja sillä on siitä lähtien ollut vuokrasopimus maa-alueesta Tampereen kaupungin kanssa. Alueelle sai rakentaa majan, josta oli 3 eri kokoa olevat piirustukset. Suunnittelija oli arkkitehti Kaalamo. 1930–1940 luvuilla pääpaino oli hyötyviljelyssä, kuten perunan kasvattamisessa. Kotieläimiä sai pitää alueella vuoteen 1947 asti. Vuon-

na 1948 alueelle perustettiin sauna, joka peruskorjattiin vuonna 2009. Alueella sijaitsi myös vanha pirtti, joka on nyt peruskorjattu uuteen käyttöön. Alueelle on rakennettu uudet kompostikäymälät vuosina 2007–2009. (Nekalan siirtolapuutarhan kotisivut, 2012.)

Nekalan siirtolapuutarhayhdistys maksoi vuokraa vuonna 2010 maa-alueestaan Tampereen kaupungille 38 000 € ja 38 460 € vuonna 2011. Vuokra on sidottu elinkustannusindeksiin, mikä joko nostaa tai laskee vuokramenoja. Palstan vuosivuokra jäsenelle määräytyy neliövuokran mukaan ja se on sidottu palstan kokoon. Yhdistys määrittää neliövuokran, joka lasketaan Tampereen kaupungille maksettava maavuokra jaettuna siirtolapuutarhan hyötypinta-alalla. Muita maksuja uudelle jäsenelle tulee liittymisestä, joka maksetaan vain kerran. Vesi, sähkömaksut, hoitomaksut ja jäsenmaksut ovat jäsenelle vuosittaisia maksuja. On myös mahdollista, että kerätään peruskorjausmaksua, millä voidaan varautua suurempiin investointeihin alueella. Yleisin palstojen koko on noin 300 m². Liittymisen jälkeen jäsenellä on yhteisötyön velvoite, mikä on 9 tuntia vuodessa. Viljelijän tulee pitää palstansa ja mökkinsä olemassa olevan kriteeristön vaatimassa kunnossa ja huolehtia palstan edessä olevan kadun pätkän hoidosta. (Nieminen Kirsi Nekalan Siirtolapuutarha Ry Puheenjohtaja 5.4.2012)

2.3.5 Niihama

Niihaman ryhmäpuutarha sijaitsee Näsijärven rannalla Niihamassa (kuva 6). Tampereen kaupunki omistaa vuokratun maa-alueen ja Niihaman ryhmäpuutarhayhdistys vuokraa palstoja eteenpäin yhdistyksen jäsenille. Alue on kaavoitettu RP–Siirtolapuutarha-/pals-taviljelyalueeksi. Yhdistyksen jäseneksi pääsevät ne henkilöt, jotka täyttävät yhdistyksen ehdot. Jäseneksi pääsee vuokraamalla palstan ryhmäpuutarha-alueelta. (Niihaman ryhmäpuutarhan kotisivut, 2012)

Niihama on perustettu vuonna 1975, kun muutto Hatanpäältä tuli pakolliseksi vuokrasopimuksen purkamisen takia. Niihamaan tuli alussa 126 palstaa, joiden koko oli 300 m². Palstojen määrä ei ole lisääntynyt vuosien varrella. Kyseessä on myös Tampereen nuorin siirtolapuutarha-alue. Niihamassa on myös siirtolapuutarhamuseo (kuva 10). Alueella järjestetään paljon erilaista toimintaa urheilun ja muiden harrastusten saralla. (Niihaman ryhmäpuutarhan kotisivut, 2012)

KUVA 10: Niihaman siirtolapuutarhamuseo (Pirkanmaan museokompassi.)

Niihaman ryhmäpuutarhayhdistyksen palstan vuosisvuokra on 150 € Tampereen kaupungille yhdistys maksaa maa-alueestaan vuokraa 15 100 € vuodessa. Kiinteistöveroa kertyy maksettavaksi noin 75 €/mökki. Muita maksuja ovat sähkömaksu, noin 50 € vuodessa, sekä sähkön kulutusmaksu noin 0,13 €/kWh, mihin kuuluu 10 € perusmaksua. Niihaman ryhmäpuutarha solmii uuden vuokrasopimuksen Tampereen kaupungin kanssa vuonna 2015. Yhdistyksen jäsenen velvoitteita ovat oman palstan hoito sekä tontin viereisen kadun hoito rikkakasveista. Muita velvoitteita on yleinen talkoovelvoite, joka on 10 tuntia joka kesä. (Siltanen Tauno, Niihaman ryhmäpuutarhayhdistyksen puheenjohtaja, 2012)

2.4 Kaavoitus ja lainsäädäntö

2.4.1 Yleistä

Kaavoituksen tarkoituksena on ohjata maankäytön suunnittelua sekä osoittaa alueita rakentamista varten. Kaavoitus jaetaan yleispiirteisiin ja yksityiskohtaisiin kaavoihin riippuen siitä, mistä kaavatasosta on kyse. (Jääskeläinen & Syrjänen, 2010, 89–90)

Maankäyttö- ja rakennuslain (1999/132) mukaan kaavoitus etenee seuraavanlaisena: maakuntakaavan laatii maakunnanliitto ja sen vahvistaa ympäristöministeriö, yleiskaa-

van laatii kaupunki ja sen hyväksyy kaupunginvaltuusto, asemakaavan laatii kaupunki ja sen hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Tämän työn kaavoitusosiossa on selvitetty RP–Siirtolapuutarha-/ palstaviljelyalue merkinnän tarve eri kaavoitustasoissa. Työssä kerrotaan myös, mitä RP -merkintä käytännössä tarkoittaa ja selvitetään, saako kaavamerkintää käyttää yksityinen elinkeinonharjoittaja.

2.4.2 Maakuntakaava

Maankäyttö- ja rakennuslaissa (5.2.1999/132, 25§) sanotaan selvästi, mitkä asiat kuuluvat maakuntakaavaan. Siirtolapuutarhan kaavoitusta ei tehdä maakuntakaavan kaavoitustasolla, koska maakunnan kehittämisen kannalta siirtolapuutarhoilla ei ole merkitystä. Maakuntakaavamerkinntät ja -määräykset oppaasta ei myöskään löydy kohtaa RP–merkinnälle (Suomen rakentamismääräyskokoelma, osa A5 Kaavamerkinntät).

Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen. (MRL 5.2.1999/132, 25§)

Asia tarkistettiin vielä Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja kysyttiin heidän kantaansa kyseiseen asiaan. Ely-keskuksen Seppo Mäkisen (2012) mukaan maakuntakaavassa ei oteta kantaa siirtolapuutarhoihin, koska kunnille tahdotaan antaa mahdollisuus vaikuttaa enemmän kaavoitukseen.

2.4.3 Yleiskaava

Yleiskaavan tarkoitus selvitetään maankäyttö- ja rakennuslaissa (5.2.1999/132, 35§). Siirtolapuutarha-alueen kaavoitus on osa tätä kokonaisuutta ja sille on olemassa kaavamerkintä RP–Siirtolapuutarha-/ palstaviljelyalue. ”Merkinnällä osoitetaan ryhmäpuutarhojen alueet sekä harrastusluonteiseen viljelyyn varattavat palsta-alueet. Alue ei ole

tarkoitettu pysyvään asumiseen.” (Suomen rakentamismääräyskokoelma, osa A5 Kaavamerkinnot.)

Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen. Yleiskaava voidaan laatia myös maankäytön ja rakentamisen ohjaamiseksi määrätyllä alueella.

Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi.

Yleiskaava voidaan laatia myös vaiheittain tai osa-alueittain. (MRL 5.2.1999/132, 35§ Yleiskaavan tarkoitus.)

Lähtökohdat selvitettiin Tampereella jo olemassa olevista siirtolapuutarhoista ja siitä, millä kaavamerkinnot ne on yleiskaavaan merkitty. Tampereella Kauppi-Niihaman osayleiskaavassa esitetään Niihaman ja Litukan pohjoisosan siirtolapuutarhat ryhmäpuutarha-aluemerkinnällä RP-1. Tampereen kantakaupungin yleiskaavassa on osoitettu Raholan ja Nekalan siirtolapuutarhat myös RP-1 – merkinnällä samoin kuin Litukan eteläosa. (Tampereen kaupungin voimassa olevat yleiskaavat, 2012)

Tampereen kaupungilta tiedusteltiin, onko yksityiselle maalle mahdollista kaavoittaa RP –merkintä. Tampereen asemakaava-arkkitehti Sakari Leinosen (2012) mukaan ei ole estettä kyseisen kaavamerkinnot käyttöön yksityisellä maalla. Hän kuitenkin neuvoo ottamaan yhteyttä vielä ympäristökeskukseen, eli Pirkanmaan Ely-keskukseen. Ely-keskuksesta yhdistettiin Seppo Mäkiselle (2012), jonka mielestä asialle ei myöskään ollut estettä. Hänen mukaansa olisi mahdollista käyttää myös toista kaavamerkintää, R – Loma- ja matkailualue. Mäkisen mukaan enemmän kysymyksiä nousee esiin toteutettavuudesta, mutta tässä työssä ei lähdetä käsittelemään yrittäjyyden puolelle menevää asiaa sen enempää.

2.4.4 Asemakaava

Asemakaavan tarkoitus selvitetään maankäyttö- ja rakennuslaissa (5.2.1999/132, 50§). Myös asemakaavassa on olemassa kaavamerkintä RP–Siirtolapuutarha-/ palstaviljely-alue. ”Merkinnällä osoitetaan siirtolapuutarhojen alueet sekä harrastusluonteiseen viljelyyn tarkoitettut palsta-alueet. Kaavassa on yleensä osoitettava ainakin alueella sallitta-

van rakentamisen määrä ja tarvittaessa annettava rakentamisesta yksityiskohtaisempia määräyksiä.” (Suomen rakentamismääräyskokoelmassa, osa A5 Kaavamerkinntä)

Alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla. (MRL 5.2.1999/132, 50§ Asemakaavan tarkoitus)

Kun rakennetaan asemakaavan ulkopuolelle, nousee esille tiettyjä vaatimuksia. Määräyksissä muun muassa vaaditaan jokaisen tontin kooksi vähintään 2000 m², jotta rakentaminen kaavoittamattomalle alueelle olisi edes mahdollista. Tästä syystä siirtolapuutarha-alueen rakentaminen on mahdotonta kaavoituksen ulkopuolelle. (MRL 5.2.1999/132)

Asemakaava-alueella rakennuspaikan sopivuus ratkaistaan asemakaavassa.

Rakennuspaikan tulee asemakaava-alueen ulkopuolella olla tarkoitukseen sovelias, rakentamiseen kelvollinen ja riittävän suuri, kuitenkin vähintään 2 000 neliometriä. Rakennuspaikan soveliaisuutta ja kelvollisuutta harkittaessa on muun muassa otettava huomioon, ettei rakennuspaikalla ole tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. Lisäksi rakennukset on voitava sijoittaa riittävälle etäisyydelle kiinteistön rajoista, yleisistä teistä ja naapurin maasta.

Rakennuksen etäisyydestä asemakaava-alueen ulkopuolella toisen omistamaan tai hallitsemaan maahan ja sillä olevaan rakennukseen säädetään asetuksella. (MRL 5.2.1999/132, 116§)

2.4.5 Yhteenveto

Laki määrittelee hyvin selkeästi, mitä saa rakentaa ilman kaavoitusta ja mitä ei. Kun kyseessä on näinkin suuri projekti, olisi käytännössä mahdotonta lähteä rakentamaan ilman kaavoitusta. Näin ollen ennen siirtolapuutarhan perustamista on alue oltava kaavoitettu yleis- ja asemakaavassa kaavamerkinntällä RP (Siirtolapuutarha-/ palstaviljely-alue). On myös mahdollista kaavoittaa alue R - Loma- ja matkailualue -merkinntällä, mutta tässä työssä ei oteta kantaa kyseiseen kaavamerkinntään, mikä on käyttömahdollisuksiltaan paljon laajempi kuin RP.

3 KYSELY

3.1 Kyselyn tarkoitus ja eteneminen

3.1.1 Idea

Siirtolapuutarhaelämä on harrastuksena hyvin ihmislähtöinen; Harrastus vaatii paljon fyysistä työtä, mutta se myös antaa henkisesti paljon siitä huolehtivalle. Alueita ylläpidetään yhteistyövoimin ja kysyntää lisääkin ihmisten yhteisöllisyys, tunne siitä, että kuuluu johonkin. Tampereelle ei ole rakennettu uusia siirtolapuutarha-alueita vuosikymmeniin, joten tässä työssä haluttiin lähteä tarkastelemaan ihmislähtöisesti yleistä kysyntää ja mielipiteitä siirtolapuutarhaelämästä ja sen suosiosta. Haastattelujen perusteella vaihtuvuus on hyvin pieni jo olemassa olevilla alueilla, ja monet eivät helpolla luovu osakkeestaan. Jotkin siirtolapuutarha-alueet ovat myös jääneet kaupungin keskusalueen kupeeseen, jolloin ne ovat vaarassa joutua väistymään arvokkaampien kiinteistöjen tieltä. Kyselyä lähdettiin kehittämään omasta mielenkiinnosta ja näkökulmista, kuten onko kannattavaa lähteä yksityisesti rakennuttamaan uutta siirtolapuutarha-alueita Tampereen seudulle, löytyykö kysyntää, ja minkälaista mökkiä ja tonttia ihmiset nykypäivänä haluaisivat.

3.1.2 Valmistelu

Kyselyn valmistelu aloitettiin varhain tammikuussa 2012, jolloin aihe oli saatu vireille sekä tieto messuista, joihin olisi mahdollisuus osallistua toteuttamaan kyselyä. Kysymyksiä lähdettiin kokoamaan asioista, joita meitä itseämme kiinnosti saada tietää, ja joista selviäisi ryhmäpuutarha-alueen ideaalinen fyysinen sijainti ja olemus.

Lomakkeen laatimiseen oli siis aikaa noin kuukausi. Sen muodostamiseen saatiin apua Tampereen Ammattikorkeakoulun lehtorilta Pentti Siléniltä, jonka näkemykset auttoivat hahmottamaan, mitä haluttiin kysyä ja tietää. Samoihin aikoihin alettiin kehittää konkreettista materiaalia messuille, mikä auttaisi vastaajia muodostamaan mielikuvan aiheesta.

3.1.3 Messut

Tarkoituksena oli saada mielipiteet ja näkemykset hyvin erilaiselta joukolta ihmisiä. ASTA Rakentaja – messut oli erittäin sopiva tähän tarkoitukseen sekä ajankohtansa, että kävijäodotustensa perusteella. Kysely toteutettiin satunnaisotoksena messukävijöiden keskuudessa. Messuilla kävikin tuona viikonloppuna yli 18 000 kävijää ja kyselylomakkeita saatiin täytettynä takaisin yli 170. Tämä tarkoittaa, että noin 1 % kävijöistä kävi täyttämässä kyselylomakkeen. Aihe tuntui muutenkin herättävän kiinnostusta ihmisissä, sillä moni tuli kehuaan aiheita ja kertomaan, miten tärkeää asiaa on lähdetty tutki- maan. Aihepiiri oli vastaajille selkeästi joko todella tärkeä ja lähellä sydäntä, tai sitten asia ei kiinnostanut ollenkaan. Onneksi vastauksia saatiin kummastakin ääripäästä, sillä monet halusivat auttaa opiskelijoita opinnäytetyössään, vaikkei aihe heitä niin kosket- tanutkaan.

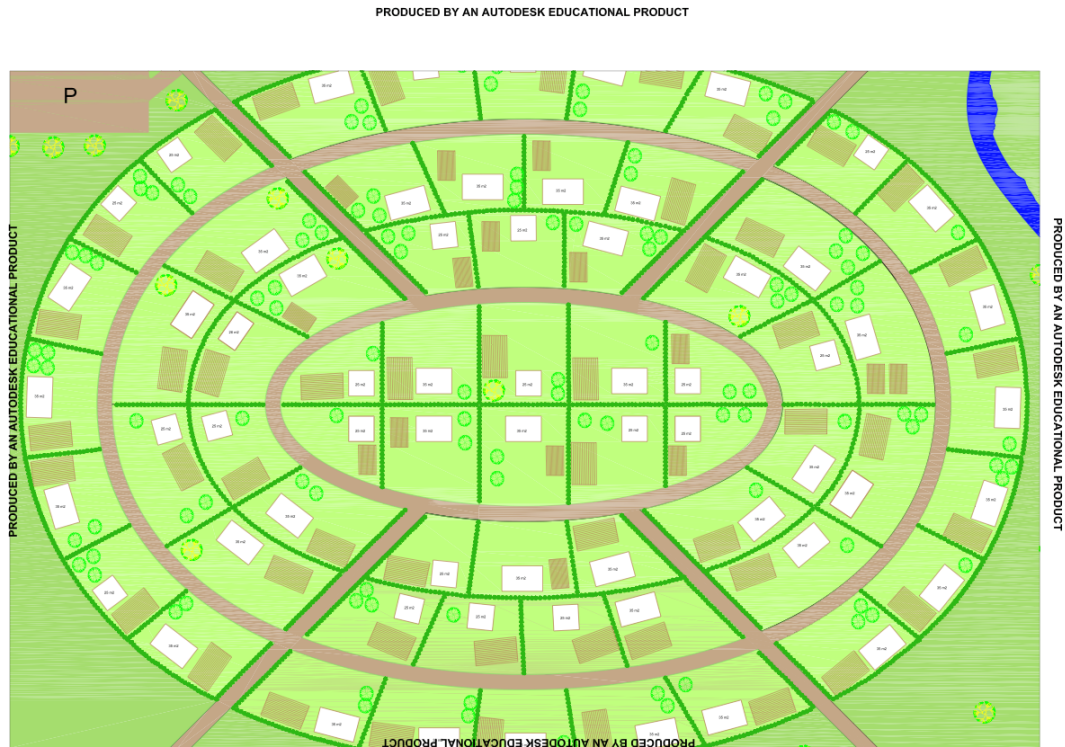
3.1.4 Kyselylomake

Kysely aloitettiin ottamalla selvää, tietävätkö vastaajat, mikä ylipäättänsä on siirtolapuutarha. Tämän jälkeen selvitettiin kiinnostus siirtolapuutarhaa kohtaan antamalla neljä eri vaihtoehtoa. Yksikään vaihtoehtoista ei ollut neutraali, joten kaikkien tuli päättää, onko edes hieman enemmän positiivisella vai negatiivisella kannalla (1 = kiinnostaa paljon ... 4 = ei kiinnosta ollenkaan). Tässä kohtaa pyydettiin myös pieni selitys, mikäli asia ei kiinnostanut ollenkaan. Seuraavaksi pyydettiin vastaajia kuvailemaan siirtolapuutarha- elämää sekä palstaviljelyä muutamalla adjektiivilla. Vastaus tuli tehdä ympyröimällä kuudesta eri vaihtoehdosta kaksi mieleisintä. Yksi vaihtoehto oli tehty itse valitsemaalle adjektiiville, mikäli vaihtoehtoista ei löytynyt sopivaa. Seuraavat kymmenen kysymys- tä liittyivät siirtolapuutarhan sijaintiin ja sen fyysiseen olemukseen. Kysymyksissä sel- vitettiin muun muassa, miten kaukana siirtolapuutarha saisi olla omasta pysyvästä asun- nosta, onko julkisella liikenteellä tärkeää vaikutusta, paljonko olisi valmis maksamaan siirtolapuutarhamökistä ja minkä kokoisen mökin haluaisi. Lomakkeessa pyydettiin myös valitsemaan, mitä perustoimintoja vastaajat haluisivat mökkiinsä, mitä lisävarus- teita sekä mitä yhteisiä rakennuksia siirtolapuutarha-alueella haluaisi olevan. Tämän jälkeen kysely lopetettiin perustietojen kyselyyn, missä tiedusteltiin esimerkiksi vastaa-

jan ikää, asuinmuotoa ja talouden kokoa. Kyselylomake on esitelty kokonaisuudessaan liitteessä 1.

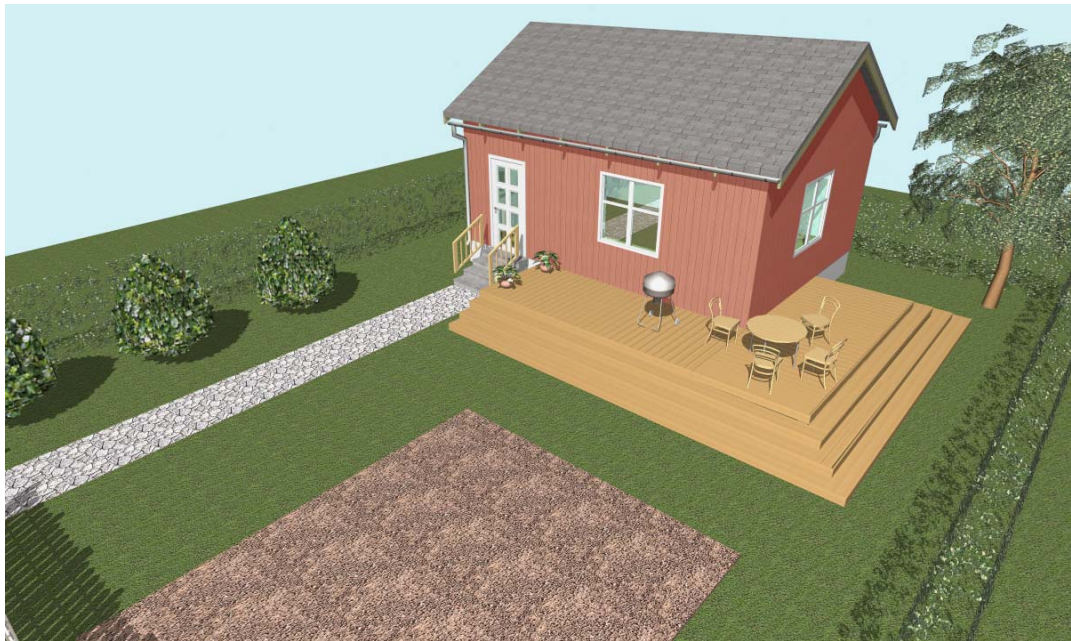
3.1.5 Muu materiaali

Messuja varten kehitettiin myös materiaalia, jolla voitiin esitellä opinnäytetyön ideaa messukävijöille. Aluesuunnitelma (kuva 11, liite 2) tehtiin AutoCad-ohjelmalla. Siinä näkyy, minkälainen siirtolapuutarha-alue voisi esimerkiksi olla. Kuvassa ei ole esitetty yhteisiä tiloja, joita siirtolapuutarhoissa yleensä on. ArchiCad-ohjelmalla hahmoteltiin neljä erilaista julkisivukuvaa (kuva 12, liitteet 3-6), joissa jokaisessa näkyy hieman yksityiskohtaisemmin esimerkkitaloa. Pohjapiirustuskuviissa (kuva 13, liitteet 7-9) puolestaan näkee, kuinka tilavia erikokoiset siirtolapuutarhamökkit todellisuudessa ovat. Nämä ovat puolestaan piirretty myös ArchiCad-ohjelmalla. Seuraavaksi on esitelty esimerkkikuvat jokaisesta. Nämä ja kaikki muutkin kuvat löytyvät myös liitteistä.

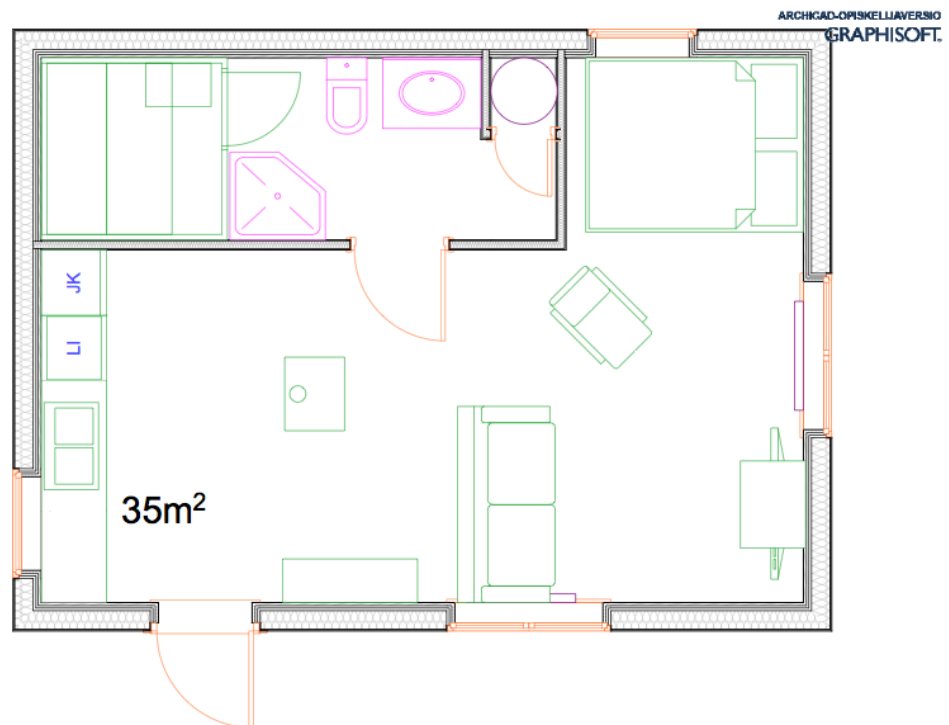

KUVA 11: Messuilla esillä ollut aluesuunnitelma.

KUVA 12: Esimerkki messuilla esillä olleista havainnekuvista.

KUVA 13: Esimerkki messuilla esillä olleista pohjapiirustuksista, 35 m².

3.2 Kyselyn tulokset ja analysointi

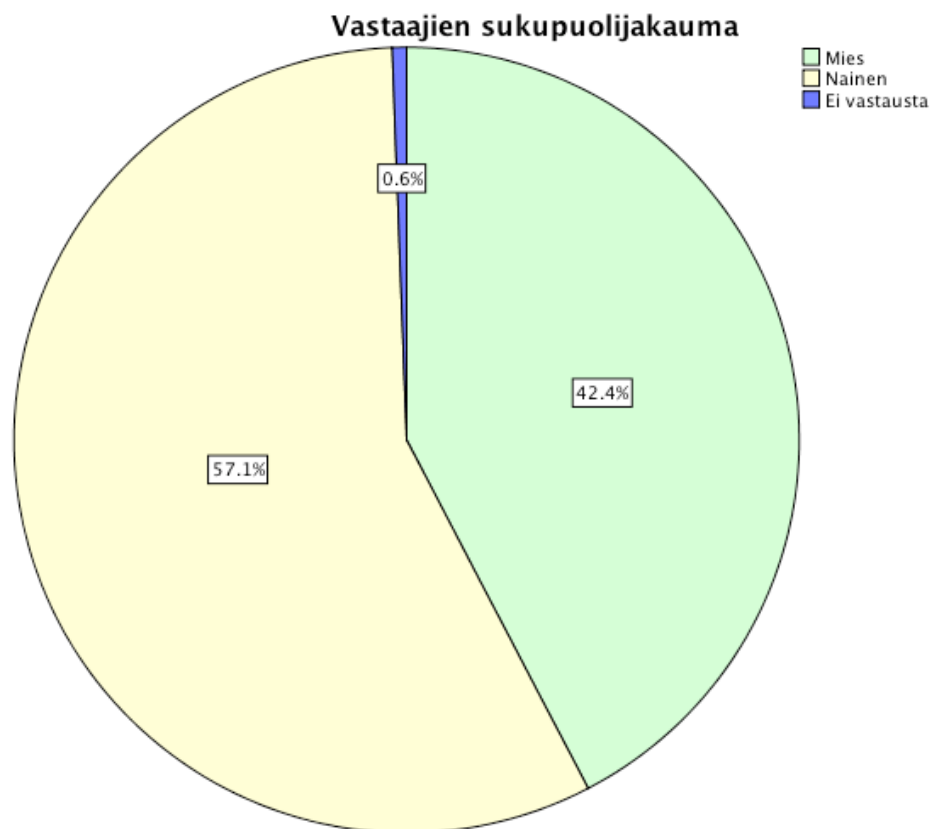
3.2.1 Yleistä

Tulosten käsittelyyn käytettiin ohjelmaa SPSS Statistics 20 for Mac. Tuloksia lähdetään purkamaan perustiedoista aloittamalla. Näitä ovat vastaajien sukupuoli, ikä, asuinmuoto ja -sijainti sekä talouden suuruus. Tulokset esitetään piirakkakuviaina, jotta vastausjakauma tulisi selkeästi esiin. Perustietojen jälkeen paneudutaan vastaajien pohjatietoon siirtolapuutarhasta. Tämän jälkeen käydään läpi siirtolapuutarhan sijaintiin ja fyysiseen olemukseen kantaottavat kysymykset. Nämä tiedot esitetään pylväsdiagrammeina. Lopuksi käydään sanallisesti läpi lomakkeen kolmas ja neljäs kysymys, jossa vastaajia pyydettiin kuvailemaan siirtolapuutarhaelämää ja palstaviljelyä valitsemillaan adjektiiveilla. Tähän väliin tehdään myös kysymysvertailuja, joissa selvitetään erinäisiä asioita. Viimeiseksi tehdään tulosten analysointi, missä pohditaan mm. tulosten oikeellisuutta ja yleisimpiä virheitä.

Alkuperäinen kyselylomake tarkkoine kysymyksineen löytyy liitteestä 1.

3.2.2 Vastaajien sukupuolijakauma

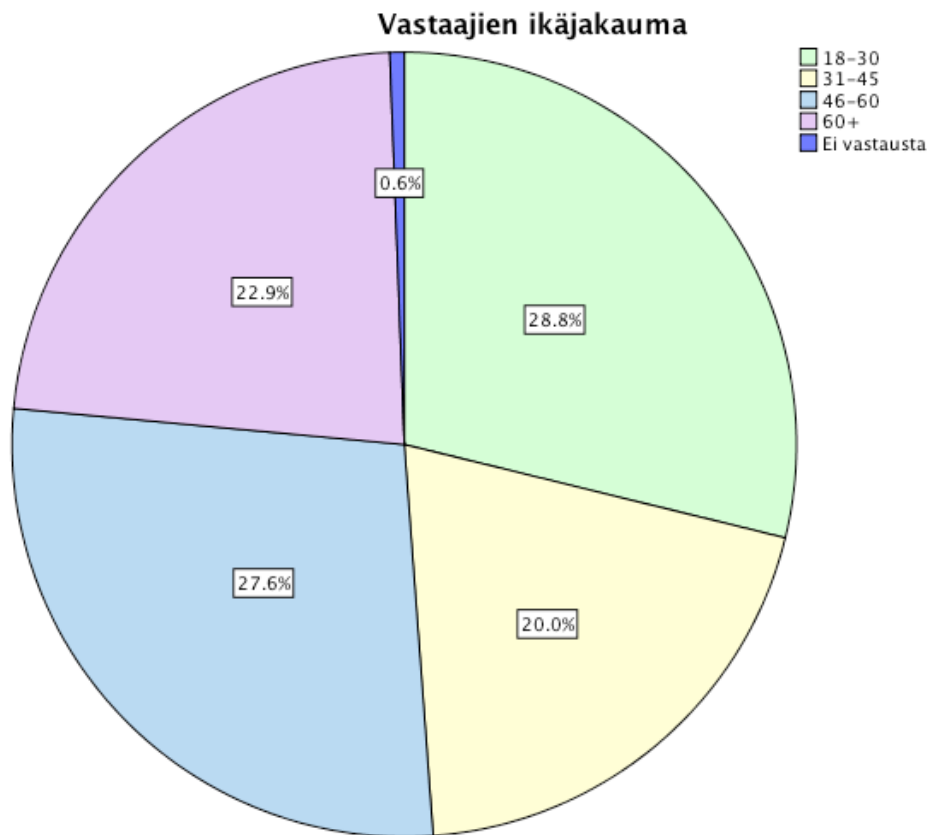
Kyselyyn vastanneista 42,4 % (72) oli miehiä ja 57,1 % (97) naisia. Yksi ei vastannut kysymykseen. Kuviossa 1 on esitelty piirakkakuvio jakaumasta. Tulos oli hyvin miellyttävä, sillä kummastakin sukupuolesta toivottiin yhtä suurta otantaa. Miehiä luonnollisesti kiinnostavat kyselyt vähemmän ja aihekaan ei antanut odottaa liikoja. Siihen nähden tulos oli hyvin onnistunut.

KUVIO 1. Vastaajien sukupuolijakauma.

3.2.3 Vastaajien ikäjakauma

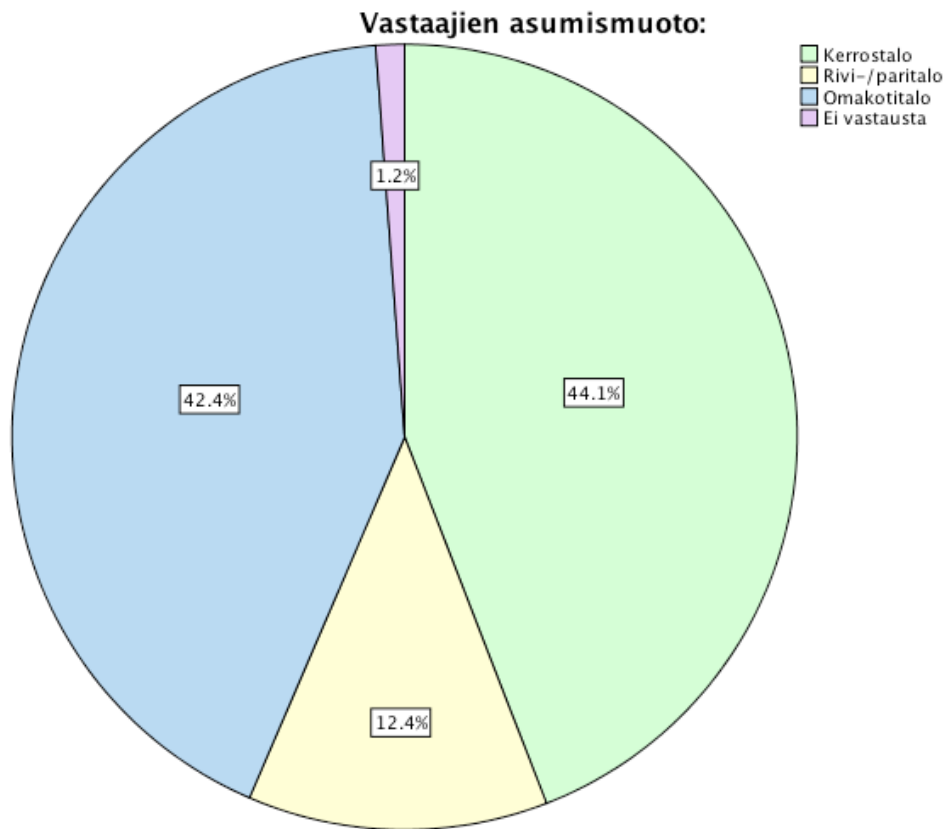
Vastaajien ikä jakautui melko tasaisesti jokaiseen ikäluokkaan, mutta hieman muita yleisemmäksi osoittautui kuitenkin 18 – 30-vuotiaiden ikäryhmä (49 kpl). Erot olivat kuitenkin minimaaliset, seuraavan ikäryhmän, 46–60, ollessa vain hieman yli prosentin perässä keräten 47 vastaajaa. 31–45-vuotiaita vastasi kyselyyn 34 kpl ja yli 60-vuotiaita 39 kpl. Ilman vastausta jäi taas vain yksi lomake. Tulos oli tässä kategoriassa hyvin onnistunut hyvän jakautuvuuden vuoksi. (Kuvio 2)

KUVIO 2. Ikäjakauma.

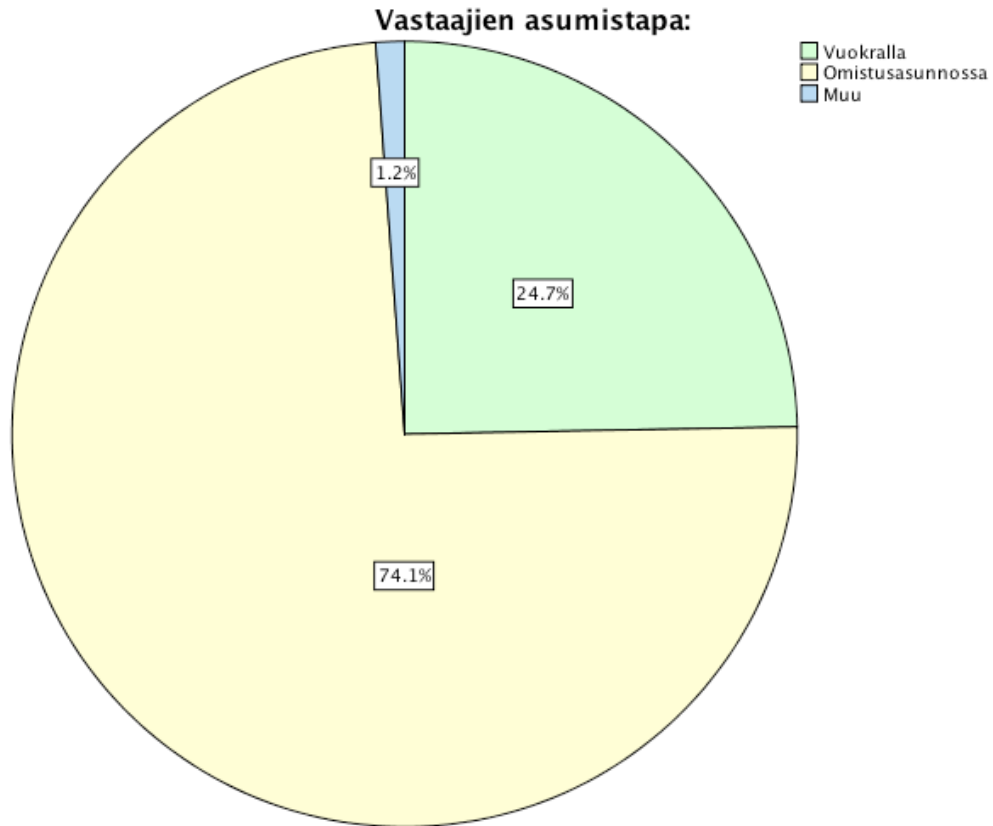
3.2.4 Vastaajien asuinmuoto ja -sijainti

Vastaajien keskuudessa yleisimmäksi asumismuodoksi osoittautui kerrostaloasuminen 44,1 prosentilla (75 kpl). Omakotiasujat tulivat perässä kolmen äänen verran, ottaen 42,4 prosenttia äänistä (72 kpl). Rivitalo/paritaloasuminen sai äänipotista 12,4 % (21 kpl) ja 2 lomaketta oli ilman vastausta. Kaksi vastaajaa ilmoitti asuvansa sekä kerrostalossa että omakotitalossa. (Kuvio 3.)

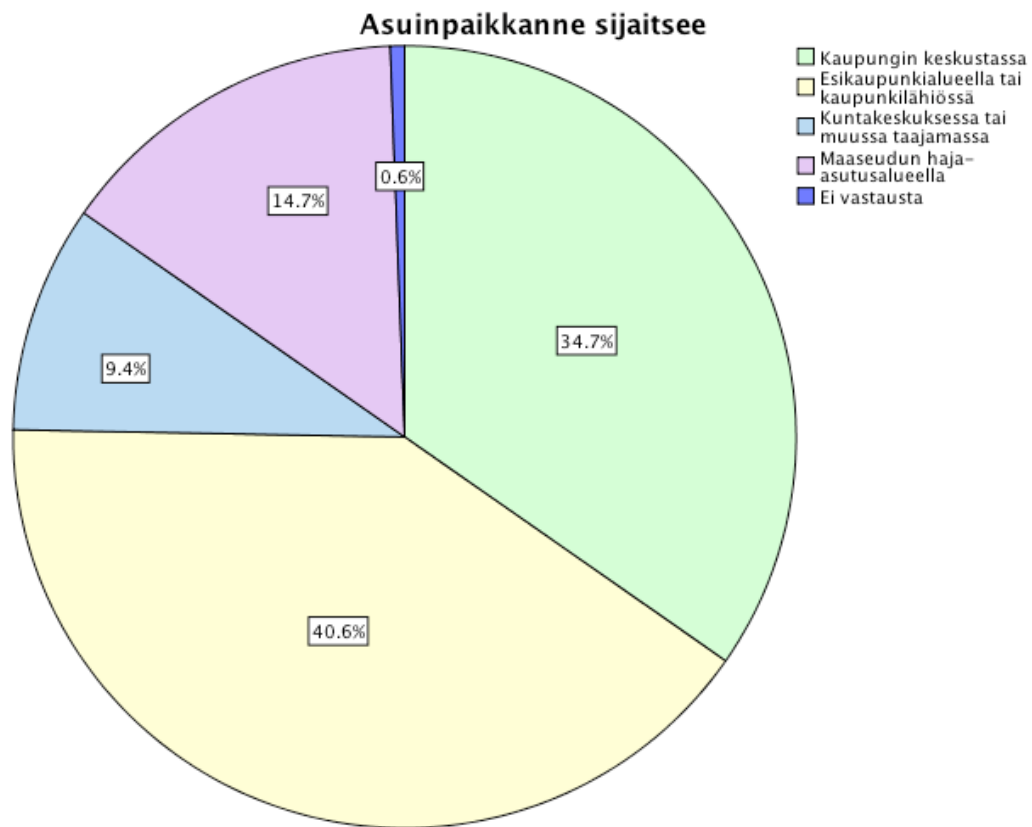
KUVIO 3. Asumismuoto.

Suurin osa vastaajista ilmoitti asuvansa omistusasunnossa (74,1 %, 126 kpl). Vuokralla asui noin neljäsosa (24,7 %, 42 kpl) ja loput kaksi vastaajaa (1,2 %) ilmoitti asumismuodokseen muu. Toinen heistä kirjoitti asuvansa asumisoikeusasunnossa. (Kuvio 4.)

KUVIO 4. Asumistapa.

Valtaosa vastaajista (40,6 %, 69 kpl) ilmoitti asuvansa esikaupunkialueella tai kaupunkilähiössä. Seuraavaksi suurin ryhmä (34,7 %, 59 kpl) asui kaupungin keskustassa. Loput jakautuivat maaseudun haja-asutusalueen (14,7 %, 25 kpl) ja kuntakeskus/muu taajaman (9,4 %, 16 kpl) kesken, jättäen yhden lomakkeen ilman vastausta. (Kuvio 5.)

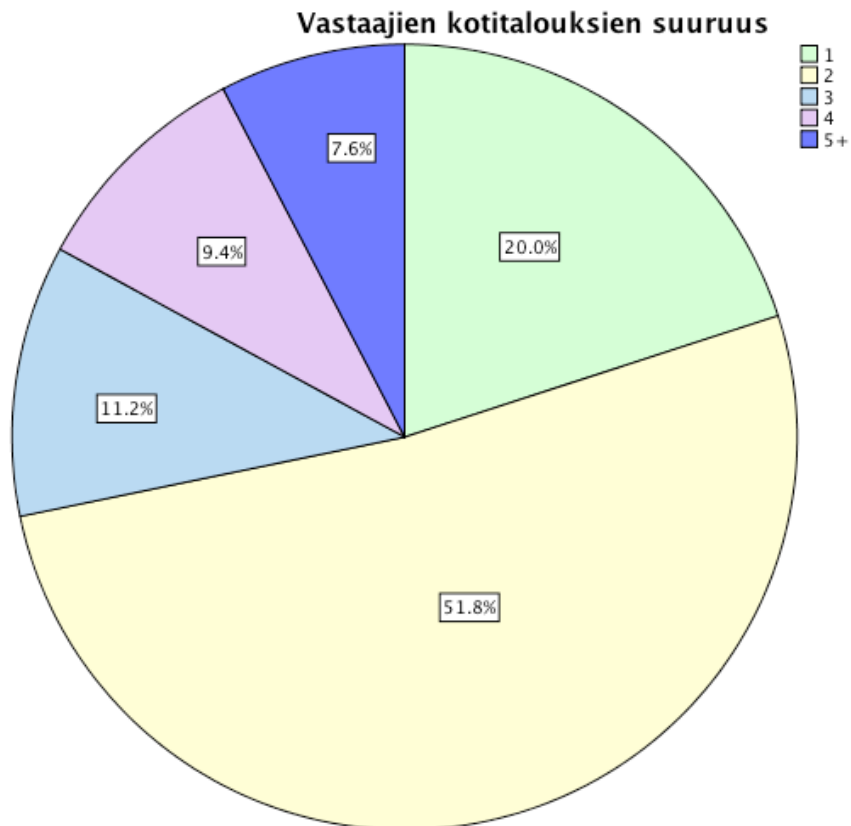

KUVIO 5. Asuinpaikan sijainti.

Yhteenvedona asumisesta voidaan päätellä keskivertovastaajan asuvan omistusasunnossa esikaupunkialueella kerrostaloasunnossa, mikä vastaa hyvin sitä ryhmää, minkä voisi kuvitella olevan eniten kiinnostunut siirtolapuutarhaelämästä. Omaa pihaa ei ole, asunto on oma ja esikaupunkialueelta tai keskustasta pääsee yleensä nopeasti siirtolapuutarha-alueille. Juuri heidän kuvittelisi olevan kiinnostuneita siirtolapuutarhoista, joten otanta oli melko onnistunut.

3.2.5 Vastaajien kotitalouksien suuruus

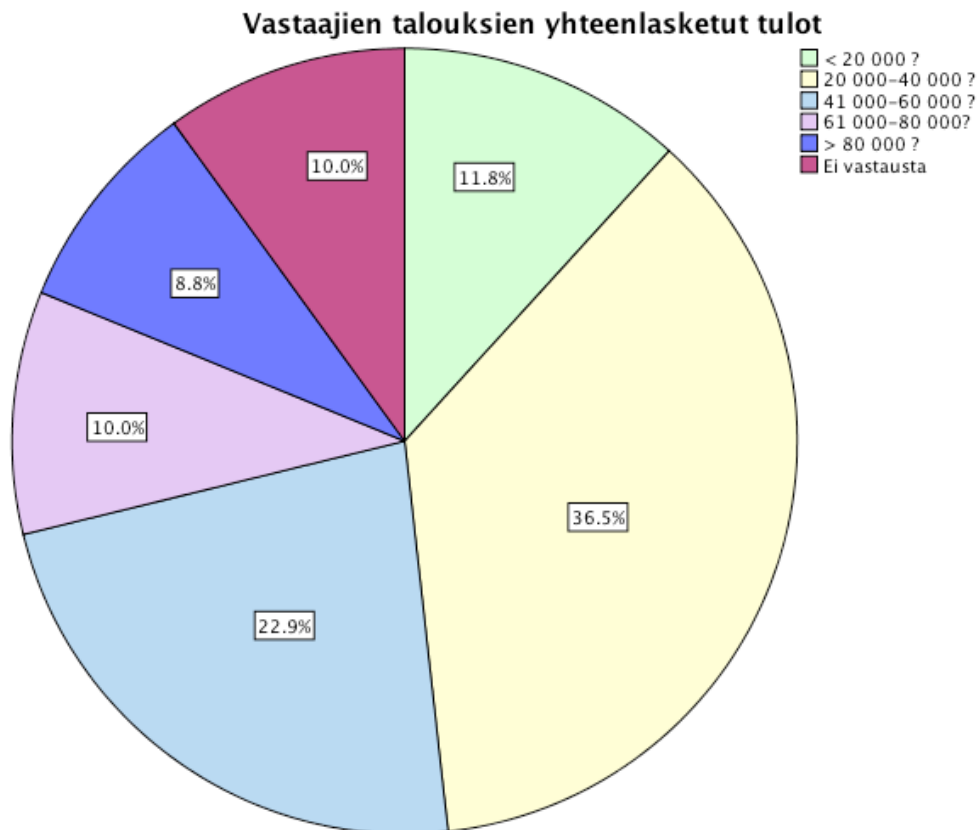
Kuviosta 6 nähdään, että yli puolet vastaajista (51,8 %, 88 kpl) ilmoitti asuvansa kahden ihmisen kotitaloudessa. Viides osa (20,0 %, 34 kpl) asuu yksin. Loput vaihtoehdoista, 3, 4 tai 5+ saivat kaikki noin kymmenyksen vastauksista (11,2 %, 19 kpl; 9,4 %, 16 kpl; 7,6 %, 13 kpl), 5+:n jäädessä hieman alle muiden.

KUVIO 6. Kotitalouksien suuruus.

3.2.6 Talouksien yhteenlasketut vuositulot

Lomakkeen pienimmän suosion saanut kysymys lienee ollut talouden tulot. Kyseiseen kysymykseen jätti vastaamatta 10,0 % eli 17 vastaajaa. Kysymykseen vastanneiden yleisin ilmoittama vuositulo oli 20 000 – 40 000 € mikä oli 36,5 % (62 kpl) vastauksista. Seuraavaksi yleisin oli 41 000 – 60 000 €, mikä sai vajaan neljänneksen (22,9 %, 39 kpl) vastauksista. Joka kymmenes vastasi 61 000 – 80 000 € (17 kpl) ja yli 80 000 € tuloikseen ilmoitti 8,8 % (15 kpl) vastaajista. (Kuvio 7.)

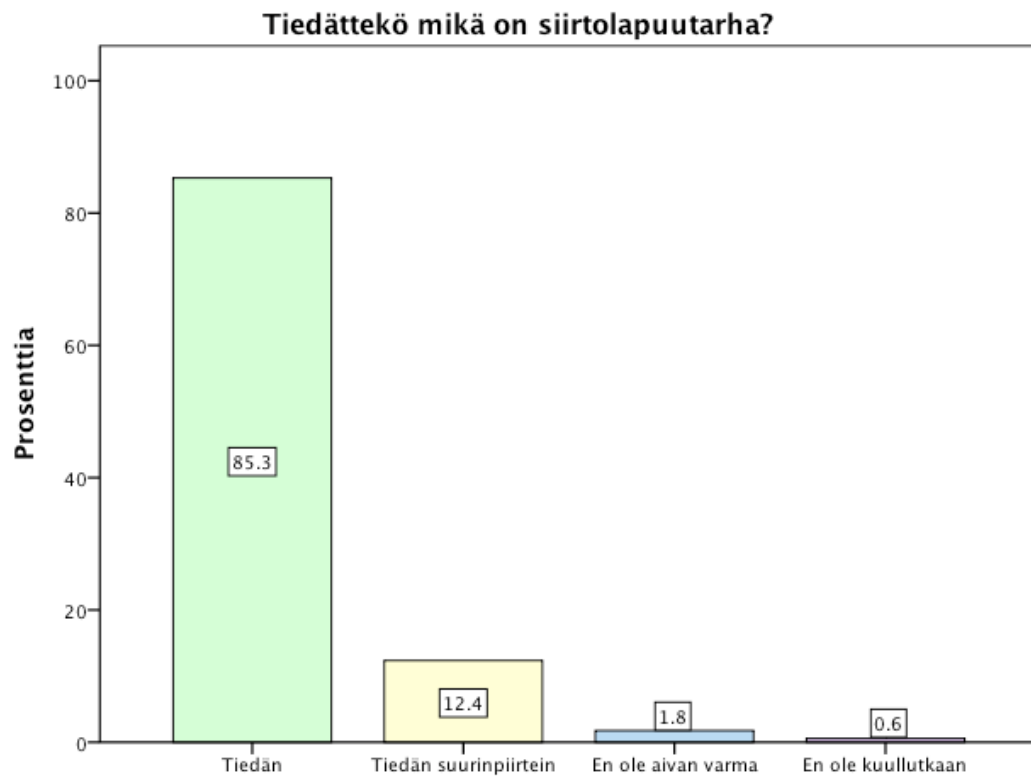

KUVIO 7. Talouksien tulot.

3.2.7 Siirtolapuutarhojen tunnettuus

Kysely aloitettiin kysymällä, tietääkö vastaaja, mikä on siirtolapuutarha. Kysymyksellä haluttiin varmistaa, että suurin osa vastaajista todellakin tietää, mistä on kyse. Vastauksista käykin ilmi, että suurin osa, 85,3 % (145 kpl), tietää tarkalleen, mistä on kyse. Joka kahdeksas ilmoitti tietävänsä suurin piirtein, mikä on siirtolapuutarha, ja vain muutama myönsi, ettei tiennyt varmaksi tai ei ollut ollenkaan kuullut. (Kuvio 8.)

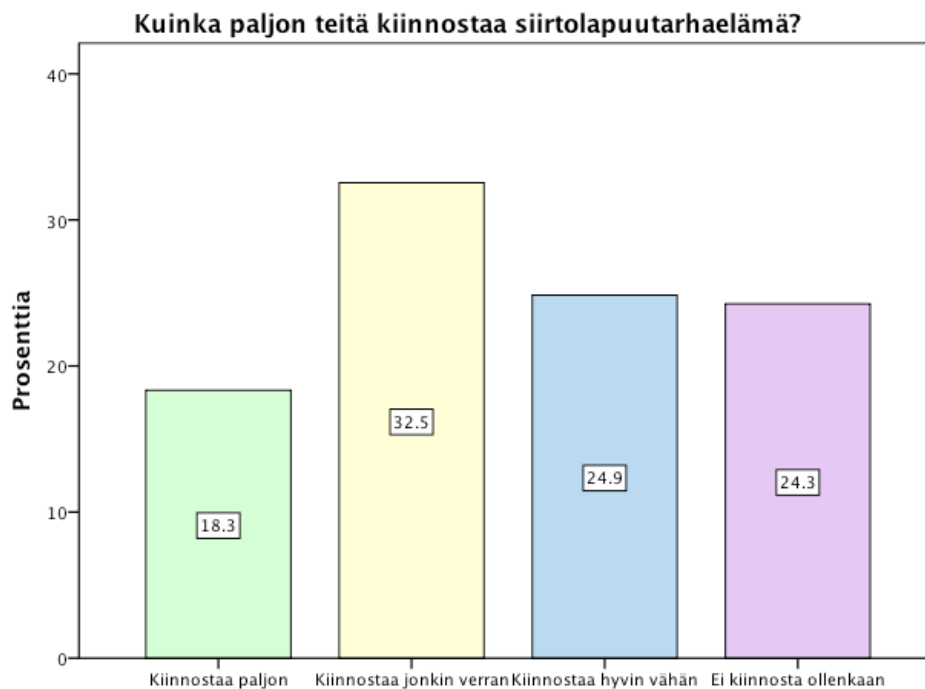

KUVIO 8. Siirtolapuutarhan tunnettuus.

3.2.8 Siirtolapuutarhaelämän kiinnostavuus

Toisena kysyttiin, kuinka suuri kiinnostus ihmisillä on siirtolapuutarhoja kohtaan. Tulos oli hieman enemmän positiivinen, sillä 50,9 % vastaajista ilmoitti kiinnostuneensa asiasta joko paljon tai jonkin verran. (Kuvio 9.)

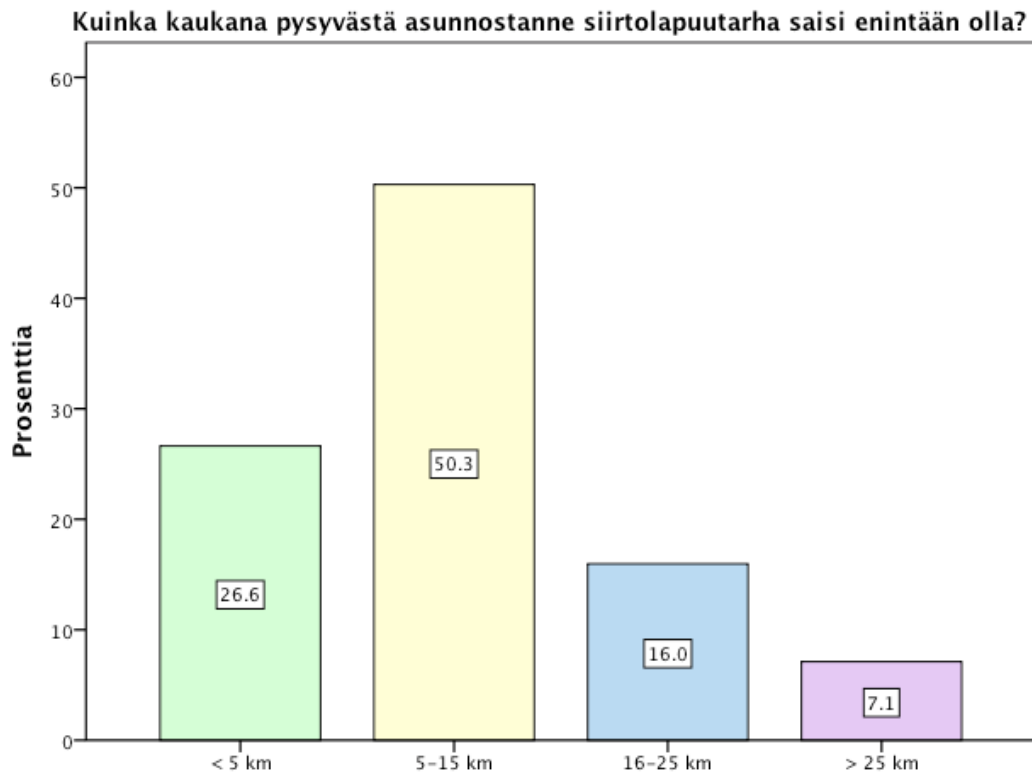
Jatkokysymys esitettiin heille, jotka vastasivat, etteivät olleet ollenkaan kiinnostuneita. Heitä oli 41 kpl. Vastaajaa pyydettiin kirjoittamaan vapaaseen kenttään, miksi ei kiinnosta ollenkaan. Tämän mahdollisuuden käytti 35 vastaajaa. Heistä osa ei osannut vastata kysymykseen, vaan kirjoitti kohtaan esimerkiksi ”ei vaan kiinnosta”. Viisitoista vastaajaa ilmoitti syyksi omakotitalon, taikka suuren tilan maalla, jossa riittää puutarhatilaa. Kymmenen kertoi omistavansa mökin, taikka mökin järven rannalla, jolloin siirtolapuutarha tuntuisi turhalta. Muita vastauksia olivat: ”En ymmärrä, miksi haluaisin asua moisessa, varmaan koska olen alle 25v”, ”ei ole aikaa”, ”ei ole kerrottu, mitä kiinnostavaa siinä on”, ”en ymmärrä, oon maalta”, ”turhanpäiväistä” ja ”ei tässä elämäntilanteessa”. Kaksi ilmoitti syyksi jo olemassa olevan siirtolapuutarhamökin. Toisella heistä oli yhä oma siirtolapuutarha, ja toinen oli ilmeisesti jo luopunut omastaan, ja kertoi sen tuntuneen työsiirtolalta. Yksi vastaaja kertoi haluavansa omaa rauhaa, ja siitä syystä ei ollut kiinnostunut siirtolapuutarhaelämästä.

KUVIO 9. Kiinnostavuus.

3.2.9 Siirtolapuutarhan toivottu etäisyys asunnosta

Puutarha-alueen ideaalista fyysistä sijaintia lähdettiin avaamaan kysymyksellä, joka kertoo, miten kauas pysyvästä asunnosta vastaaja olisi valmis lähteä viettämään aikaa siirtolapuutarhalle. Noin puolet vastanneista (50,3 %, 85 kpl) valitsi etäisyydeksi 5–15 km. Seuraavaksi suosituin etäisyys oli 5 km tai alle, jonka valitsi 26,6 % (45 kpl) vastanneista. 16 % (27 kpl) olisi valmis matkustamaan 16–25 km puutarhalle, ja hieman yli seitsemän prosenttia (12 kpl) matkustaisi jopa yli 25 kilometriä kohteeseen. Vain yksi jätti vastaamatta kysymykseen. (Kuvio 10.)

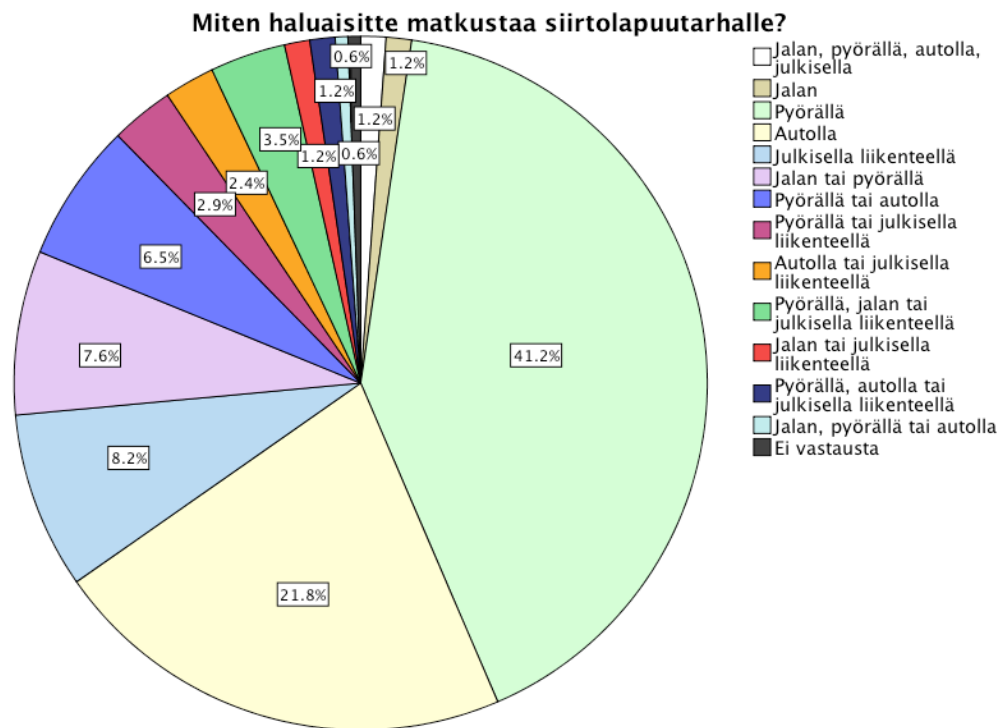

KUVIO 10. Etäisyys pysyvästä asunnosta.

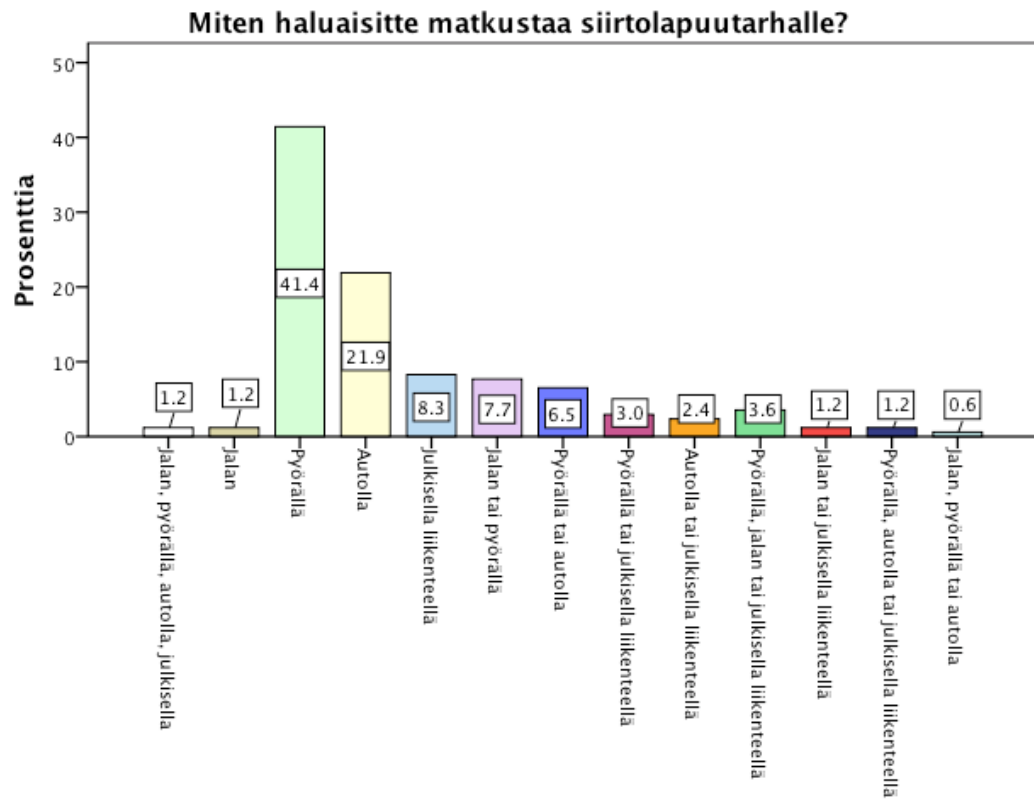
3.2.10 Siirtolapuutarhalle matkustaminen

Matkustustavan valinta sai osakseen niin monta erilaista vaihtoehtoa, että kuviosta tuli hyvin epäselkeä. Selvästi kuitenkin vaihtoehtoista eniten sai ääniä polkupyörällä kulkeminen (41,2 %), jonka valitsi 70 vastannutta. Tämä kertoo selkeästi, että siirtolapuutarha-ajatukseen liitetään myös ekologisesti paikan päälle kulkeminen. Etäisyydeksi valittu 5-15 km taittuisi useammalta siis helposti polkupyörällä. Toiseksi eniten äänisäälistä sai autolla kulkeminen, jonka yli viidesosa (21,8 %, 37 kpl) valitsi ainoaksi matkustustavaksi. Tämä selittäisi pidemmätkin matkat valinneet vastaajat. Kolme seuraavaksi tullutta saivat kaikki 6,5 – 8,2 % äänistä. Näitä ovat julkinen liikenne, jalan/pyörä sekä pyörä/auto. Loput vaihtoehdot saivat kuusi tai vähemmän ääntä, jääden alle 3,5 %. Vain yksi vastaaja jätti vastaamatta. (Kuviot 11 ja 12.)

Kun lähdetään tarkastelemaan ekologisia valintoja, niin 66,4 % valitsi autottoman kulkuvaihtoehdon, eli yhdistelmän, joka ei sisältänyt autoa (eli 33,6 % matkustaisi autolla). Julkista liikennettä olisi valmis hyödyntämään 20,9 % vastanneista, eli vain noin viidesnes. Pyörä oli selkeästi suosituin, sillä jopa 65,2 % valitsi yhdistelmän, joka sisälsi pyörän.

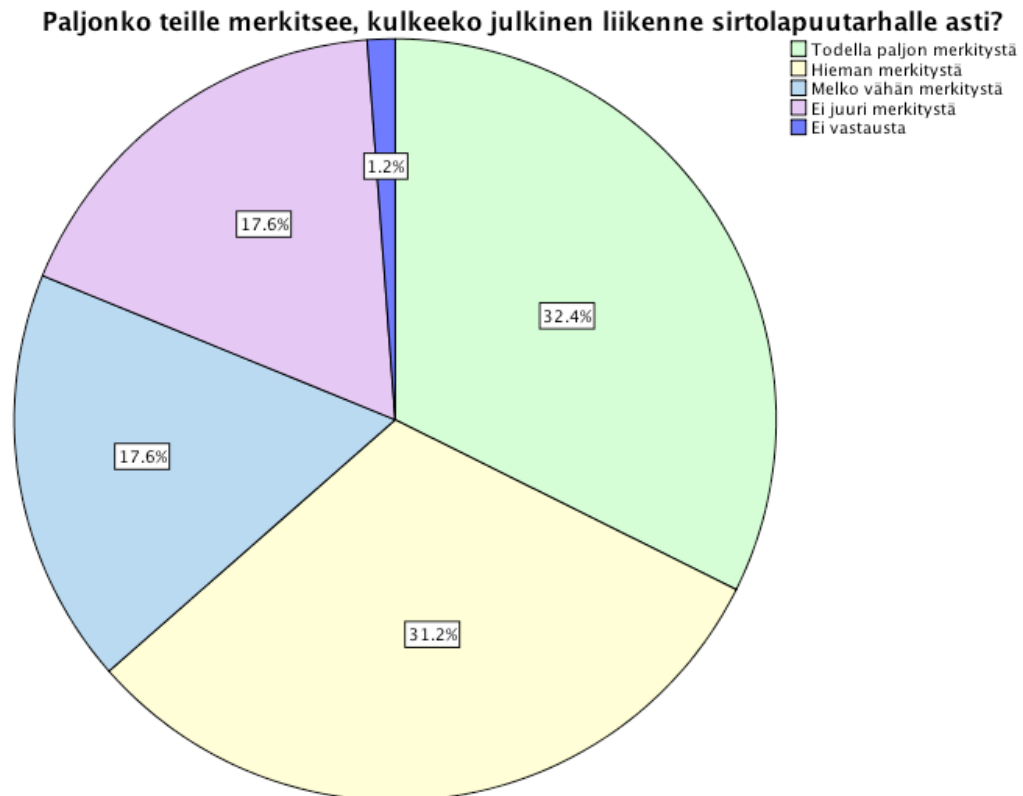
KUVIO 11. Matkustustapa piirakkana.

KUVIO 12. Matkustustapa pylväinä.

3.2.11 Julkisen liikenteen merkitys

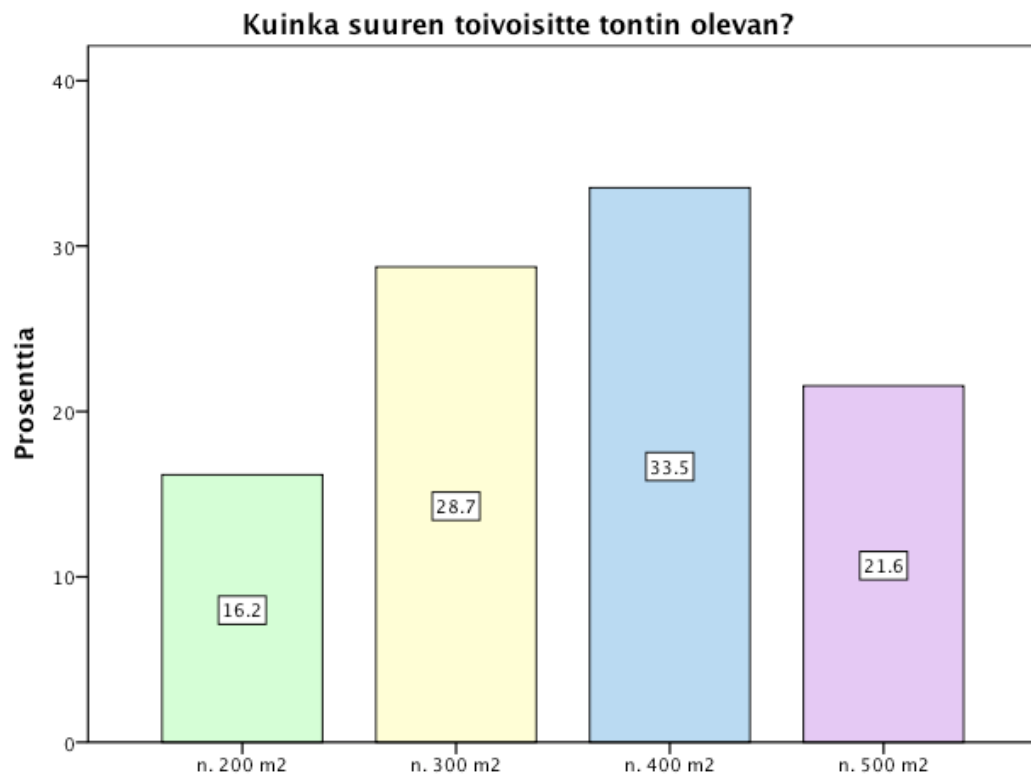
Edellisessä kohdassa selvitettiin, että julkista liikennettä käyttäisi vastaajista vain 20,9 %. Tässä kysymyksessä selvisi puolestaan, että jopa 64,2 % kantaa ottaneista ilmoitti julkisen liikenteen merkityksen kuitenkin hieman tai todella tärkeäksi. Reilu kolmannes (35,8 %, 60 kpl) kysymykseen vastanneista piti asiaa melko pienellä merkityksellä tai ei juuri minään. Kaksi jätti vastaamatta kysymykseen. (Kuvio 13.)

KUVIO 13. Julkisen liikenteen tärkeys.

3.2.12 Toivottu siirtolapuutarhapalstan tonttikoko

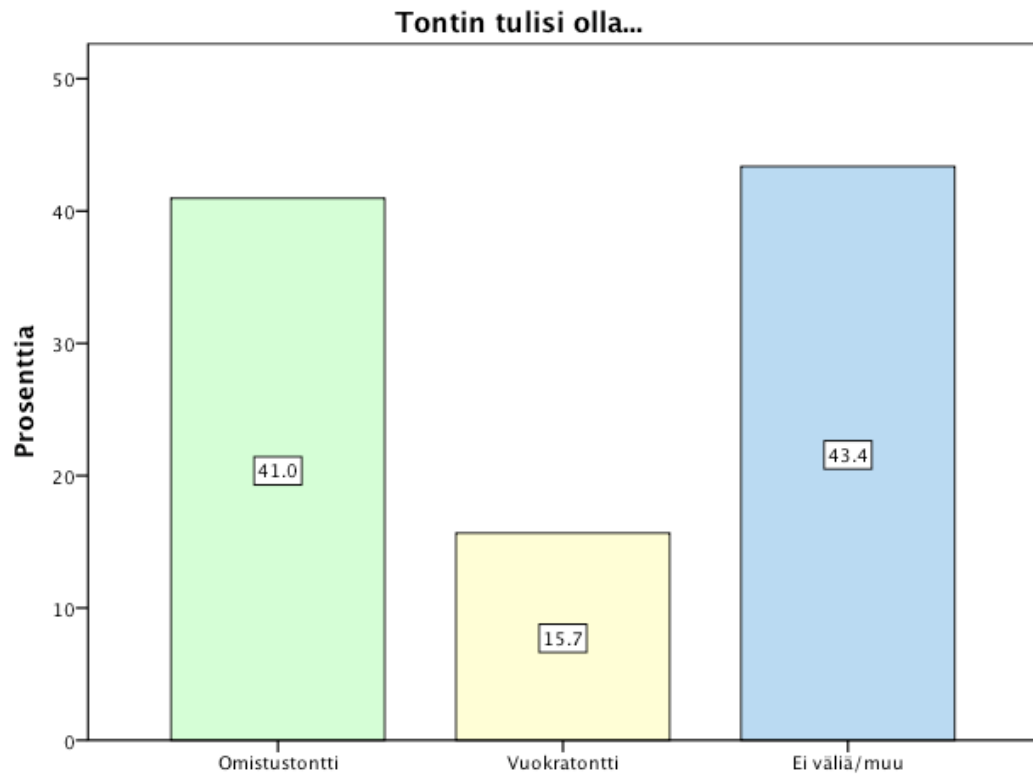
Vastaajien joukosta suosituimmaksi tontin kooksi nousi n. 400 m²:n tontti. Seuraavana noin viisi prosenttia perässä tuli n. 300 m². Myös suurin vaihtoehto (n. 500 m²) päihitti noin viidellä prosentilla pienimmän vaihtoehdon (n. 200 m²). Kolme vastaajaa jätti vastaamatta kysymyksen. (Kuvio 14.)

KUVIO 14. Tontin koko.

3.2.13 Vuokra- vai omistustontti

Tontin koon jälkeen kysyttiin mielipidettä, tulisiko tontin olla vuokra- vai omistustontti. Vaihtoehtona oli myös ”Ei väliä/muu”. Omistustontti vei vastauksista 41,0 % (68 kpl), kun vuokratontti sai kannatusta vain 15,7 % (16 kpl). Suurin äänimäärä meni kuitenkin kolmannelle vaihtoehdolle; Ei väliä/muu valitsi jopa 43,4 %, eli näin ollen 72 vastaajaa. Tästä voi päätellä, että suuri osa vastaajista ei pidä asiaa kovin tärkeänä, tai vaihtoehtoisesti ei tiedä asiasta tarpeeksi vastataksaan jommankumman vaihtoehdon. (Kuvio 15.)

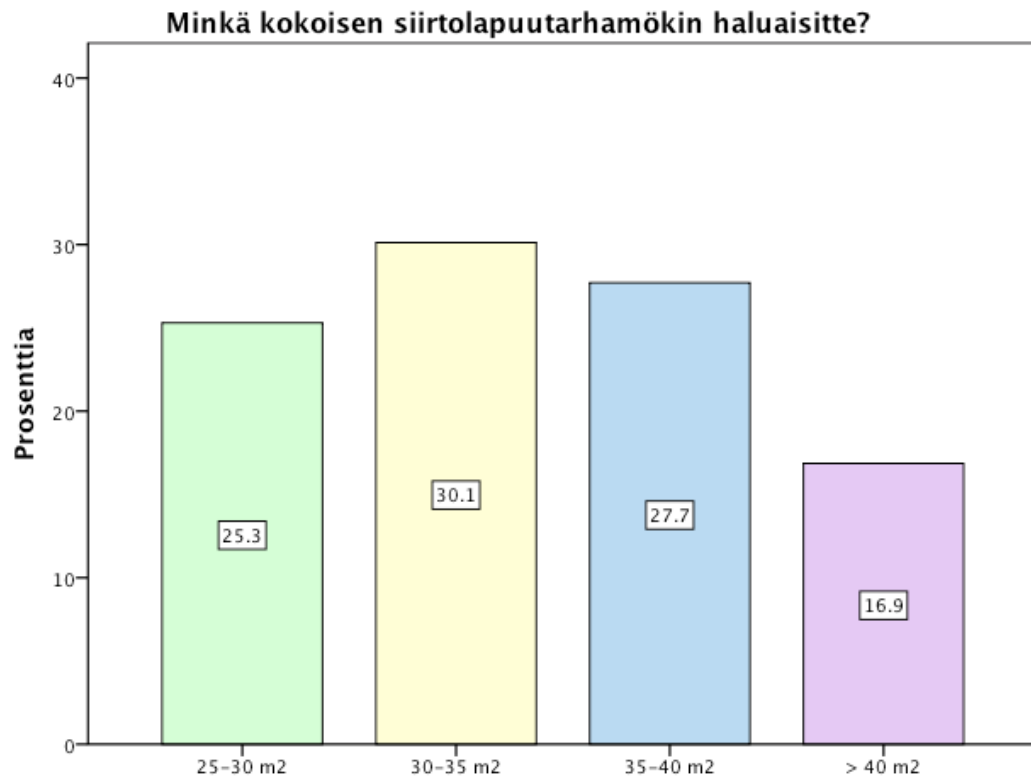

KUVIO 15. Tontin hallintamuoto.

3.2.14 Siirtolapuutarhamökin koko

Tontin koon jälkeen vastaajat saivat valita, minkä kokoisen mökin haluaisivat tontilleen vaihtoehtoista, joista pienin oli 25–30 ja suurin yli 40 neliötä. Suosituin oli 30–35 m², joka sai 50 ääntä, vastaten 30,1 % vastaajista. Seuraava ei hävinnyt paljoa, sillä 35–40 m² sai 27,7 % äänistä (46 kpl). Myös pienin vaihtoehto, 25–30 m² sai lähes yhtä paljon, 25,3 % (42 kpl) kaikista. Neljä vastaajaa jätti kohdan tyhjäksi. (Kuvio 16.)

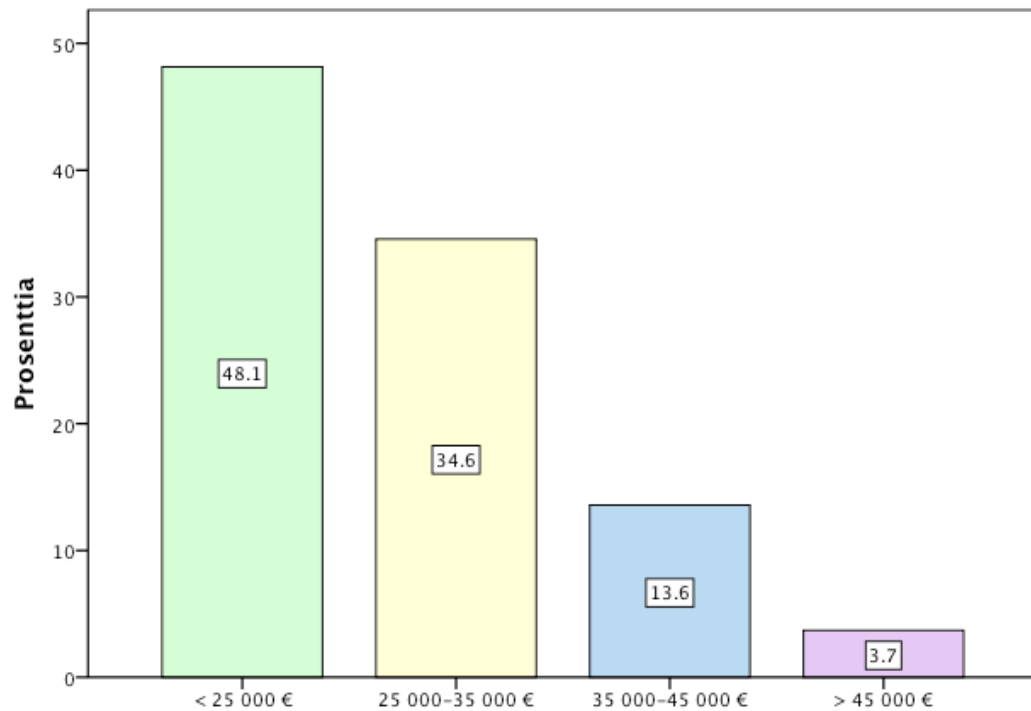

KUVIO 16. Siirtolapuutarhamökin koko.

3.2.15 Siirtolapuutarhamökin hinta

Kahden edellisen kohdan perusteella voidaan olettaa keskivertovastaajan haluavan 400 m²:n omistustontin 30–35 m²:n mökillä. Tässä kohtaa kysyttiin hieman kustannusvalmiudesta. Kysymys kuului, miten paljon olisitte valmiita maksamaan edellä valitsemanne kokoisesta mökistä, jossa viitattiin siis vain mökin hintaan. Tontin hintaan ei otettu kantaa. Tulokset kertovat, että melkein puolet ei olisi valmiita maksamaan enemmän kuin 25 000 € siirtolapuutarhamökistä. Reilu kolmannes olisi valmis sijoittamaan 25 000–35 000 € kun taas vain 17,3 % sijoittaisi enemmän kuin 35 000 € (Kuvio 17.)

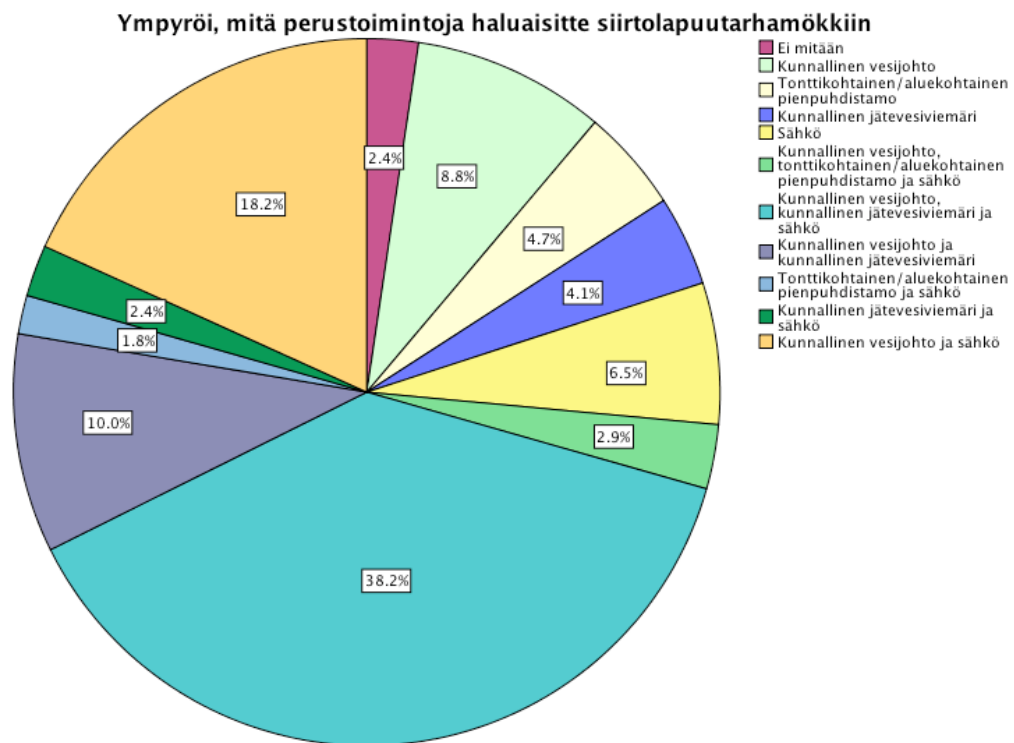
Paljonko olisitte valmiita maksamaan edellisessä kohdassa valitsemanne kokoisesta mökistä?

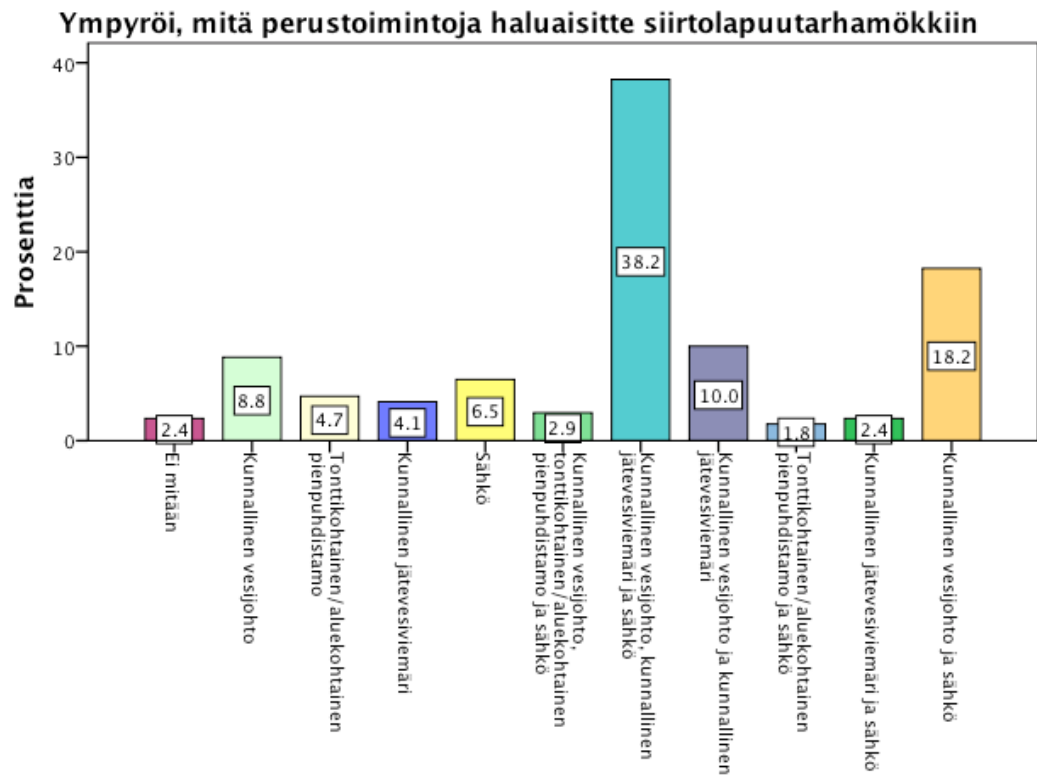
KUVIO 17. Maksuvalmius.

3.2.16 Suosituimmat perustoiminnot

Kyselylomakkeen toisen puolen ensimmäinen kysymys koski perustoimintoja, kuten vesijohtoa, jätevesiviemäriä sekä sähköä. Vastaajia pyydettiin valitsemaan, mitä perustoimintoja he haluaisivat mökkiinsä. Ehdoton ykkönen oli yhdistelmä, jossa olisi kunnallinen vesijohto, kunnallinen jätevesiviemäri sekä sähkö. Tämä vaihtoehto sai äänistä 38,2 % (65 kpl). Seuraavaksi suosituin oli yhdistelmä kunnallisesta vesijohdosta sekä sähköstä (18,2 %, 31 kpl). Vain 2,4 % ei valinnut mitään vaihtoehtoista. Sähkön joko pelkästään tai muiden joukossa valitsi 70 % vastaajista. Kunnallisen jätevesiviemärin valitsi pelkästään tai muiden joukossa 54,7 % ja kunnallisen vesijohdon valitsi 78,1 %. Ekologisemman ja haasteellisemman vaihtoehdon, tonttikohtaisen pienpuhdistamon valitsi vain 9,4 %. (Kuvio 18 ja 19.)

KUVIO 18. Suosituimmat perustoiminnot.

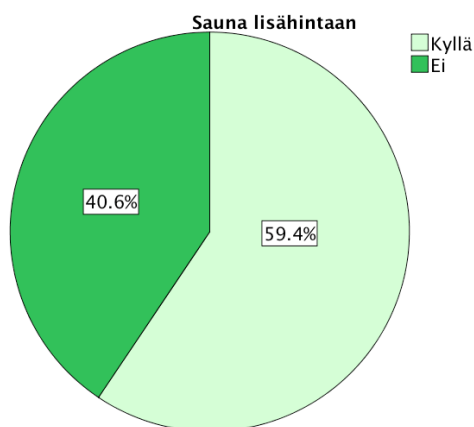

KUVIO 19. Suosituimmat perustoiminnot.

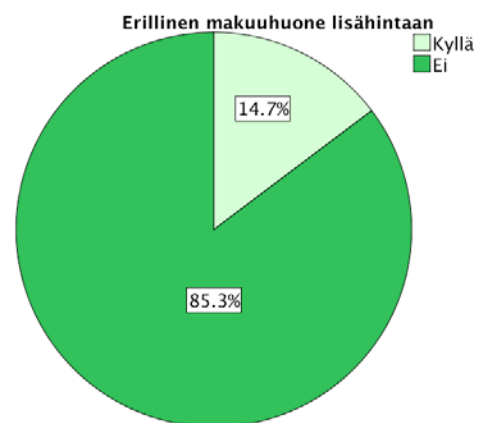
3.2.17 Suosituimmat lisävarusteet

Perustoimintojen jälkeen lomakkeessa käskettiin ympyröimällä vastata ”mistä seuraavista lisävarusteista olisitte valmiita maksamaan lisähintaa”. Vaihtoehdot olivat sauna, erillinen makuuhuone, parvi, takka, valokaapeli, terassi sekä lämminvesivaraaja. Lisäksi viimeisenä oli vaihtoehto ”muu”, johon sai kirjoittaa oman ehdotuksensa. Sauna sai eniten kannatusta, jopa yli puolet olisi valmiita maksamaan lisähintaa saadaksensa saunan siirtolapuutarhamökkiinsä (59,4 %, 101 kpl). Seuraavaksi suosituin oli takka, jonka melkein puolet (49,4 %, 84 kpl) olisi valmiita sijoittamaan mökkiinsä. Lämminvesivaraaja ja terassi tulivat seuraavana äänin 60 (35,3 %) ja 51 (30,0 %). Kuvioissa 20–26 on esitetty jokaisesta lisävarusteesta vastausjakauma. Mikäli vastaaja jätti kyseisen lisävarusteen ympyröimättä kyselylomakkeessa, on se tulkittu ei-vastauksena.

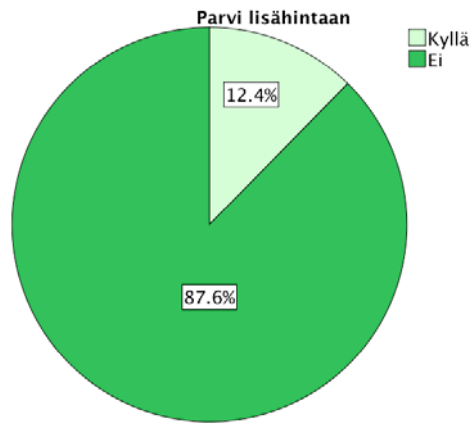
Muita ehdotettuja adjektiiveja tai kommentteja, joita vastaajat olivat kirjoittaneet vastausalueelle, olivat muun muassa takan kohdalle kirjoitettu ”varaava”. Tässä tapauksessa voidaan olettaa takan olevan varaava, joten kommentti oli vain tarkentava. Takan viereen oli kirjoitettu myös ”puuliesi”. Valokaapelin jälkeen valintaa oli tarkennettu kirjoittamalla ”teini-ikäisten houkutin”. Yhdessä lomakkeessa oli myös lisätty yhdeksäs kohta, johon oli kirjoitettu wc.

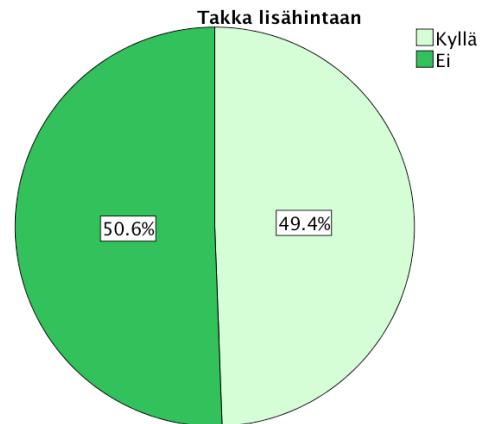
KUVIO 20. Sauna

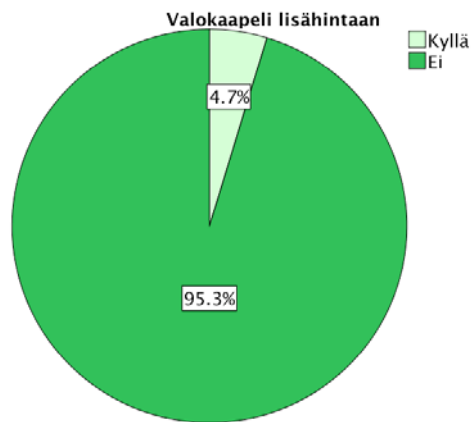
KUVIO 21. Erillinen makuuhuone.

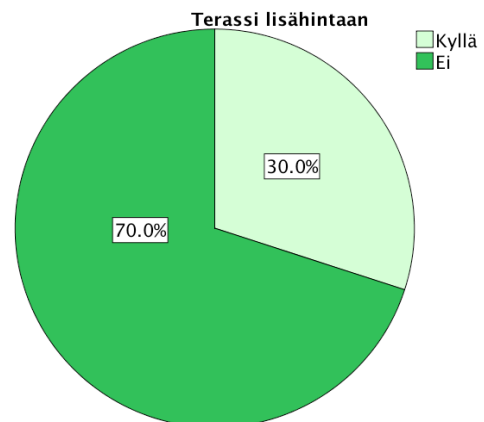
KUVIO 22. Parvi.

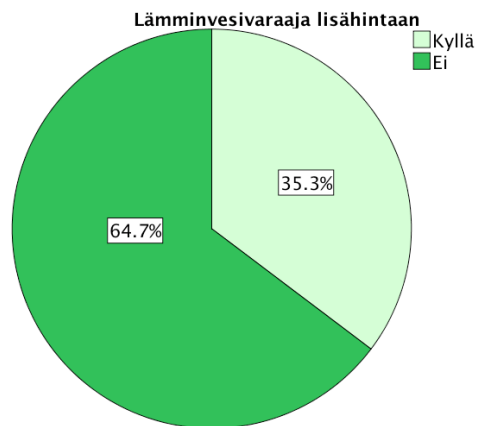
KUVIO 23. Takka.

KUVIO 24. Valokaapeli.

KUVIO 25. Terassi.

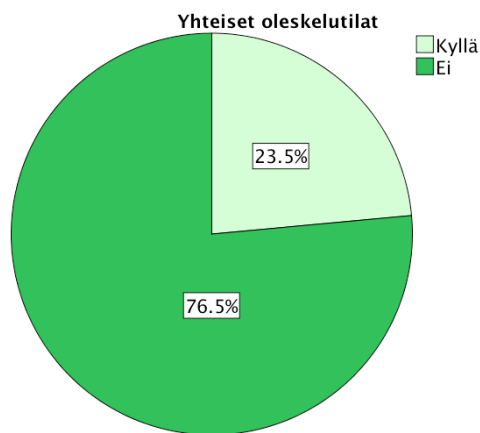

KUVIO 26. Lämminvesivaraaja.

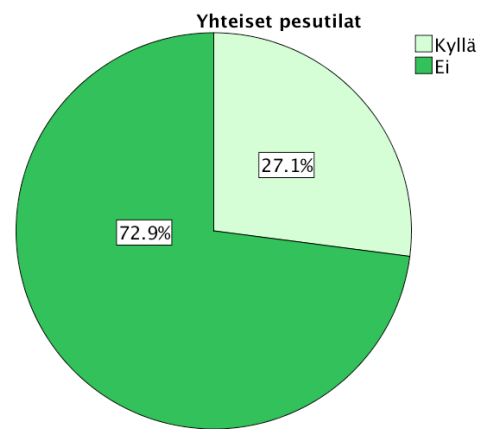
3.2.18 Suurimman suosion saaneet yhteiset rakennukset

Viimeinen kysymys ennen perustietoja koski siirtolapuutarha-alueen mahdollisia yhteisiä rakennuksia: ”Mitä yhteisiä rakennuksia toivoisitte siirtolapuutarha-alueella olevan?”. Kyselyn perusteella suosituin yhteinen tila oli saunatila. Saunatilan puolesta vastasi 42,4 % vastaajista (72 kpl). Seuraavaksi suosituin oli yhteinen pyykkitupa, jonka 41,8 % (71 kpl) haluaisi alueelle. Vähiten kannatusta saivat yhteiset oleskelutilat, vain 23,5 prosenttia (40 kpl) ilmoitti haluavansa tämän. Kaikki vaihtoehdot saivat kuitenkin vähintään 20 % kannatusta, joten kaikille olisi jonkinlaista kysyntää. Yhteiset tilat tuntuvat jotenkin kuuluvan siirtolapuutarhan yhteisöllisyyteen, mikä itsessään jo vetää puoleensa asukkaita. Kuvioissa 27–31 on esitetty jokaisesta yhteisestä tilasta vastausjakauma.

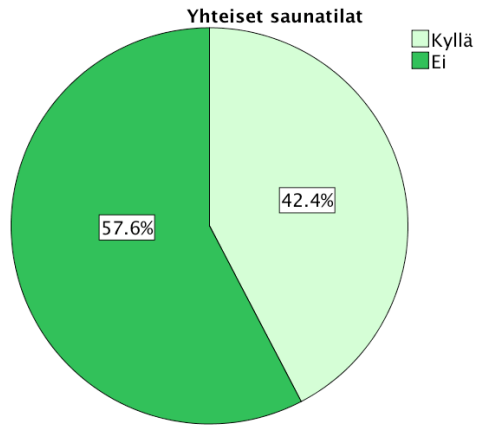
Kuudes vaihtoehto oli ”muu, mikä?”, johon sai itse kirjoittaa ehdotuksen, mitä ei vaihtoehtoissa valmiiksi ollut. Kuusi vastaajaa (3,5 %) käytti tämän mahdollisuuden, ja ehdotuksia olivat: toimitalo, vesipiste, jätehuolto, katettu torialue, tapaamispaikka, kirpputori asiakkaille, myyjäiset (vihannes, marjat yms.), perennojen vaihto, wc ja korkeushyppytorni. Wc oli ainut, joka sai useamman kuin yhden ehdotuksen, kahden ehdottaessa wc:tä. Wc tosin oli jo merkitty pohjapiirustukseen, joten tarkoitus oli olettaa wc:n olevan jo automaattisesti mökissä. Tämä oli tosin jätetty hieman epäselväksi, joten voi vain ihmetellä, miten tuli vain kaksi ehdotusta tähän asiaan. (Kuvio 32.)

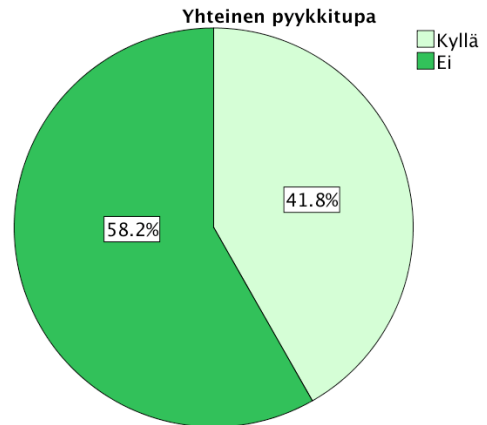
KUVIO 27. Oleskelutilat.

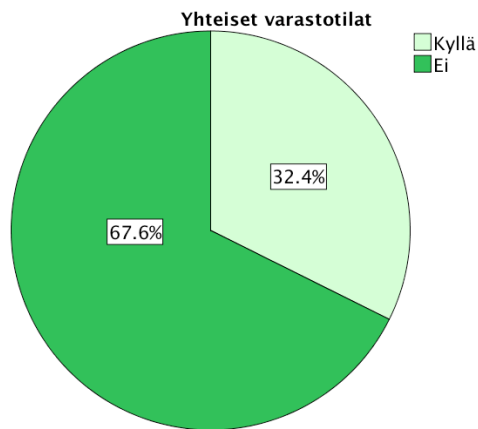
KUVIO 28. Pesutilat.

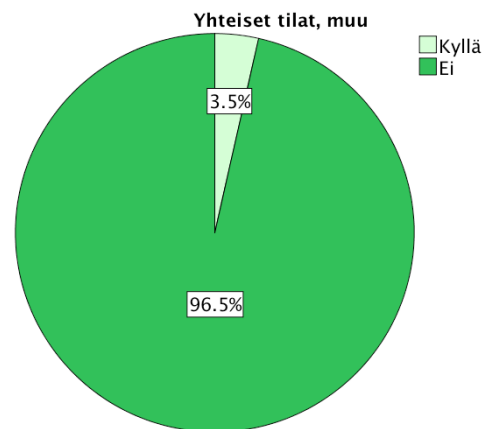
KUVIO 29. Saunatilat.

KUVIO 30. Pyykkitupa.

KUVIO 31. Varastotilat.

KUVIO 32. Muu yhteinen tila.

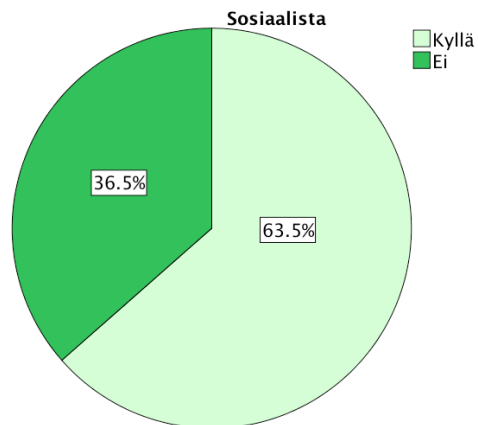

3.2.19 Siirtolapuutarhaa ja palstaviljelyä kuvaavat adjektiivit

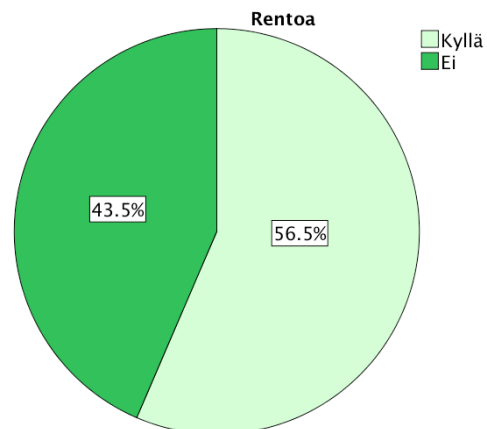
Lomakkeen kolmas ja neljäs kysymys olivat puhtaasti mielikuvia koskevia kysymyksiä. Niissä haluttiin saada selville, minkälaisena vastaajat näkevät siirtolapuutarhaelämän sekä palstaviljelyn. Tässä selviäisi ihmisten oikea asenne asiaa kohtaan.

Siirtolapuutarhaelämää arvioidessa vaihtoehdot olivat seuraavat: sosiaalista, rentoa, tylsää, turhanpäiväistä, mieltä kohottavaa sekä vaihtoehto muu, mikä. Suurin osa vastasi siirtolapuutarhaelämän olevan sosiaalista; 63,4 prosenttia, eli 108 vastaajaa oli tätä mieltä. Rennoksi tämän kuvaili 56,5 prosenttia vastaajista, eli 96 vastaajaa. Positiivisista adjektiiveista viimeiseksi tuli mieltä kohottavaa, joka sai 34,7 %, eli 59 vastaajaa puolelleen. Negatiivisista adjektiiveista eniten vastauksia sai turhanpäiväistä (6,5 %) ja tylsäksi siirtolapuutarhaelämää kuvaili 5,3 % vastaajista. Tarkat vastausjakaumat on esitetty kuvioissa 33–37.

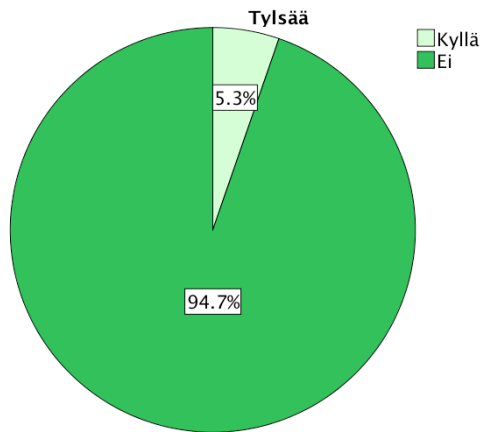
Kohtaan ”muu, mikä?” vastasi 10,6 %, eli 18 vastaajaa. Ehdotuksia olivat: hyöty, hyödyllinen, helppoa, en osaa sanoa, yhdistävää, hyödyllistä, rajoitettua, hyvä ajanviete/työleiri, ahdistaa, ei tietoa, työteliästä, kaupunkilaiselle hyppy ”maaseutuun”, multaista, outoa, rauhallista, luovaa, ympäristöelämää, pienimuotoisen viljelyn mahdollistavaa. (Kuvio 38.)

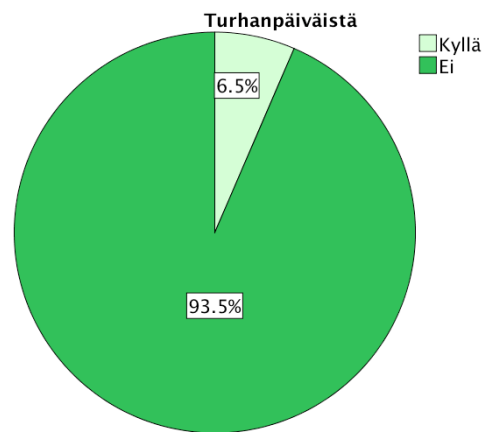
KUVIO 33. Sosiaalista.

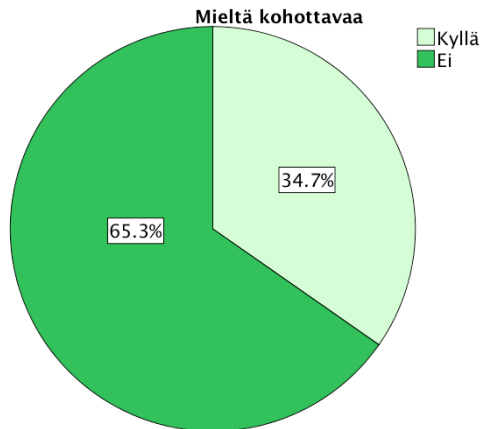
KUVIO 34. Rentoa.

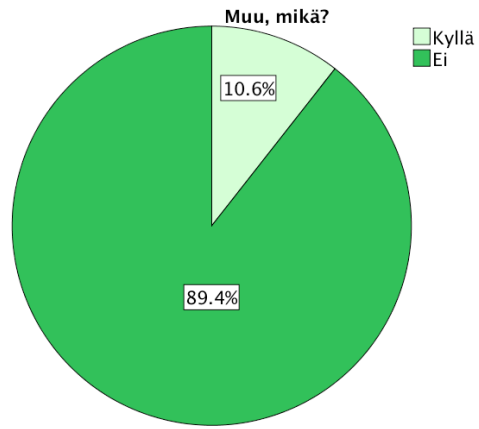
KUVIO 35. Tylsää.

KUVIO 36. Turhanpäiväistä.

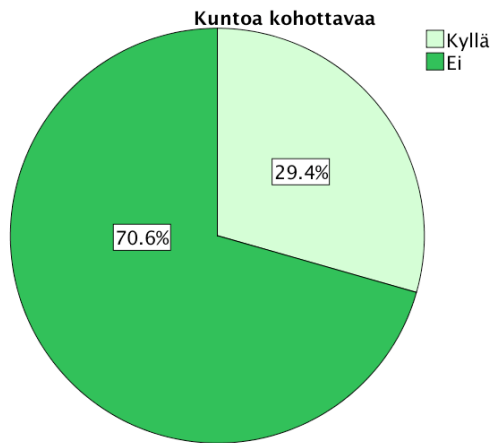
KUVIO 37. Mieltä kohottavaa.

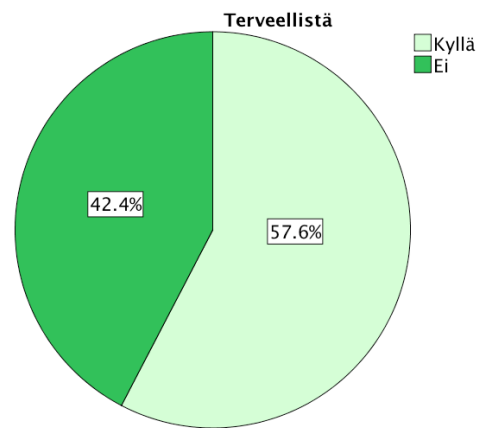
KUVIO 38. Muu adjektiivi.

Palstaviljely on olennainen osa siirtolapuutarhaa, joten siihen liittyviä adjektiiveja kysyttiin myös. Vaihtoehtoina olivat: kuntoa kohottavaa, terveellistä, hyödyllistä, työlästä, aikaa vievää vai jotain muuta. Eniten ääniä saivat adjektiivit hyödyllinen ja terveellinen. Hyödyllinen sai 106 kpl (62,4 %) puolesta ääniä ja terveellinen 98 (57,5 %) puolesta ääntä. 29,4 % (50 kpl) oli myös sitä mieltä että palstaviljely on kuntoa kohottavaa. Negatiivisia adjektiiveja, työlästä ja aikaa vievää, kannattivat 20,0 % ja 15,9 % vastaajista. Kuviot 39–43 osoittavat jakaumat erikseen jokaiselle adjektiiville.

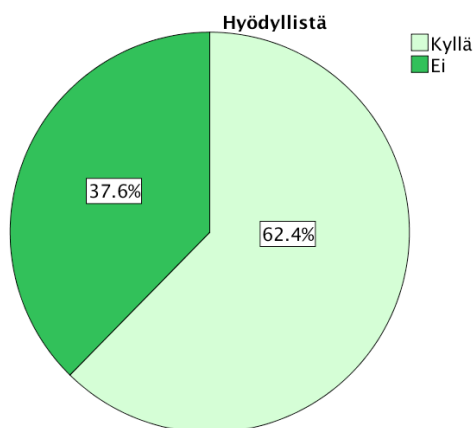
Oman adjektiivinsa palstaviljelylle lisäsi 4,7 % vastaajista, eli 8 vastaajaa. Ehdotuksia olivat: Hauskaa, EOS, rentouttavaa, ihanaa, ekologisuus, mielihyvää tuottavaa, harrastus, säästö, rentouttavaa. (Kuvio 44.)

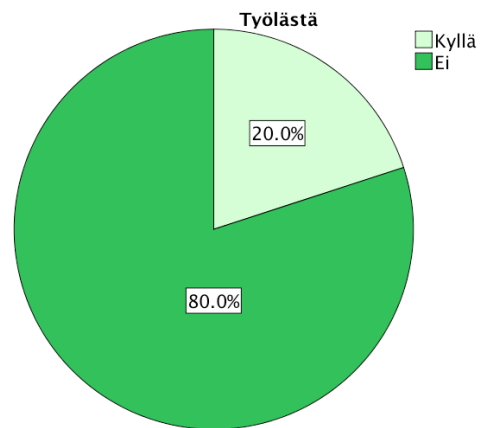
KUVIO 39. Kuntoa kohottavaa.

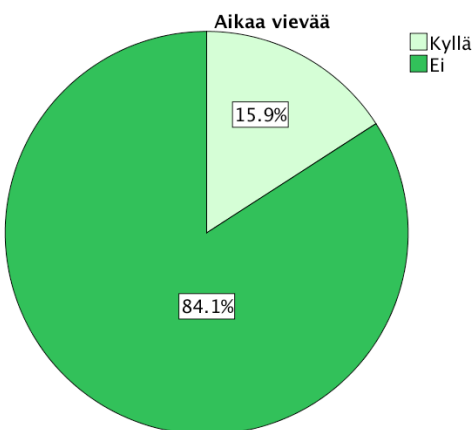
KUVIO 40. Terveellistä.

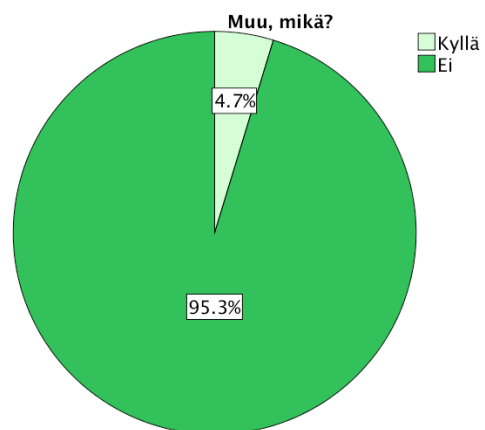
KUVIO 41. Hyödyllistä.

KUVIO 42. Työlästä.

KUVIO 43. Aikaa vievää.

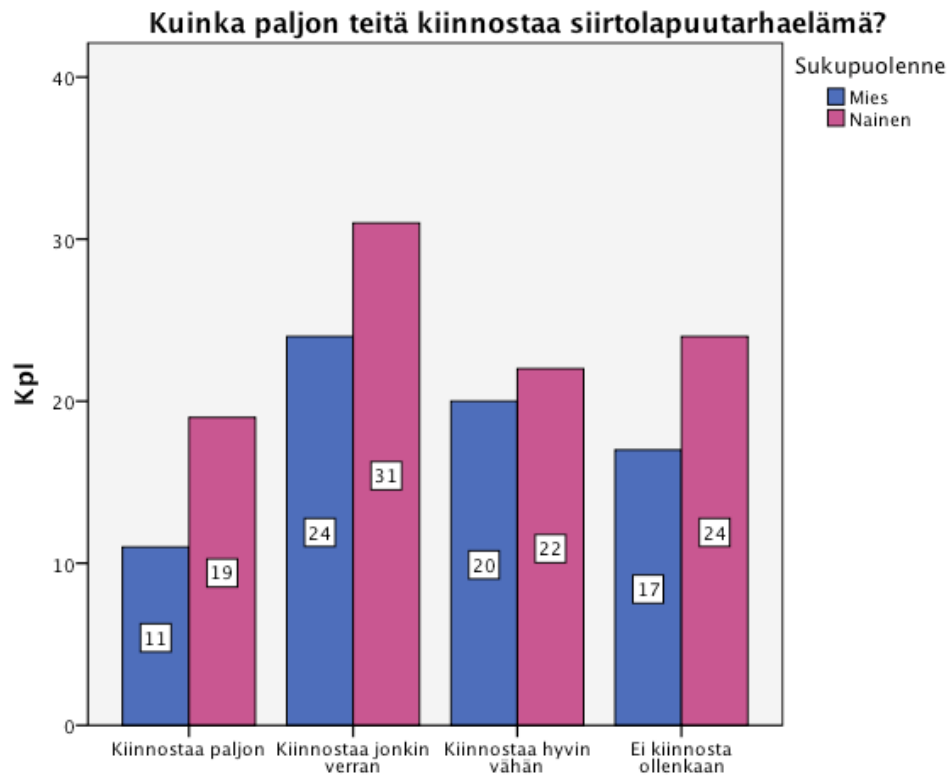

KUVIO 44. Muu adjektiivi.

3.2.20 Vertailukohteita

Sukupuolen vaikutus kiinnostukseen

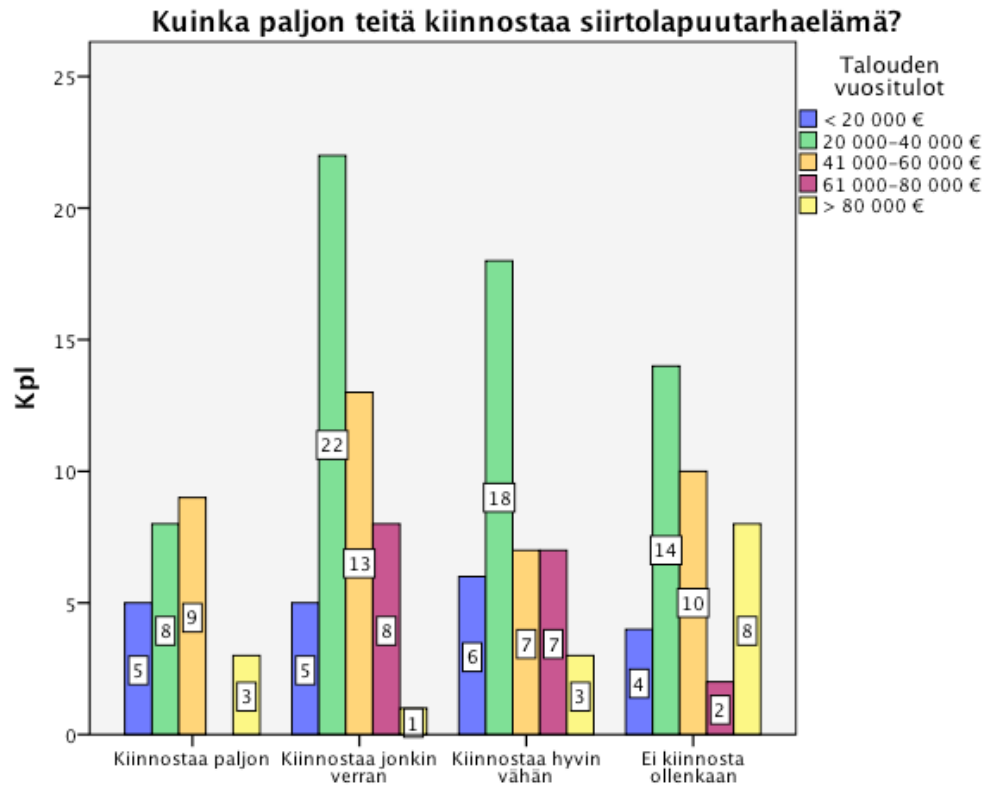
Tässä osiossa käydään läpi esiin nousseita kysymyksiä liittyen kyselyn vastauksiin, kuten kiinnostaako miehiä vai naisia enemmän siirtolapuutarha? Tulosten mukaan kiinnostus on hyvin tasapuolista. Ainoa ero sukupuolten välillä on siinä, että naisissa on prosentuaalisesti enemmän hyvin negatiivisesti suhtautuvia kuin lievästi negatiivisia vastaajia verrattuna miehiin. (Kuvio 45.)

KUVIO 45. Kiinnostuksen vertailu sukupuolten välillä.

Tuloluokan vaikutus kiinnostukseen

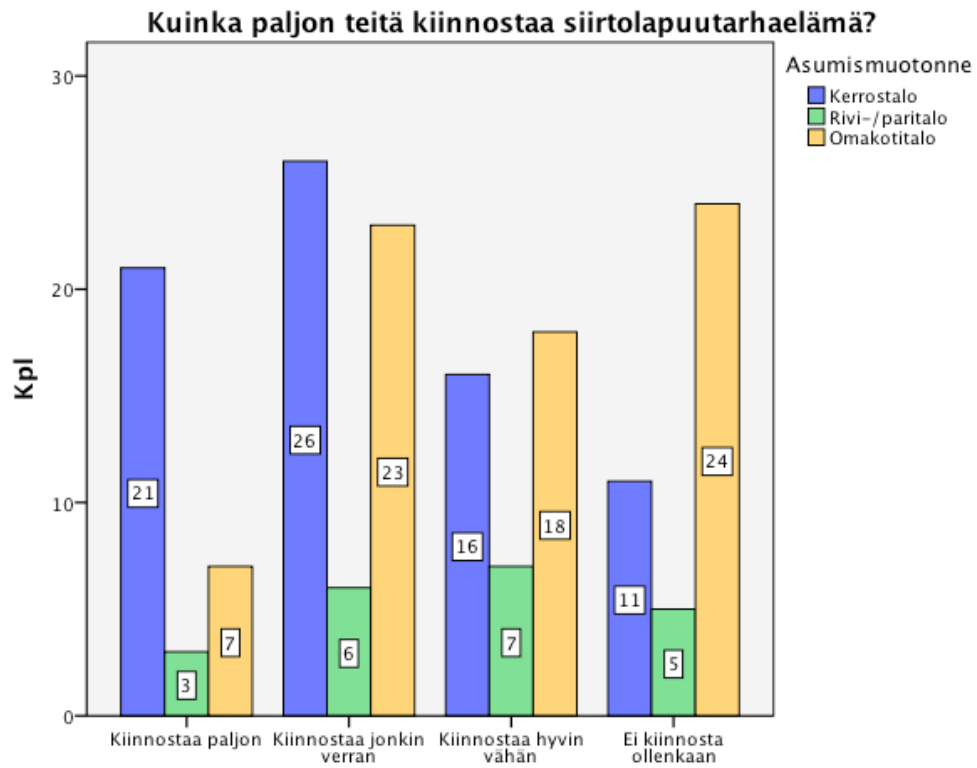
Onko tuloluokalla vaikutusta siihen, miten paljon siirtolapuutarha kiinnostaa? Hyvin pienituloisten keskuudessa vastaukset jakautuivat hyvin tasaisesti, kun taas eniten kiinnostusta on keskituloisilla. Hyvin rikkaat taas kallistuvat enemmän ”ei kiinnosta ollenkaan” kategoriaan. Tulos on melko selkeä. (Kuvio 46.)

KUVIO 46. Mielenkiinto vertailussa tuloihin.

Asuinmuodon vaikutus kiinnostukseen

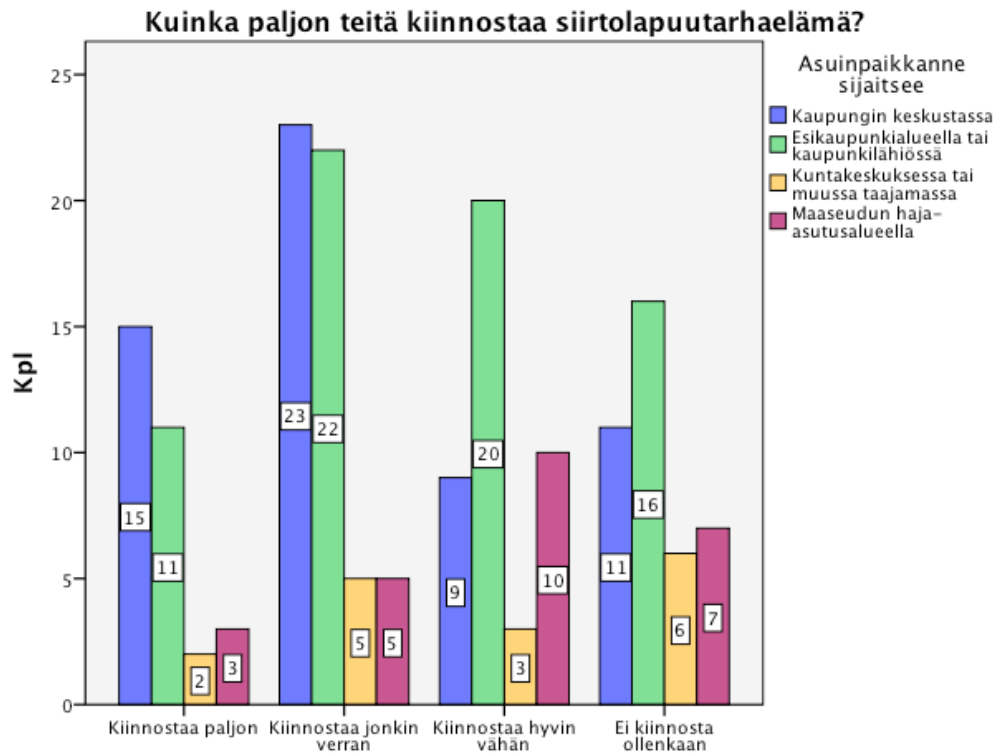
Voidaanko olettaa kerrostalossa asuvien kiinnostuneen eniten siirtolapuutarhaelämästä? Kyllä, sillä suurin joukko eniten kiinnostuneita löytyy juuri kerrostaloasukkaista. Oma-
kotitalossa asuvat vastasivat keskimääräisesti enemmän negatiivisesti, kun taas rivi- ja
paritaloissa asuvat jakaantuivat vastauksissaan hyvin tasaisesti jokaiseen kategoriaan.
(Kuvio 47.)

KUVIO 47. Mielenkiinto vertailussa asumismuotoon.

Asuinpaikan vaikutus kiinnostukseen

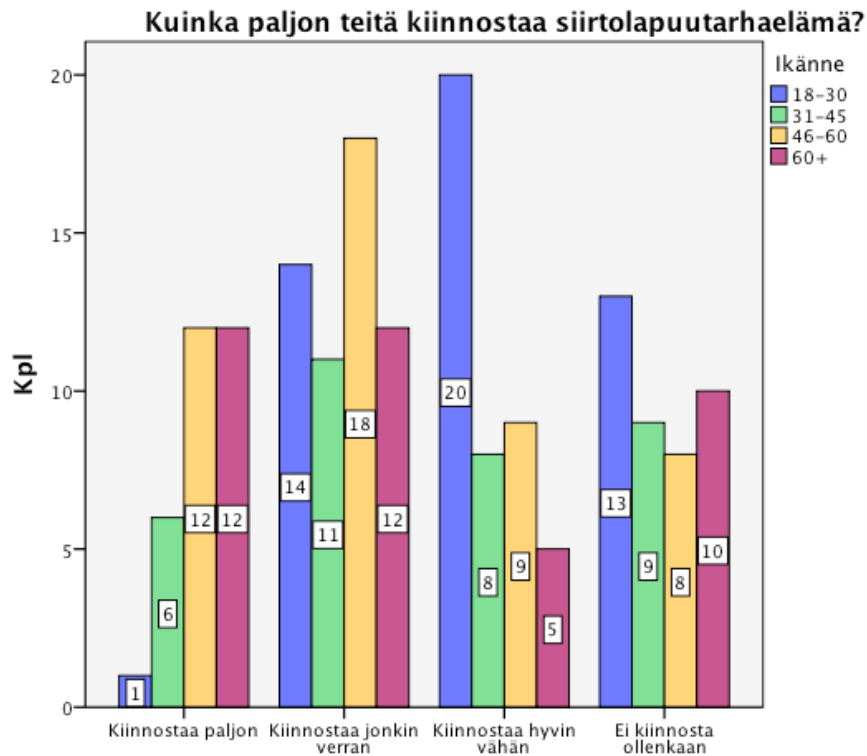
Entä onko sama asia kaupungin keskustassa asuvien keskuudessa? Myös tämän tulokista voidaan päätellä, että kaupungin keskustoissa sekä esikaupunkialueilla asuvat ovat potentiaalisempia siirtolapuutarhaharrastajia. Tulos on hyvin selkeä myös siltä kannalta, että kuntakeskuksissa taikka maaseudun haja-asutusalueella asuvat ovat hyvin vähän kiinnostuneita siirtolapuutarhaelämästä. Heillä kun riittää omaa pihaa. (Kuvio 48.)

KUVIO 48. Kiinnostus vertailussa asuinpaikan sijaintiin.

Iän vaikutus kiinnostukseen

Voidaanko olettaa vanhempien ihmisten olevan eniten kiinnostuneita siirtolapuutarha elämästä? Näin ei välttämättä ole. Paljon asiasta kiinnostuneissa oli selvästi enemmän vanhempia ihmisiä, mutta nuoret tulivat yhtä aktiivisesti mukaan kohdassa ”kiinnostaa jonkin verran”. Myös joukossa, joka ilmoitti, ettei asia kiinnosta ollenkaan, oli melko tasaisesti kaiken ikäisiä vastaajia. Suurimman kiinnostuksen osoitti ikäryhmä 46–60. (Kuvio 49.) Nuorilla vastaan tulee todennäköisimmin raha-asiat. Halua voi silti olla, varsinkin, kun ekologisuus on nykyään kovassa nousussa, ja nuoret suosivat luonnomukaisia tuotteita.

KUVIO 49. Kiinnostus vertailussa ikään.

Talouden koko

Minkä suuruiset taloudet ovat eniten kiinnostuneita siirtolapuutarhoista? Yhden hengen talouksissa positiivisen kiinnostuksen ilmoitti 64,7 % vastanneista. Kahden hengen talouksista kiinnostusta ilmoitti 52,9 %. Kolmen hengen taloudetkin olivat melko kiinnostuneita (47,4 %). Johtopäätöksenä voidaan sanoa yhden hengen talouksien olevan selkeästi eniten kiinnostuneita ja neljän, tai useamman, hengen perheet tämän kyselyn mukaan olisivat vähiten kiinnostuneita. Syytä tähän voidaan pohtia esimerkiksi messuilta. Messut saattavat kerätä paikalle suurempia perheitä vain sen takia, että heillä on menossa taloprojekti. Perheet, jotka asuvat vaatimattomammin eivät välttämättä ole kiinnostuneita rakennusmessuista. Heillä kuitenkin voisi olla enemmän kiinnostusta siirtolapuutarhoja kohtaan.

Saunan paikka

Kumpaa toivotaan enemmän, sauna omassa mökissä vai sauna osana yhteisiä rakennuksia? 42,4 % toivoisi yhteiset saunatilat alueelle. Saunan omaan mökkirakennukseensa toivoisi taas 59,4 %, joten voidaan olettaa oman saunan olevan suosituimpi ratkaisu. Tässä ei oteta tosin huomioon, moniko toivoisi kummankin saunan olemassa oloa.

Matkustustapa ja etäisyys

Minkälainen yhteys on toivotulla matkustustavalla sekä toivotulla enimmäisetäisyydellä pysyvistä asunnosta? Tulokset ovat jokseenkin ennalta arvattavia. Ne jotka olisivat valmiita matkustamaan pisimmän matkan siirtolapuutarhalle, ottaisivat useammin auton kulkuvälineekseen, kun taas keskivertomatkaa tai pienimmän matkan toivossa elävät ottaisivat herkemmin pyörän alleen. Myös julkisen liikenteen mieleisekseen valinneet olisivat valmiita matkustamaan pidemmälle. Kaksi kolmesta, jotka valitsivat valmiuden matkustamaan jopa yli 25 kilometrin päähän, ilmoitti kulkevansa autolla, yksi kolmannes käyttäisi julkista liikennettä ja joka kuudes polkisi näinkin pitkän matkan. Lyhimmän välimatkan, eli alle viisi kilometriä valinneista kolme neljänestä polkisi pyörällä. Melkein joka viides kulkisi silti mahdollisesti myös autolla. Liitteessä 10 on esitelty taulukko tuloksista. Taulukosta näkee tarkat prosentit ristiintaulukoituna.

Tontin ja mökin koot

Vertaillaan toivottua siirtolapuutarhamökin kokoa haluttuun tontin kokoon, mikä olisi ideaalein yhdistelmä? Jakautuma oli erittäin tasainen. Luonnollisesti suurimman mökin valinneiden joukossa oli suurin määrä myös suurimman tontin valinneita; puolet 500 m²:n tontin valinneista valitsi myös yli 40 m²:n mökin. Eniten valintoja saanut yhdistelmä oli 300 m²:n tontti 30–35 m²:n mökillä, jonka valitsi 21 vastaajaa. Liitteessä 11 on esitetty tulokset ristiintaulukointina.

Iän vaikutus tontin omistusmuotoon

Vaikuttaako vastaajien ikä siihen, onko toiveissa omistus- vai vuokratontti? Vastaukset jakautuivat hyvin samanlaisesti ikäluokkaan katsomatta. Ainoa ero oli, että sekä nuorin että vanhin ikäluokka vastasivat muita ikäluokkia useammin haluavansa omistustontin vuokratontin sijaan. Lieneekö nuorilla tähän syynä vähempi tietoisuus asiasta, vanhemmilla kun useammin on enemmän jo pankkilainaa ja muuta tietoisuutta raha-asioista. Kaikkein vanhimmilla vastaajilla taas voivat rahahuolet olla jo menneisyydessä ja uuden omistaminen houkuttelee enemmän.

3.3 Kyselyn ja tulosten arviointi

Kyselytutkimuksen tärkein tarkoitus oli selvittää, miten paljon Tampereen seudulla on kiinnostusta siirtolapuutarhoja kohtaan, ja mitä asioita pidetään tärkeänä, kun on kyse siirtolapuutarhasta. Kyselyyn osallistuneiden, sekä messuilla juttelemaan tulleiden ihmisten kertoman perusteella, siirtolapuutarhat ovat edelleen suosittuja. Siirtolapuutarhaharrastuksella ei ole kovin näkyvä rooli yhteiskunnassa, vaan se pysyy tietyn piirin sisällä. Vaihtuvuus ei ole suuri.

Tulosten oikeellisuutta arvioitaessa voidaan miettiä esimerkiksi kyselypaikkaa. Kohteeksi valittiin Rakentaja-messut, joka tuo paikalle kaiken ikäisiä ihmisiä, joita kaikkia kiinnostaa remontointi tai uuden rakentaminen. Paikalle ei valikoidu näin ollen pelkästään puutarhaharrastajia, kuten esimerkiksi Puutarhamessuilla olisi käynyt.

Jälkeenpäin tulee aina mieleen lisää hyviä kysymyksiä, joita olisi voinut kysyä lomakkeessa. Koulutustaso olisi ollut yksi hyvä lisä perustietoihin, niin olisi voinut verrata ovatko vähemmän koulutetut vai korkeasti koulutetut enemmän kiinnostuneita siirtolapuutarhoista. Liian myöhään tuli myös mieleen avoin tila, johon olisi voinut kirjoittaa palautetta kyselyn tekijöille tai huomautuksia asian tiimoilta. Lomakkeen ensimmäiselle sivulle unohtui myös laittaa ilmoitus kyselyn jatkumisesta toiselle puolelle, mutta tämä johti onneksi vain kahden lomakkeen hylkäykseen. Suurempi osa olisi kuitenkin tehnyt saman virheen, ellei heille olisi henkilökohtaisesti huomautettu lomakkeen jatkumisesta.

4 KUSTANNUSTIETOA

4.1 Kustannusarviot

4.1.1 Laskenta

Tässä työssä on laskettu karkea kustannusarvio mökille ja sen vaatimalle yhdyskuntatekniikalle. Laskenta on toiminut vain suuntaa-antavana tekijänä työssä. Sitä käytetään loppupäätelmissä realistisuuden ja työn toteutettavuuden arvioimiseen. Tavoitteena laskennassa on ollut saada mökkien neliöhinta selville. Runkohinta on selvitetty kertomalla mökin neliömäärä neliö hinnalla. Yhdyskuntatekniikan ja talonrakenteiden laskennan rajapintana on toiminut paalutus, joka lasketaan yhdyskuntatekniikan puolelle.

Mökin laskennan karkeutta kuvaa se, että erillisiä rakennuskuvia ja -suunnitelmia ei ole sen tarkemmin tehty. Laskennassa käytettiin apuna havainnekuvia, joita käytettiin myös kyselyn toteuttamisessa. Työssä on käytetty RT-kortiston leikkausmalliesimerkkejä erilaisista rakennusvaihtoehdoista. Laskennassa on käytetty 35 m²:n kokoista mökkiä ja seinän korkeudeksi oletettiin 3 metriä. Mökin laskennassa on suoritettu karkeaa määrälaskentaa, sekä hinnoittelu on tehty internetistä saatavilla tuotteiden hintatiedoilla. Määrälaskennassa on käytetty Talo 90 -nimikkeistöä ja se on jaettu rakennusosittain. Laskelmat on tehty käsilaskentana ja liitetty Exceliin (liite 12). Ratu -kortistossa ilmoitettuja menekkejä on käytetty työajan laskemiseen ja kuluneen työajan hinnoitteluun. Materiaalit ja työkustannukset on laskettu yhteen rakennusosan hintatiedon saavuttamiseksi. Laskennassa ei ole suoritettu sisätöiden osalta LVI-järjestelmien laskentaa eikä kiintokalusteiden hinnoittelua. Työssä on tavoiteltu vain runkohinnan selvittämistä. Hinnoittelu on suoritettu rakennusosittain Talo 90 -nimikkeistön avulla. Rakennus on laskettu rakennettavaksi pitkästä tavarasta.

Yhdyskuntatekniikka on laskettu samalla tarkkuudella kuin talorakenteet. Laskennassa (liite 13) on käytetty pohjana aluesuunnitelmaa. Rakennekerroksien paksuus talojen välisillä kaduilla on 350 mm ja niissä on käytetty hiekkaa ja mursketta. Laskennassa on käytetty FORE -nimistä ohjelmaa, jonka alaohjelmalla ROLA:lla suoritettiin rakennus-

osalaskenta. Työhön kuluva aikaa ei tarvinnut erikseen laskea tai hinnoitella, sillä ohjelma antaa kokonaishinnan.

4.1.2 Talorakenteet

Oheisessa taulukossa (taulukko 1) on laskettu mökille veroton hinta. Taulukko on jaettu rakennusosittain eri kokonaisuuksiin laskennan helpottamiseksi. Tarkemmat laskennat löytyvät liitteestä 12. Mökin lopulliseksi rakennuskustannukseksi muodostui noin 22 000 € ilman katetta, arvonlisäveroa sekä työmaa- ja tilaajatehtäviä.

Mökin perustana ovat pilarianturat, joiden alapuolella on paalutus. Alapohjamallina käytettiin RT-kortin, 83-11009 alapohjamallia RT AP 703 (liite 14). Laskenta suoritettiin sen perusteella ja siinä olevilla materiaaleilla. Portaat ovat oven alapuolella talon edessä (liite 3). Ulkoseinät olivat 2 x 4 tuuman tolpparungosta, joissa oli 150 millimetrin eristevilla. Sisäpuolella on höyrynsulku ja kipsilevy. Ulkoseinällä on koolaus, sekä pysty-laudoitus. Ikkunoita on 4 kappaletta ja ovia 1. Yläpohjamallina on käytettiin RT-korttia, 82-10868, YP 211 (liite 15). Laskenta on suoritettu siinä olevilla materiaaleilla. Pintojen laskentaan kuului maalaukset ulkoseinistä, sisäseinistä ja sisäkatto. Pinnat laskettiin maalattavaksi kaksi kertaa. Pintoihin kuului myös laminaatti. Määrät ja hinnat löytyvät liitteestä 12.

TAULUKKO 1. Mökin hinta-arvio.

Rakennusosa hinta	Hinta €
Anturat	910 €
Alapohjat	3 260 €
Portaat	1 080 €
Ulkoseinät	4 920 €
Ikkunat ja ovet	1 750 €
Yläpohja	7 890 €
Pinnat	1 740 €
Kokonaishinta	21 550 €

Taulukosta 2 selviää lopullinen hinta-arvio mökille. Työmaatehtävien ja tilaajatehtävien prosentit on otettu ROLA-ohjelmasta. Siihen on sisällytetty kate 20 %, sekä arvolisävero 23 %. 35 neliön mökin lopulliseksi hinnaksi tuli noin 46 000 €

TAULUKKO 2. Lopullinen hinta-arvio

Mökin hinta, 35 m ²		21 550 €
Työmaatehtävät		
Rakentamisen johtotehtävät	5,00 %	1 080 €
Rakentamisen työmaatehtävät ja erityiset työmaakulut	2,00 %	430 €
Työmaapalvelut	2,00 %	430 €
Työmaan kalusto	1,00 %	220 €
Urakoitsijan yritystehtävät	10,00 %	2 160 €
Rakennusaikaiset hintatason muutokset	5,00 %	1 080 €
Tilaajatehtävät		
Suunnittelutehtävät	7,50 %	1 620 €
Rakennuttamistehtävät	4,00 %	860 €
Varaukset	3,00 %	650 €
Mökki ja tehtävät yhteensä		30 060 €
Kate	20,00 %	7 510 €
Myyntihinta ennen alv.		37 570 €
Alv	23 %	8 640 €
Lopullinen hinta-arvio		46 200 €

4.1.3 Yhdyskuntatekniikka

Tässä osiossa on muodostettu yhdyskuntatekniikalle hinta. Yhdyskuntatekniikka sisältää kadut sekä vesi- ja viemärijärjestelmän. Laskenta on tehty aluesuunnitelman perusteella. Laskennan perustana on oletettu olevan tasainen peltoalue, jossa rakennusten alla on porapaalutus. Paalutus on oletettu ulottuvan 3 metrin syvyyteen. Aluesuunnitelma on liitteenä (liite 2). Tarkemmat laskelmat löytyvät liitteestä 13. Taulukosta 3 selviää hinta jaettuna aluesuunnitelman mukaisesti 64 mökille. Hinta on arvolisäveroton eikä sisällä työmaa- ja tilaajatehtävistä tulevia lisäprosentteja. Yhdyskuntatekniikan hinnaksi tulisi noin 8 000 euroa per mökki.

TAULUKKO 3. Yhdyskuntatekniikka, hinta-arvio.

Yhdyskuntatekniikka kustannukset	
Koko investointihanke ilman prosentteja.	515 000 €
Mökkien lukumäärä	64
Yhdyskuntatekniikka kustannukset / Mökki	8 050 €

Taulukosta 4 löytyvät työmaa- ja tilaajatehtävien hinnat. Työmaa- ja tilaajatehtävistä löytyvät prosenttiluvut on otettu Rola-ohjelman laskelmista (liite 13). Yhdyskuntatekniikan lopulliseksi hinnaksi tulee noin 14 000 € Hinta on suuntaa-antava. Hinta vastaa karkeasti laskettuna omakotitalon pohjarakennusten kustannusarviota.

TAULUKKO 4. Yhdyskuntatekniikka, lopullinen hinta-arvio.

Yhdyskuntatekniikka		8 050 €
Työmaatehtävät		
Rakentamisen johtotehtävät	5,00 %	400 €
Rakentamisen työmaatehtävät ja erityiset työmaakulut	2,00 %	160 €
Työmaapalvelut	2,00 %	160 €
Työmaan kalusto	1,00 %	80 €
Urakoitsijan yritystehtävät	10,00 %	810 €
Rakennusaikaiset hintatason muutokset	5,00 %	400 €
Tilaajatehtävät		
Suunnittelutehtävät	7,50 %	600 €
Rakennuttamistehtävät	4,00 %	320 €
Varaukset	3,00 %	240 €
Yhdyskuntatekniikka ja tehtävät yhteensä		11 230 €
Myyntihinta ennen alv.		11 230 €
Alv	23 %	2 580 €
Lopullinen hinta-arvio		13 800 €

4.1.4 Lopulliset hinnat

Taulukossa 5 on laskettu lopullinen hinta. Se sisältää mökin hinnan ja yhdyskuntatekniikan. Työssä ei ole otettu huomioon, jos rakennettaisiin enemmän kuin yksi kappale

mökkejä yhtä aikaa. Se laskisi hintaa todennäköisesti alaspäin. Yhdyskuntatekniikka on sama jokaiselle mökille riippumatta mökin koosta. Yhdyskuntatekniikka koostuu monesta erilaisesta osa-alueesta, joita muuttamalla hinta muuttuisi, mutta työssä ei ole laskettu kuin yksi vaihtoehto, koska kysymys on karkeasta kustannusarviosta.

TAULUKKO 5. Erikokoisten mökkien kokonaiskustannusarvioita

35m ²	
Yhdyskuntatekniikka	14 000 €
Mökki	46 000 €
Hinta	60 000 €
30m ²	
Yhdyskuntatekniikka	14 000 €
Mökki	39 500 €
Hinta	53 500 €
25m ²	
Yhdyskuntatekniikka	14 000 €
Mökki	33 000 €
Hinta	47 000 €

4.2 Toimintamuotovaihtoehdot

4.2.1 Yleistä

Nykyaikaiselle siirtolapuutarhatoiminnalle on mietittävä erilaisia perustamisvaihtoehtoja. Valitaanko edelleen sama yhdistysmuotoinen toimintatapa kuin ennenkin, vai pitäisikö miettiä muita vaihtoehtoja sen rinnalle. Näitä voisivat olla muun muassa taloyhtiömuoto tai jopa omistusmuotoinen vaihtoehto. On varmasti myös olemassa muitakin malleja, joilla voitaisiin toteuttaa siirtolapuutarhatoimintaa, mutta tässä työssä on esitetty vain muutamia esimerkkivaihtoehtoja, ja listattu hyviä ja huonoja puolia niiden toiminnalle ja perustamiselle.

4.2.2 Yhdistys

Perinteisessä siirtolapuutarhamallissa yhdistys vuokraa maan kolmannelta osapuolelta ja vuokraa maata eteenpäin yhdistyksen jäsenille. On mahdollista, että yhdistys myös omistaisi maan, mutta ainakaan Tampereella ei sellaista muotoa ole. Yhdistys on voittoa tuottamaton ja se järjestää yleishyödyllistä toimintaa, jonka päävelvollisuutena on taata siirtolapuutarhan toiminta ja tasapuolinen kohtelu yhdistyksen jäsenille, eli tässä tapauksessa palstan omistajille. Toisaalta alueen perustaminen ja rakentaminen yksityisenä liikkeenharjoittajana olisi vaikeaa, jos sopimuksen toisena osapuolena olisivat yhdistyksen jäsenet. Yhdistysmalli on ollut olemassa Suomessa siirtolapuutarhahistorian alusta alkaen. Kysymys kuuluukin, onko malli nykypäivänä vanhentunut, ja pitäisikö toimintaa muuttaa vai pitää samanlaisena. Taloyhtiömuoto voi myös perustaa yhdistyksen, jos niin parhaaksi näkee.

4.2.3 Taloyhtiö

Taloyhtiömuoto voisi olla uusi toimintamalli, jota voitaisiin käyttää siirtolapuutarha-alueissa. Taloyhtiö voisi joko omistaa, tai vuokrata maan kolmannelta osapuolelta. Yhtiöjärjestykseen voitaisiin kirjata sääntöjä, joilla taloyhtiötä johdettaisiin. Taloyhtiön osake antaisi oikeuden palstaan. Yhtiössä olisi hallitus ja isännöitsijä, jotka yhdessä johtaisivat siirtolapuutarha-aluetta. Malli voisi toimia isoissa siirtolapuutarha-alueissa, joissa yhdyskuntatekniikka olisi vaativaa. Taloyhtiömuoto todennäköisesti nostaisi kustannuksia, mutta mahdollistaisi uuden toimintamuodon. Yhtiövastiketta pitäisi kerätä, jotta yleiset kustannukset voitaisiin kattaa. Osakkeenomistajilla olisi myös enemmän valtaa palstaansa, sekä myynti-, että ostovaiheessa. Se myös mahdollistaisi palstanvuokraustoiminnan. Markkinat tulisivat määrittämään osakkeen hinnan tarkemmin, koska etuosto-oikeutta ei olisi olemassa. Taloyhtiö voisi esimerkiksi vastata kunnallistekniikasta, ja osakkeenomistajille jäisi rakennuksen ylläpito. Yhtiömuoto muistuttaisi kerrostaloasumista.

Huonoina puolina voisi olla esimerkiksi yleinen siisteys ja metelöinti alueella, sekä miten puuttua niihin. Voidaan myös miettiä, kasvaisiko vuokraustoiminta alueella, ja mikäli kasvaisi, toimisiko siirtolapuutarha, jossa olisi sekä vuokralaisia että osakkeenomistajia. Tämänlaisessa yhtiötoiminnassa nousee esiin uudelleen myös ympärivuoti-

nen asuminen. Vähintään kaavan muuttaminen tulisi pakolliseksi, jotta asuminen voisi olla ympärivuotista. Taloyhtiömalli myös helpottaisi yksityisten liikkeenharjoittajien toimintaa rakennusvaiheessa. Rakentaminen voisi toimia, kuten grynderitoiminta kerrostalohankkeessa.

4.2.4 Omistus

Omistusmuotoisessa mallissa jokainen omistaisi maan ja rakennukset palstallaan. Maa olisi myös voitu vuokrata palstan asukkaalle suoraan, tai hän olisi voinut ostaa maan kolmannelta osapuolelta. Tämä muoto olisi mahdollisesti kallein vaihtoehto. Toiminta olisi melkein kuin omakotitaloalueilla; puuttuminen naapurin toimintaan olisi melkein mahdotonta. Vaikeuksia voisi tulla helposti riitatapauksissa.. Muuten toiminta olisi todella yksilöllistä ja yhteisöllisyys saattaisi olla paljon pienemmässä roolissa. Omistusmuotoinen malli mahdollistaisi samat asiat rakentamisessa, kuin taloyhtiömalli. Rakentaminen alueella voisi olla kuitenkin yksilöllisempää, kun asukkailla olisi täysi päätäntävalta oman tonttinsa ulkonäköön. Yleisillä rakennusmääräyksillä voidaan kuitenkin ohjata tontilla rakentamista yhtenäisempään suuntaan. Kysymys kuuluukin, sopiiko omistusmuotoinen malli siirtolapuutarha-malliksi vai onko se jo perinteinen mökkikylä. Omistustonteilla voisi myös olla yhdistystoimintaa, mutta mikään ei pakota perustamaan yhdistystä, eikä velvoittaisi liittymään olemassa olevaan yhdistykseen.

5 POHDINTA

5.1 Loppupäätelmät

Tampereella on tällä hetkellä siirtolapuutarhoja neljä kappaletta. Yhteenlaskettu palstojen määrä on noin 800, ja jos sen suhteuttaa Tampereen asukaslukuun 215 200, voidaan sanoa, että 0,4 % tamperelaisista omistavaa siirtolapuutarhan. Oletetaan vielä, että jokaisessa siirtolapuutarhapalstassa on kaksi päätoimista omistajaa, niin ainakin 0,75 % tamperelaisista harrastaa siirtolapuutarhoja.

ASTA Rakentaja -messuilta 170 ihmistä, eli melkein 1 % kävijöistä vastasi kyselyyn. Näistä noin 50 % ilmoitti olevansa jonkin verran tai paljon kiinnostuneita siirtolapuutarhoista. Tässä vastaajajoukossa voidaan olettaa olevan todellisuudessa paljon vähemmän heitä, jotka realistisesti olisivat valmiita hankkimaan itselleen oman siirtolapuutarhapalstan. Osa saattoi vastata kohteliaisuuttaan positiivisesti ja osa vain haaveilee omasta palstasta, mutta tuskin koskaan pystyy sellaista hankkimaan. Kuitenkin tässä ryhmässä piilee pieni osa, joka voisi potentiaalisesti tulevaisuudessa ostaa itselleen oman siirtolapuutarhan. Tämäkin pieni määrä riittää jo toteamaan, että mikäli Tampereelle perustettaisiin uusi siirtolapuutarha, olisi sille varmasti kysyntää. Jo 0,25 %:n lisäys siirtolapuutarhoista kiinnostuneisiin ihmisiin tarkoittaisi sitä, että Tampereelle voisi rakentaa uuden siirtolapuutarha-alueen, joka sisältäisi lähes 300 uutta palstaa.

Kyselyn toinen tarkoitus oli selvittää, minkälaista siirtolapuutarhamökkiä ihmiset nykyään haluaisivat; Onko vanha yksinkertainen mummonmökki yhä suosikki, vai onko uudenlainen huippuvarusteltu pikkuhuvi-nykyaikaa. Selkeästi kyselyn perusteella ainakin suuri osa haluaa mökkiinsä sähkön, viemäroinnin sekä juoksevan veden. Nämä johdattelevat tuloksia modernimpaan suuntaan, sillä läheskään kaikissa tämän hetken siirtolapuutarhoissa ei näitä ole. Sauna ja takka kuuluvat selkeästi haluttuun mökin varusteisiin. Mökin koko olisi keskimäärin 30–35 m² ja tontin suuruus 350 m². Tontin omistumuoto ei tuntunut olevan kovin tärkeä, sillä suurin osa ilmoitti sen olevan samantekevää. Toisaalta vuokratontti on lähes todennäköisin vaihtoehto. Mökki saisi olla etäisyydeltään keskusta-alueelta 5–15 km.

Matkustustapaan otettiin myös kantaa kyselyssä, ja suurin osa vastaajista matkustaisi mieluiten siirtolapuutarhalle pyörällä. Julkisen liikenteen suosio oli ristiriitainen, kolme viidennestä piti tärkeänä, että puutarha-alue sijaitsee lähellä julkista liikennettä, mutta vain joka viides ilmoitti, että voisi kulkea siirtolapuutarhalle käyttäen sitä hyväksi.

Käydään läpi muutama kyselyn perusteella ilmennyt potentiaalinen asiakas:

- Esimerkki 1: Nainen, ikä 46–60, asuu kaupungin keskustassa kerrostalossa. Tulot keskiluokkaa ja asuu yksin. Liikkuu pääosin polkupyörällä tai julkisella kulkuvälineellä.
- Esimerkki 2: Nainen tai mies, ikä yli 60, asuu esikaupunkialueella kerrostalossa. Asuu kahden hengen taloudessa ja liikkuu julkisilla kulkuvälineillä tai autolla.
- Esimerkki 3: Nainen, ikä 31–45, asuu esikaupunkialueella kerrostalossa. Tulot keskiluokkaa ja taloudessa 3 henkeä. Liikkuu autolla.

Yrittäjyyden näkökulmasta liikeidea on realistinen ja toteuttamiskelpoinen. Siirtolapuutarhoille on kysyntää ja suoranaista kilpailua ei markkinoilla juurikaan ole. Mikäli on perustamassa uutta siirtolapuutarha-alueita, täytyy tontti- ja kaavoitusasiat olla kunnossa. Vaikeuksia tulisi ainakin tontin hankinnassa; Mistä saada sopiva tontti siirtolapuutarhakäyttöön ja juuri sopivalta etäisyydeltä kaupungista? Ammattitaito ei myöskään suoraan koulunpenkiltä riitä, vaan mahdollinen liikkeenharjoittaja tarvitsisi liiketoimintakokemusta myynnistä, markkinoinnista sekä rakennuttamisesta. Asiakkaille tulisi antaa valinnanvaraa, jotta he saisivat haluamansa mökin. Esimerkiksi mökin kokoon sekä varustelutasoon tulisi saada vaikuttaa. Mökille ja yhdyskuntatekniikalle lasketut kustannusarvot ovat suuntaa-antavia, mutta antavat realistisen arvion projektiin ryhtyvälle.

Työ oli onnistunut, kun otetaan huomioon, miten suuri otanta kyselyyn saatiin. Messut eivät myöskään suoraan taannut kaikkien kiinnostusta aiheeseen, vaan messukävijöiltä saatiin vastauksia ääripäistä, myös heiltä, joita ei aihe niin kiinnostanut. Tämä antoi realistisen tuloksen siitä, kuinka suuri osa oikeasti olisi kiinnostunut aiheesta. Kyselylomakkeen kysymyksiä olisi voitu hioa vaikka kuinka kauan, mutta rajallisen ajan vuoksi kysymykset saivat nykyisen muotonsa. Työn esittely messuilla saattoi ajaa vastauksia toisten kohdalla suuntaan tai toiseen. Vastaajille koetettiin kuitenkin painottaa, että kyselyyn halutaan rehellisiä vastauksia, olivat ne sitten positiivisia tai negatiivisia.

5.2 Jatkotutkimustarve

Siirtolapuutarhan perustamiseen voisi syventyä ajatuksena vielä paljon enemmän liiketoimintaideaa suunnittelemalla ja yritysideoita kehittämällä. Aiheesta pystyisi helposti tekemään vielä uusia selvityksiä, esimerkiksi lopputöiden merkeissä. Siirtolapuutarhat tulevat tulevaisuudessa siirtymään uusille sukupolville, joten potentiaalia lisäselvitysten tekemiseen on olemassa.

Lisäselvityksinä voisi esimerkiksi tutkia realistista sijaintia Tampereen seudulta, johon siirtolapuutarhan voisi sijoittaa. Kun tiedossa olisi oikea maaperä, pystyisi sen vaikutuksia kustannuksiin tutkia ja saada huomattavasti tarkempi kustannusarvio hankkeelle; Saataisiin tarkempi maan hinta, sekä tieto siitä, onko maaperä helposti käsiteltävää vai paljon työtä teettävää. Myös mökin rakennuskustannuksia voisi tarkastella syvemmin ja saada tarkempi kokonaisarvio. Kaavoitusta tulee tarkastella lähemmin, mikäli alue on maalla, jossa kaavoitusmerkintöjä tulee muuttaa tai kaavoittaa uutta aluetta.

Työn täydentämisessä voisi käyttää vaikka uusia kyselyjä, joissa kysyttäisiin asioita, joita ilmenee tämän työn jälkeen. Voisi myös haastatella lisää Tampereen kaupungin viranomaisia ja selvittää ympäristönäkökulmia asiaan.

LÄHTEET

Allotment Gardening, wikipedia, 2012. Luettu 22.4.2012.
[http://en.wikipedia.org/wiki/Allotment_\(gardening\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Allotment_(gardening))

City Farmer. Luettu 3.4.2012.
<http://www.cityfarmer.org/german99.html>

Jääskeläinen L., Syrjänen O. 2010. Maankäyttö ja rakennuslaki selityksineen. 3. painos. Helsinki: Rakennustieto Oy.

Koskesta voimaa – projekti, Tampereen yliopisto. Luettu 29.2.2012.
<http://www.uta.fi/laitokset/historia/koskivoimaa/arki/1918-40/siirtola.htm>

Leinonen, Sakari. Tampereen kaupungin asemakaava-arkkitehti. Puhelinhaastattelu, 1.3.2012 klo 12.40. Frenckellin asiakaspalvelusta yhdistetty Sakari Leinoselle.

Litukan siirtolapuutarhan kotisivut. Luettu 20.3.2012.
<http://www.litukka.fi/>

Living history Farm, 2012. Luettu 22.4.2012.
http://www.livinghistoryfarm.org/farminginthe40s/crops_02.html

Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) 5.2.1999/132

Mäkelä, Hannele, Raholan siirtolapuutarha ry:n puheenjohtaja. 2012. Vastauksia Raholan siirtolapuutarhasta. Sähköpostiviesti. hmhannelemakela@gmail.com Luettu 21.3.2012.

Mäkinen Seppo, Ely-keskus. Puhelinhaastattelu, 6.3.2012 klo 14.06, puhelinvaihte, josta yhdistettiin Seppo Mäkiselle.

Nekalan siirtolapuutarhan kotisivut. Luettu 20.3.2012.
<http://www.kolumbus.fi/nekalansiirtolapuutarha/etusivu/>
<http://www.kolumbus.fi/nekalansiirtolapuutarha/tietonurkka/historiikki.html>

Nieminen Kirsi, Nekalan Siirtolapuutarha ry:n puheenjohtaja. 2012. Vastauksia Nekalan siirtolapuutarhasta. Sähköpostiviesti. puheenjohtaja.nspy@kolumbus.fi. Luettu 5.4.2012.

Niihaman ryhmäpuutarhan kotisivut. 2012. Luettu 20.3.2012.
<http://www.niihamanryhmapuutarha.fi/>
<http://www.niihamanryhmapuutarha.fi/niihama/historia.html>

Peltola Seppo, Litukan siirtolapuutarhayhdistyksen puheenjohtaja. 2012. Vastauksia Litukan siirtolapuutarhasta. Sähköpostiviesti. Seppo.peltola@gmail.com. Luettu 19.4.2012.

Pirkanmaan museokompassi, luettu 16.4.2012
<http://www.museokompassi.fi/tampere/tampereen-siirtolapuutarhamuseo/>

Raholan siirtolapuutarhan kotisivut. Luettu 20.3.2012.
<http://www.raholansiirtolapuutarha.fi/>

Siirtolapuutarhaliiton internet – sivut. Luettu 29.2.2012.
<http://www.siirtolapuutarhaliitto.fi/>

Siltanen Tauno, Niihaman ryhmäpuutarhayhdistyksen puheenjohtaja, 2012. Vastauksia Niihaman ryhmäpuutarhasta. Sähköpostiviesti. Tauno.siltanen@gmail.com. Luettu 27.3.2012.

Suomen rakentamismääräyskokoelma, osa A5 Kaavamerkinnot. 2000. Luettu 17.3.2012. <http://www.finlex.fi/data/normit/5133-.pdf>

Tampereen kaupungin voimassa olevat yleiskaavat, 2012. Luettu 27.2.2012.
<http://www.tampere.fi/kaavatjakiinteistot/kaavoitus/yleiskaavoitus/voimassaolevatyleiskaavat.html>

Wikipedia, 2012. Kuva Nekalan siirtolapuutarhasta. Luettu 17.4.2012.
http://fi.wikipedia.org/wiki/Tiedosto:Nekalan_siirtolapuutarha.JPG

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake.

Liite 2. Aluesuunnitelma.

Liite 3. Julkisivukuva 1.

Liite 4. Julkisivukuva 2.

Liite 5. Julkisivukuva 3.

Liite 6. Julkisivukuva 4.

Liite 7. Pohjapiirustus, 25m²

Liite 8. Pohjapiirustus, 30m²

Liite 9. Pohjapiirustus, 35m²

Liite 10. Taulukko: toivotun matkustustavan vertailu etäisyyteen.

Liite 11. Taulukko: tontti/mökki -yhdistelmä.

Liite 12. Mökin laskenta.

Liite 13. Yhdyskuntatekniikan laskenta.

Liite 14. Alapohjamalli RT AP 703 (RT-kortisto)

Liite 15. Yläpohjamalli 82-10868, YP 211 (RT-kortisto)

Siirtolapuutarhakysely (opinnäytetyö), ympyröikää valitsemanne numero:

1. Tiedättekö, mikä on siirtolapuutarha?

1. Tiedän	3. En ole aivan varma
2. Tiedän suurin piirtein	4. En ole kuullutkaan

2. Kuinka paljon teitä kiinnostaa siirtolapuutarhaelämä?

1. Kiinnostaa paljon	3. Kiinnostaa hyvin vähän
2. Kiinnostaa jonkin verran	4. Ei kiinnosta ollenkaan

- Mikäli valitsitte vaihtoehdon 4, kertokaa lyhyesti, miksi ei kiinnosta:

_____

3. Ympyröikää mielestänne 2 parhaiten siirtolapuutarhaelämää kuvaavaa adjektiivia

1. Sosiaalista	4. Turhanpäiväistä
2. Rentoa	5. Mieltä kohottavaa
3. Tylsää	6. Muu, mikä? _____

4. Ympyröikää mielestänne 2 parhaiten palstaviljelyä kuvaavaa adjektiivia

1. Kuntoa kohottavaa	4. Työlästä
2. Terveellistä	5. Aikaa vievää
3. Hyödyllistä	6. Muu, mikä? _____

5. Kuinka kaukana pysyvästä asunnostanne siirtolapuutarha saisi enintään olla?

1. < 5 km	3. 16–25 km
2. 5-15 km	4. > 25 km

6. Miten haluaisitte matkustaa siirtolapuutarhalle?

1. Jalan	3. Autolla
2. Pyörällä	4. Julkisella liikenteellä

7. Paljonko teille merkitsee, kulkeeko julkinen liikenne siirtolapuutarhalle asti?

1. Todella paljon merkitystä	3. Melko vähän merkitystä
2. Hieman merkitystä	4. Ei juuri merkitystä

8. Kuinka suuren toivoisitte tontin olevan?

1. n. 200m ² (10mx20m)	3. n. 400m ² (20mx20m)
2. n. 300m ² (15mx20m)	4. n. 500m ² (25mx20m)

9. Tontin tulisi olla

1. Omistustontti	3. Ei väliä/muu
2. Vuokratontti	

10. Minkä kokoisen siirtolapuutarhamökin haluaisitte?

1. 25–30 m ²	3. 35–40 m ²
2. 30–35 m ²	4. > 40 m ²

11. Paljonko olisitte valmiita maksamaan edellisessä kohdassa valitsemanne kokoisesta mökistä?

1. < 25 000 €	3. 35 000-45 000 €
2. 25 000-35 000 €	4. > 45 000 €

12. Ympyröi, mitä perustoimintoja haluaisitte siirtolapuutarhamökkiinne

1. Kunnallinen vesijohto	3. Kunnallinen jätevesiviemäri
2. Tonttikohtainen/aluekohtainen pienpuhdistamo	4. Sähkö

13. Ympyröi, mistä seuraavista lisävarusteista olisitte valmiita maksamaan lisähintaa

1. Sauna	5. Takka
2. Tupakeittiö	6. Valokaapeli
3. Erillinen makuuhuone	7. Terassi
4. Parvi	8. Lämminvesivaraaja

14. Mitä yhteisiä rakennuksia toivoisitte siirtolapuutarha-alueella olevan?

1. Oleskelutilat	4. Pyykkitupa
2. Pesutilat	5. Varastotilat
3. Saunatilat	6. Muu, mikä? _____

15. Ikänne

1. 18–30 vuotta	3. 46–60 vuotta
2. 31–45 vuotta	4. 60+

16. Sukupuolenne

1. Nainen	2. Mies

17. Nykyinen asumismuotonne

1. Kerrostalo	3. Omakotitalo
2. Rivitalo/paritalo	

18. Asutteko

1. Vuokralla	3. Muu, mikä? _____
2. Omistusasunnossa	

19. Asuinpaikkanne sijaitsee

1. Kaupungin keskustassa	3. Kuntakeskuksessa tai muussa taajamassa
2. Esikaupunkialueella tai kaupunkilähiössä	4. Maaseudun haja-asutusalueella

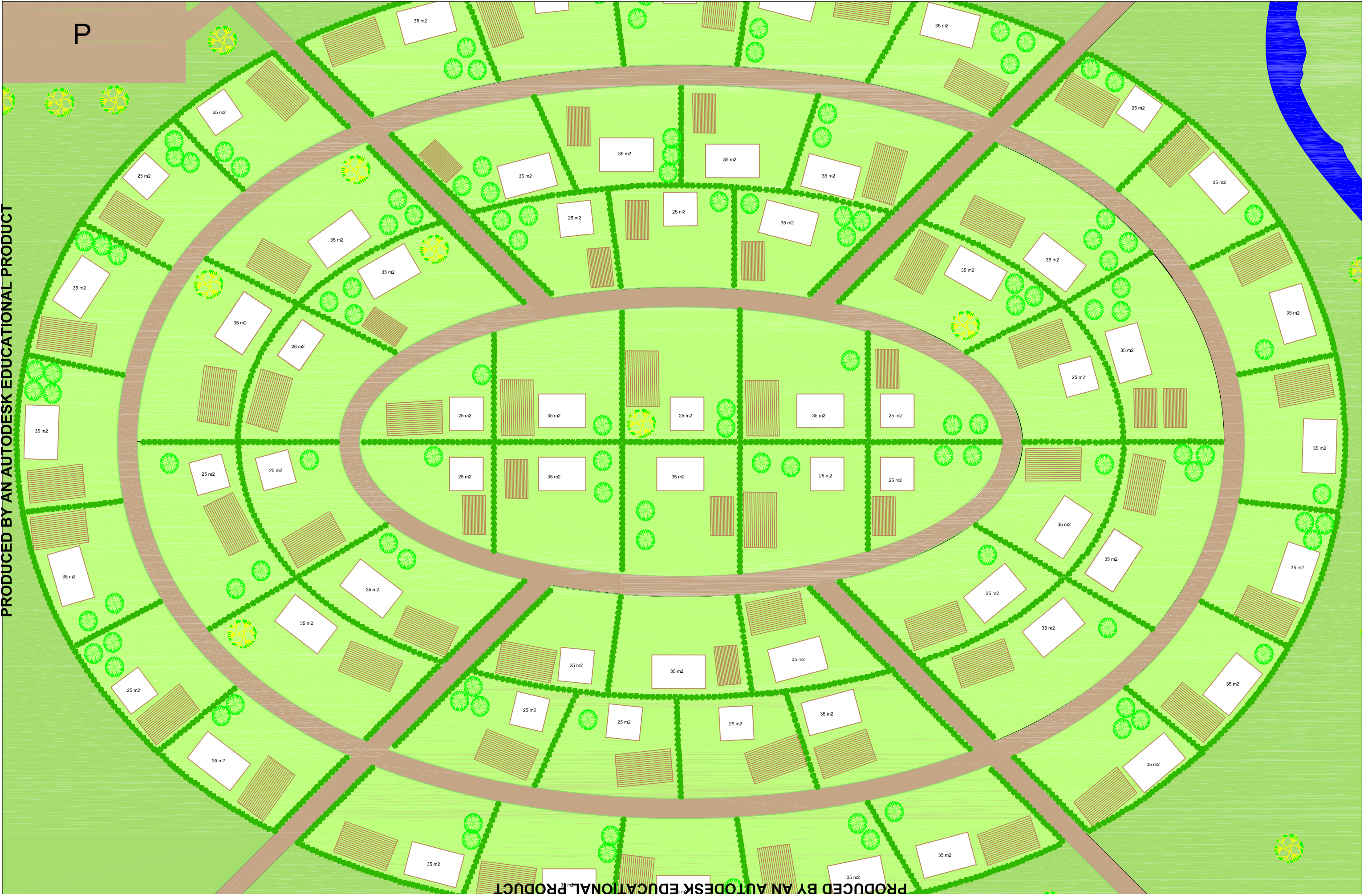
20. Montako henkilöä kuuluu kotitalouteenne?

1. 1	4. 4
2. 2	5. 5+
3. 3	

21. Taloutenne vuositulot

1. < 20 000 €	4. 61 000 – 80 000 €
2. 20 000 – 40 000 €	5. > 80 000 €
3. 41 000 – 60 000 €	

Kiitämme vastauksistanne! ☺

PRODUCED BY AN AUTODESK EDUCATIONAL PRODUCT

PRODUCED BY AN AUTODESK EDUCATIONAL PRODUCT

PRODUCED BY AN AUTODESK EDUCATIONAL PRODUCT

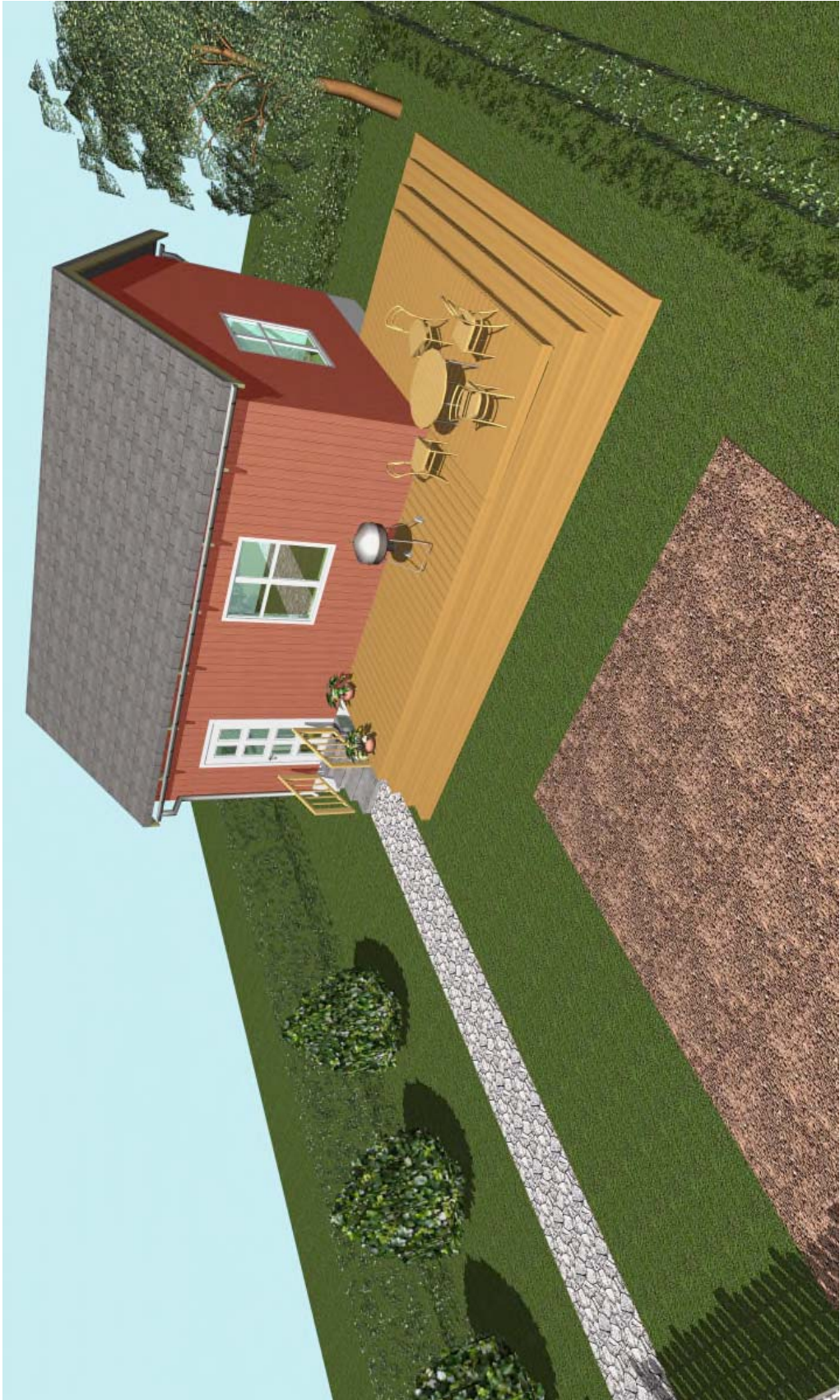

Liite 3. Julkisivukuva 1.

Liite 4. Julkisivukuva 2.

Liite 5. Julkisivukuva 3.

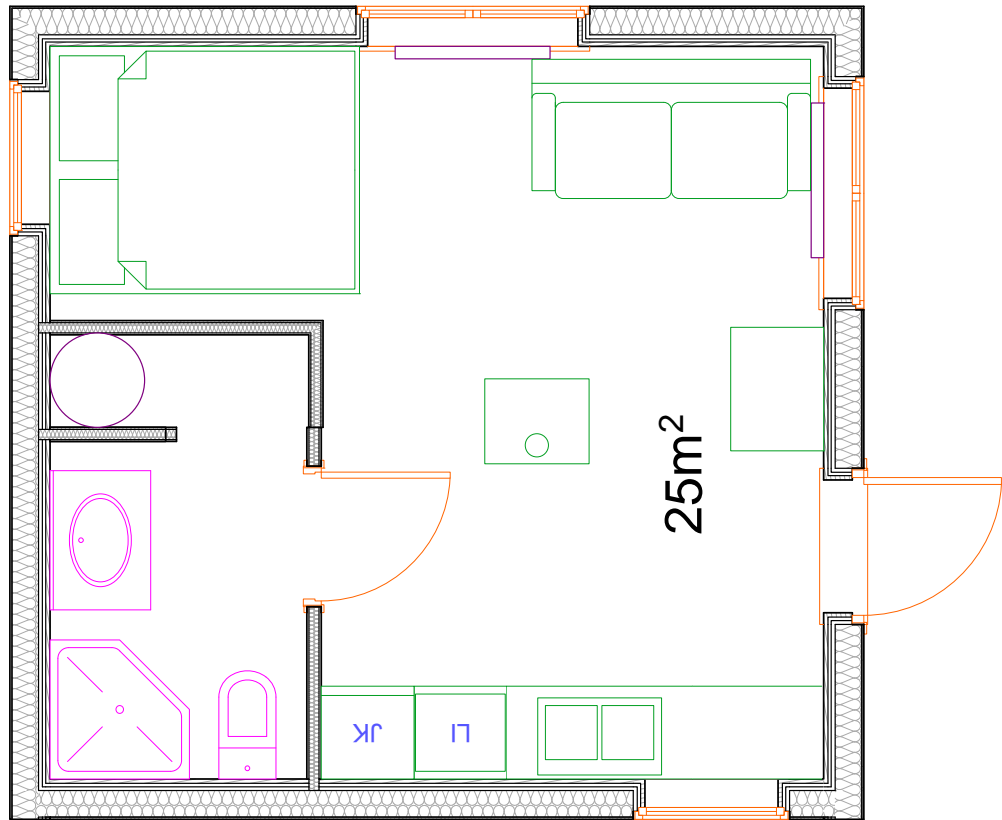

Liite 6. Julkisivukuva 4.

Liite 7. Pohjapiirustus, 25m²

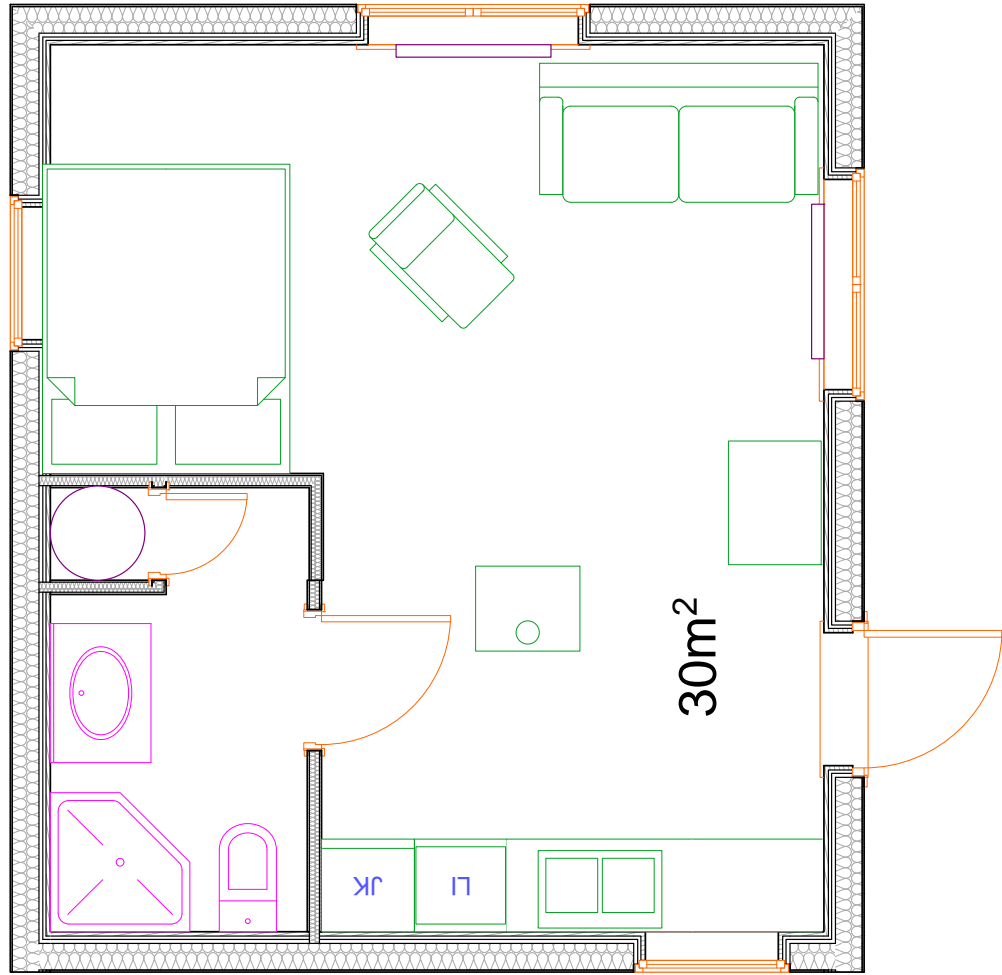
ARCTICA-OPIKSELLÄÄRSÖ
GRAPHISOFT

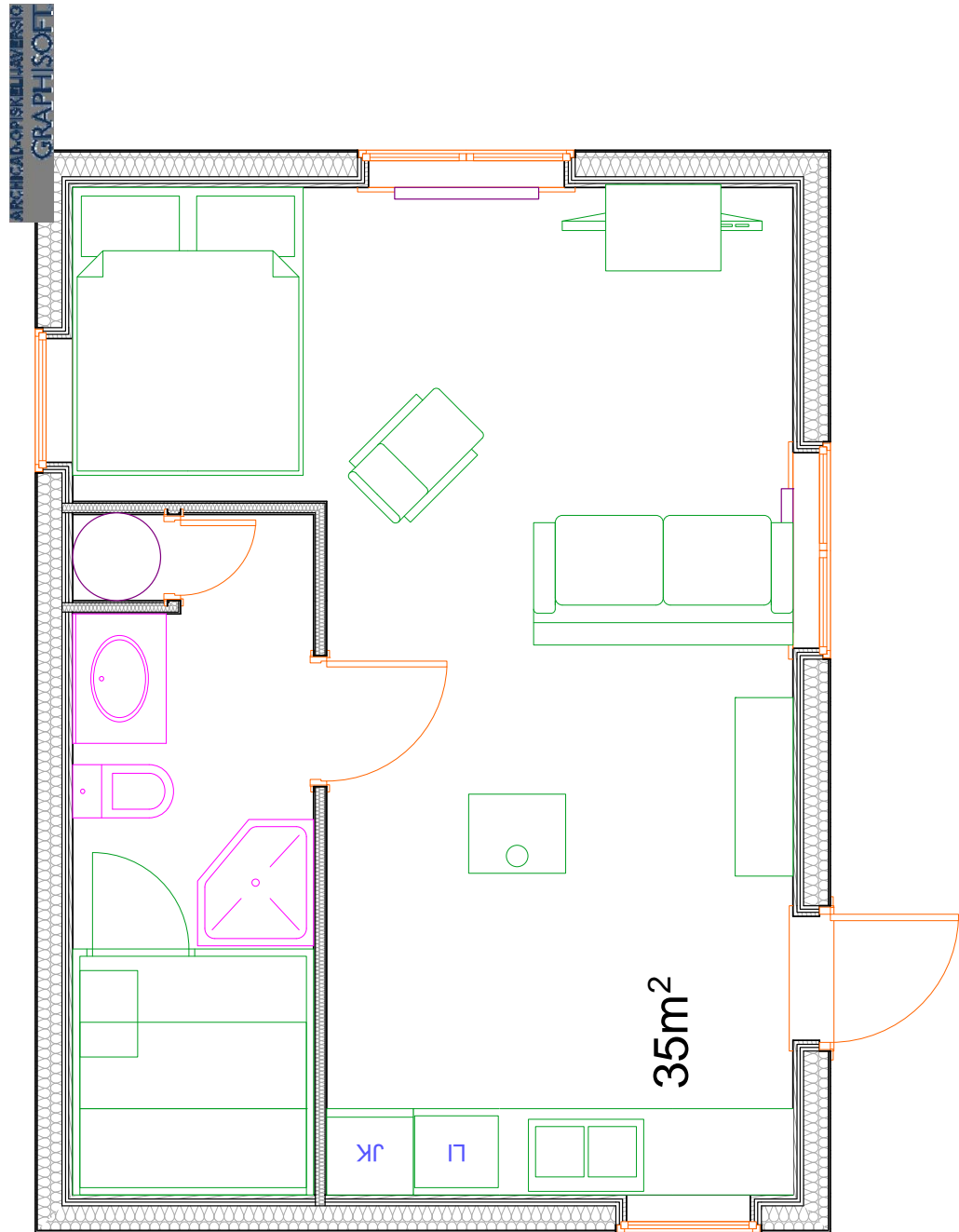
Liite 8. Pohjapiirustus, 30m²

ARCHITECT-OPISKELUYHYS
GRAPHISOFT

Liite 9. Pohjapiirustus, 35m²

Liite 11. Taulukko, tontti/mökki – yhdistelmä.

Minkä kokoisen sp-mökin haluaisitte? * Kuinka suuren toivoisitte tontin olevan? Crosstabulation

			Kuinka suuren toivoisitte tontin olevan?				Total
			n. 200 m2	n. 300 m2	n. 400 m2	n. 500 m2	
Minkä kokoisen sp-mökin haluaisitte?	25-30 m2	Count	9	14	17	2	42
		% within Minkä kokoisen sp-mökin haluaisitte?	21.4%	33.3%	40.5%	4.8%	100.0%
		% within Kuinka suuren toivoisitte tontin olevan?	33.3%	29.2%	30.9%	5.6%	25.3%
		% of Total	5.4%	8.4%	10.2%	1.2%	25.3%
	30-35 m2	Count	7	21	19	3	50
		% within Minkä kokoisen sp-mökin haluaisitte?	14.0%	42.0%	38.0%	6.0%	100.0%
		% within Kuinka suuren toivoisitte tontin olevan?	25.9%	43.8%	34.5%	8.3%	30.1%
		% of Total	4.2%	12.7%	11.4%	1.8%	30.1%
	35-40 m2	Count	6	13	14	13	46
		% within Minkä kokoisen sp-mökin haluaisitte?	13.0%	28.3%	30.4%	28.3%	100.0%
		% within Kuinka suuren toivoisitte tontin olevan?	22.2%	27.1%	25.5%	36.1%	27.7%
		% of Total	3.6%	7.8%	8.4%	7.8%	27.7%
> 40 m2	Count	5	0	5	18	28	
	% within Minkä kokoisen sp-mökin haluaisitte?	17.9%	0.0%	17.9%	64.3%	100.0%	
	% within Kuinka suuren toivoisitte tontin olevan?	18.5%	0.0%	9.1%	50.0%	16.9%	
	% of Total	3.0%	0.0%	3.0%	10.8%	16.9%	
Total	Count	27	48	55	36	166	
	% within Minkä kokoisen sp-mökin haluaisitte?	16.3%	28.9%	33.1%	21.7%	100.0%	
	% within Kuinka suuren toivoisitte tontin olevan?	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	
	% of Total	16.3%	28.9%	33.1%	21.7%	100.0%	

Määräluettelo: Talo 90 nimikkeistö

Materiaalit + työkustannukset

		Määrä	yks.	Hinta €	Hinta yht.	Työmenekki	Suorimäärä	Määrä	yks.	tunnit	hiö määrä	tv:	Hinta €/t	Hinta €	Lopullinen hinta €
F Rakennustekniikka															
F1 Perustukset															
F11 Anturat															
F11.1	Muottityöt pilari antura	11	m2		0	0,525	1,05	11	m2	6,1	2	0,4	30	182	181,9
F11.2	Betonointi	1	m3	300	300	0,25	1,15	1	m3	0,3	2	0,02	30	9	308,625
F11.3	Rauditus A500HW alv 0 %	64	kg	6,39	408,96	6,8	1	0,064	t	0,4	1	0,1	30	13	422,016
F12 Perusmuurit															
F13 Alapohjat															
F13.1	Rossipohja kantavapalkkisto alv 0 %	60	m	13,5	810	0,4	1,1	35	m2	15,4	2	1,0	30	462	1272
F13.2	Palkkisto anturan päällä alv 0 %	24	m	13,5	324										324
F13.3	Eriste villa 150mm alv 0% 2 x kerrosta	70	m2	11,5	805	0,07	1,1	70	m2	5,4	2	0,3		0	805
F13.4	Askelääneneristyslevy 30mm	35	m2	10	350	0,13	1	35	m2	4,6	2	0,3	30	137	486,5
F13.5	Höyrynsulku	35	m2	0,7	24,5	0,02	1,1	35	m2	0,8	2	0,0	30	23	47,6
F13.6	Pintamateriaalit lastulevy alv 0 %	35	m2	6,4	224	0,1	1	35	m2	3,5	2	0,2	30	105	329
F14 Alapohjan erityisrakenteet															
F2 Rakennusrunko															
F21 Väestönsuoja															
F22 Kulut															
F23 Portaat															
F23.1	Betoni portaat	1	m3	300	300	0,25	1,15	1	m3	0,29	2	0,02	30	8,625	308,625
F23.2	Rauditus A500HW alv 0 %	70	kg	6,39	447,3	6,8	1	0,07	t	0,48	1	0,06	30	14,28	461,58
F23.3	Muottityöt	2	m2	12,3	24,6	0,525	1,05	2	m2	1,10	2	0,07	30	33,075	57,675
F23.4	Kaiteet	1	kpl	250	250					0,00		#JAKO/0!		0	250
F24 Kantavat väliseinät															
F25 Pilarit															
F26 Palkit															
F27 Laatat															
F28 Tilaelementit															
F3 Julkisivu															
F31 Ulkoseinät															
F31.1	Puurunko 2"4" alv 0 %	120	m	1,7	204	0,36	1,07	72	m2	27,7344	2	1,73	30	832,032	1036,032
F31.2	alajuoksu yläjuoksu 2"4" alv 0 %	72	m	1,7	122,4										122,4
F31.3	Eriste villa 150mm alv 0%	72	m2	11,5	828	0,06	1,1	72	m2	4,752	2	0,30	30	142,56	970,56
F31.4	Höyrynsulku alv 0 %	72	m2	0,7	50,4	0,02	1,1	72	m2	1,584	2	0,10	30	47,52	97,92
F31.5	Kipsilevy alv 0%	72	m2	6	432	0,15	1,25	72	m2	13,5	2	0,84	30	405	837
F31.6	Tuulensuojalevy alv 0 %	72	m2	2	144	0,07	1,25	72	m2	6,3	2	0,39	30	189	333
F31.7	Koolaus 22x50mm	120	m	0,5	60	0,04	1,07	72	m2	3,0816	2	0,19	30	92,448	152,448
F31.8	Ulkoverhous laudoitus 20x120 alv 0 %	750	m	0,9	675	0,3	1,07	72	m2	23,112	2	1,44	30	693,36	1368,36
F32 Ikkunat															
F32.1	3kpl pieniä alv 0%	3	kpl	250	750	0,86	1,15	3	kpl	2,967	2	0,19	30	89,01	839,01
F32.2	1kpl iso alv 0%	1	kpl	500	500	0,7	1,15	1	kpl	0,805	2	0,05	30	24,15	524,15
F33 Ulko-ovet															
F33.1	Ulko ovi alv 0%	1	kpl	350	350	1,05	1,1	1	kpl	1,155	2	0,07	30	34,65	384,65
F34 Julkisivun täydennysosat															
F4 Yläpohjarakenteet															
F41 Yläpohja															
F41.1	Vedeneristyskermi alv 0 %	51	m2	52	2652	0,09	1,1	51	m2	5,049	2	0,32	30	151,47	2803,47
F41.2	Kattoruode raakaponttilaudoitus alv 0 %	670	m	0,6	402	0,1	1	51	m2	5,1	2	0,32	30	153	555
F41.3	Kattotuolit alv 0 %	8	kpl	150	1200	0,58	1	8	kpl	4,64	2	0,29	30	139,2	1339,2
F41.4	Räystäät					0,4	1	26	jm	10,4	2	0,65	30	312	312
F41.5	Aluskate alv 0 %	51	m2	1,7	86,7										86,7
F41.6	Eriste villa 150mm alv 0% 2x kerrosta alv 0 %	70	m2	11,5	805	0,09	1,1	35	m2	3,465	2	0,22	30	103,95	908,95
F41.7	Kipsilevy alv 0%	35	m2	6	210	0,18	1,1	35	m2	6,93	2	0,43	30	207,9	417,9
F41.8	Höyrynsulku alv 0 %	35	m2	0,9	31,5	0,04	1,1	35	m2	1,54	2	0,10	30	1050	1081,5
F42 Räystäät															
F42.1	Räystäät asennettuina 0 %	2	kpl	130	260			4	t				30	120	380
F43 Yläpohjarakenteet															
F44 Kattoikkunat															
F45 Kattokonehuoneet															
F46 Ulkotasot ja terassit															
F46.1	Terassi		m2		0									0	0
F6 Sisäpinnat															
F61 Seinäpinnat															
F61.1	Ulkoseinät maalaus	24	l	3,5	84	0,094	1	72	m2	6,768	2	0,42	30	203,04	287,04
F61.2	Sisäseinä maalaus	24	l	3,5	84	0,066	1,1	72	m2	5,2272	2	0,33	30	156,816	240,816
F61.3	Rappaus	72	m2			0,036	1	72	m2	2,592	2	0,16	30	77,76	77,76
F62 Kattopinnat															
F62.1	Kattomaalaus	6	m2	3,5	21	0,066	1	35	m2	2,31	2	0,14	30	69,3	90,3
F62.2	Rappaus	35	m2			0,036	1	35	m2	1,26	2	0,08	30	37,8	37,8
F63 Lattiapinnat															
F63.1	Laminaatti	35	m2	25	875	0,127	1	35	m2	4,445	2	0,28	30	133,35	1008,35

RT 83-11009 RT AP 703 alapohja malli
Ratu PUURUNKOTYÖ, ALA-, VÄLI- JA YLÄPOHJA 51-0257
Ratu lämmöneristys 61-0300
Ratu levytyö 55-0265
Ratu lämmöneristys 61-0300
Ratu levytyö 55-0265

Portaat:
Ratu betonointi 23-0275
Ratu rauditus 22-0274
Ratu lauttamuottityö 21-0269

Ulkoseinä:
PUURUNKOTYÖ, SEINÄT 51-0256
PUURUNKOTYÖ, SEINÄT 51-0257
Ratu lämmöneristys 61-0300
Ratu lämmöneristys 61-0301
Ratu levytyö 55-0264
Ratu levytyö 55-0265
Ratu PUURUNKOTYÖ, JULKISIVUVERHOUS 51-0259
Ratu PUURUNKOTYÖ, JULKISIVUVERHOUS 51-0260
Ratu Ovi- ja ikkunatyö 52-0260
Ratu Ovi- ja ikkunatyö 52-0261
Ratu Ovi- ja ikkunatyö 52-0261

Yläpohja:
RT 82-10868 YP 211 Yläpohjamalli
Ratu vesikaton vedeneristys 63-0304
Ratu Puurunkotyö, vesikattorakenteet 51-0258
Ratu Puurunkotyö, vesikattorakenteet 51-0258
Ratu Puurunkotyö, vesikattorakenteet 51-0258
Ratu lämmöneristys 61-0300
Ratu levytyö 55-0265
Ratu lämmöneristys 61-0300

Pinnat:
Ratu sisämaalaus 73-0309
Ratu tasoitetyö 70-0308
Ratu sisämaalaus 73-0309
Ratu tasoitetyö 70-0308
Ratu Parketti- ja laminaattipäällystetyö

Muita lähteitä:

Puukeskus.fi

Paroc.fi

Rudus.fi

taloon.com

RT 82-10868 YP 211 Yläpohjamalli

http://www.kattoliitto.fi/files/238/Toimivat_Katot_07.pdf<http://www.kilpailutaurakkasi.fi/kattotuoli>

KUSTANNUSARVIO NIMIKKEITTÄIN

Projekti: Lopputyö
 Laskelma: Siirtolapuutarha
 Työnumero: 1
 Hankkeen tyyppi: Investointi
 Kustannuslaskija: Krista Löf
 Asiakas: Tampereen ammattikorkeakoulu
 Aluekerroin: 1,00
 Kustannusindeksi: **130,80 (2005=100)**
 Päivämäärä: **2.5.2012**

Laskelman kustannukset yhteensä: 717 500 €

Koko laskelma**Rakennusosat**

Tunniste	Rakennusosa	Yks.	Määrä	Yks. hinta	Yhteensä
1000	Maa- pohja- ja kalliorakenteet				307 081 €
1100	Olevat rakenteet ja rakennusosat				32 307 €
1110	Poistettava, siirrettävä ja suojattava kasvillisuus				1 276 €
1111	Poistettavat, siirrettävät ja suojattavat puut ja muu kasvillisuus				1 276 €
1111	Pensaiden siirto	kpl	20	63,78 €	1 276 €
1140	Poistettavat ja siirrettävät maa- ja pengerrakenteet				31 031 €
1141	Poistettavat pintamaat				31 031 €
1141	Pintamaan poisto, normaali (kuljetus < 5 km) Alueen ala 37 261m ²	m ² tr	37 261	,83 €	31 031 €
1300	Perustusrakenteet				111 709 €
1320	Paaluperustukset				111 709 €
1325	Porapaalut				111 709 €
1325	Porapaalu RD=170 mm, teräspuutkipaalu paalujen massiivisuus huomioonotettu paalujen määrässä	mtr	512	218,18 €	111 709 €
1400	Pohjarakenteet				118 718 €
1430	Kuivatusrakenteet				118 718 €
1431	Salaojaputket				18 704 €
1431.2	Rakenteen yhteydessä olevat salaojat	mtr	1 536	12,18 €	18 704 €
1432	Salaojien tarkastuskaivot ja -putket				93 196 €
1432	Salaojan tarkastuskaivot (400mm) Määrä puolitettu, kaivo todellisuudessa pienempi kuin 400mm	kpl	128	728,10 €	93 196 €
1433	Avo-ojat ja -uomat				3 707 €
1433.2	Laskuojat	m ³ ktr	525	7,06 €	3 707 €
1434	Rumpuputket				3 111 €
1434.31	Muovinen putkirumpu 315 mm (kuljetus < 15 km)	mtr	48	64,80 €	3 111 €

Lopputyö

Rakennusosat

Tunniste	Rakennusosa	Yks.	Määrä	Yks. hinta	Yhteensä
1600	Maaleikkaukset ja -kaivannot				15 740 €
1620	Maakaivannot				15 740 €
1621	Putki- ja johtokaivannot				15 406 €
1621	Putkikaivannon kaivu	m3ktr	2 550	6,04 €	15 406 €
1622	Rumpukaivannot				334 €
1622	Rumpukaivannon kaivu, määrät pieniä 48m*0,68m2	m3ktr	36	9,27 €	334 €
1800	Penkereet, maapadot ja täytöt				28 609 €
1830	Kaivantojen täytöt				28 609 €
1831	Asennusalustat				4 972 €
1831	Tasauskerros sorasta	m3rtr	280	17,76 €	4 972 €
1832	Alkutäytöt				8 797 €
1832	Alkutäyttö sorasta	m3rtr	786	11,19 €	8 797 €
1833	Lopputäytöt				14 740 €
1833	Lopputäyttö soralla	m3rtr	1 406	10,48 €	14 740 €
1835	Rakenteiden ympärystäytöt				100 €
1835	Perustusten yläpuolinen täyttö soralla	m3rtr	11	9,08 €	100 €
2000	Päällysy- ja pintarakenteet				59 773 €
2100	Päällysrakenteen osat ja radan alusrakennekerrokset				27 926 €
2110	Suodatinrakenteet				3 839 €
2111	Suodatinkerrokset				3 839 €
2111	Suodatinkerros hiekasta, alle 2500 m3rtr	m3rtr	458	8,38 €	3 839 €
2120	Jakavat kerrokset, eristyskerrokset ja välikerrokset				5 099 €
2121	Jakavat kerrokset				5 099 €
2121.1	Jakava välikerros murskeesta KaM 0-64, alle 2500 m3rtr	m3rtr	306	16,66 €	5 099 €
2130	Kantavat kerrokset				9 231 €
2131	Sitomattomat kantavat kerrokset				9 231 €
2131.1	Sitomaton kantava kerros KaM 0-32, alle 2500 m3rtr	m3rtr	306	30,17 €	9 231 €
2140	Päällysteet ja pintarakenteet				9 757 €
2145	Sitomattomat pintarakenteet				9 757 €
2145.1	Sorapäällyste	m2tr	3 054	3,19 €	9 757 €
2300	Kasvillisuusrakenteet				31 847 €
2320	Nurmi- ja niittyverhoukset				31 847 €
2321	Nurmikot				31 847 €
2321.1	Nurmikko A3	m2tr	17 760	1,79 €	31 847 €
3000	Järjestelmät				148 646 €
3100	Vesihuollon järjestelmät				132 765 €
3110	Jätevesiviemärit				60 755 €
3111	Jätevesiviemäriputket (viettoviemäri)				42 440 €
3111.1	Muovinen jätevesiviemäri (vietto) 200 mm	mtr	1 594	26,62 €	42 440 €
3113	Jätevesiviemärin tarkastuskaivot ja -putket				18 315 €
3113.1	Muovitarkastuskaivo 400/315 mm (jätevesi)	kpl	32	572,34 €	18 315 €

Lopputyö

Rakennusosat

Tunniste	Rakennusosa	Yks.	Määrä	Yks. hinta	Yhteensä
3100	Vesihuollon järjestelmät				132 765 €
3130	Vesijohdot				72 010 €
3131	Vesijohdot				36 466 €
3131.21	VJ M 40 mm	mtr	576	14,20 €	8 180 €
3131.21	VJ M 110 mm	mtr	1 018	27,79 €	28 286 €
3132	Vesijohdon laitteet				385 €
3132.1	Kumiluistiventtiili DN 100	kpl	2	192,74 €	385 €
3133	Liitosrakenteet (vesijohdot)				35 159 €
3133	Vesijohdon tonttiliittymä PEH 32 PN	kpl	64	549,36 €	35 159 €
3300	Sähkö-, tele- ja konetekniset järjestelmät				15 882 €
3310	Sähkön- ja tiedonsiirtorakenteet				5 231 €
3311	Maakaapelirakenteet				5 231 €
3311.1	Kaapelit, tyyppi MCMK 4x2.5+2.5 (sillan syöttö)	mtr	1 594	3,28 €	5 231 €
3313	Maadoitukset				0 €
3313.16	Ulkopuolisten rakennusten ja rakenteiden maadoitukset	kpl		90,24 €	0 €
3320	Kaapeleiden putkien ja johtojen suojarakenteet				10 651 €
3321	Kaapelisuojausrakenteet				10 651 €
3321.11	Suojaputki 110 M	mtr	1 594	6,68 €	10 651 €
1000-4900	Rakennusosat yhteensä				515 501 €
Työmaatehtävät					
5100	Rakentamisen johtotehtävät				25 775 €
5300	Rakentamisen työmaatehtävät ja erityiset työmaakulut				10 310 €
5400	Työmaapalvelut				10 310 €
5500	Työmaan kalusto				5 155 €
5200	Urakoitsijan yritystehtävät				56 705 €
5761.31	Hintatason muutokset				0 €
Työmaatehtävät yhteensä					108 255 €
1000-5500	Rakennusosat ja työmaatehtävät yhteensä				623 756 €
Tilaaajatehtävät					
5600	Suunnittelutehtävät				46 782 €
5700	Rakennuttamis- ja omistajatehtävät				46 938 €
Tilaaajatehtävät yhteensä					93 719 €
1000-5580	Rakennusosat, työmaatehtävät ja tilaaajatehtävät yhteensä				717 475 €
Muut kustannukset					
Nimi	Yks.	Määrä	Yks. hinta	Yhteensä	
Muut kustannukset yhteensä					
Koko hanke yhteensä					717 500 €
					(Alv. 0%)
					165 000 €
					(Alv. 23%)
Koko hanke yhteensä					882 500 €
					(Alv. 23%)

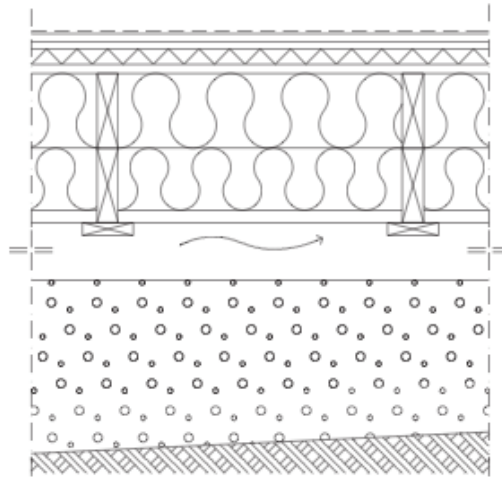
Liite 14. Alapohjamalli RT AP 703 (RT-kortisto)

RT 83-11009

ohjeet - 25

Rakennuskohde	Puupalkkisto, ryömintätila Mineraalivillaaeriste Kelluva pintalevytytys	RT AP 703
Suunnittelija		AP

Mittakaava 1:10

Rakennekerrokset:

22...30 mm	Lattianpäällyste ja pintakäsittely huoneselosteen mukaan
	Rakennuslevy, pöntattu lastulevy (22 mm) tai 2-kertainen lattialevyksi tarkoitettu kipsilevy (2x15 mm)
≥ 30 mm	Askelääneneristyslevy päällysteen mukaan
18 mm	Ilman- ja höyrynsulku, ympäripöntattu havuvanerit, liima- ja ruuvi kiinnitys
294 mm	Kantava rakenne rakennesuunnitelman mukaan, vaarnapalkki 42x(147+147)
	Lämmöneriste, 269 mm, palamaton tai lähes palamaton eriste, esim. mineraalivilla, $\lambda_{Design}=0,036$ W/mK
22...25 mm	Tuulensuoja, 25 mm, esim. kosteuden kestävä jyykkä puukultulevy, $\lambda_{Design}=0,055$ W/mK
≥ 800 mm	Harvalaudoitus, 22...25x100, lattiakannattajien alapinnassa
≥ 3200 mm	Ryömintätila, tuuletusaukkojen määrä 4...8 % ryömintätilan pinta-alasta
	Salaojituskerros, raekoko e 6...16 mm
	Suodatinkangas, käyttöluokka N2, savi- ja siltimaililla
	Perus- tai täyttömaa pohjarakennussuunnitelman mukaan, kallistus salaojiin vähintään 1:50

Ohjeet:

Pöntattu havuvanerit toimii alapohjaa jäykistävänä levynä, ilman- ja höyrynsulkuna sekä runkovaiheen työskentelytasona. Jos rakennuslevynä käytetään muuta kuin vaneria, tulee ilman- ja höyrynsulun tarpeellisuus harkita tapauskohtaisesti.

Askelääneneristyslevy voidaan korvata 40 mm:n kuivatulla hiekkakerroksella.

Tuulensuoja tehdään ilmativiikisi ja tuetaan niin, ettei siihen ajan myötä muodostu haitallista taipumaa.

Putkistojen kohdalla ryömintätilan korkeus vähintään 1200 mm.

Ks. myös taulukko 1.

Ominaisuudet:

Lämmönläpäisykerroin $U = 0,15$ W/m²K

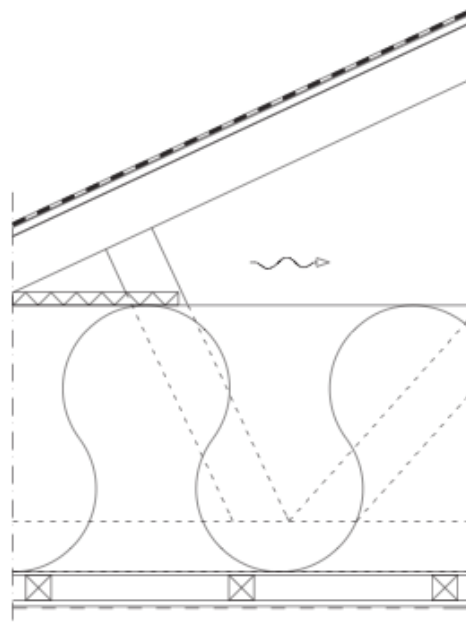
Liite 15. Yläpohjamalli 82-10868, YP 211 (RT-kortisto)

RT 83-11010

ohjeet - 19

Rakennuskohde	Puuristikko, tuulettuva ilmatila Puukuitueriste Bitumikermikate	RT YP 702
Suunnittelija		YP

Mittakaava 1:10

Rakennekerrokset:

15 mm	Bitumikermikate rakennesuunnitelman mukaan
≥ 100 mm	Rakennuslevy rakennesuunnitelman mukaan, havuvanerit tai vähintään 20 mm:n raakaponttilaudoitus
525 mm	Tuuletusväli Kantava rakenne rakennesuunnitelman mukaan, kattoristikot Tuulensuoja , 1,2 m leveällä reunakaistalla tai tuulenohjain
6 mm	Lämmöneriste , puukuituvilla, $\lambda_{Design}=0,041$ W/mK
≥ 44 mm	Ilman- ja höyrönsulku rakennesuunnitelman mukaan, saumat ilma- ja höyrytiivit Rakennuslevy , esim. puolikova puukuitulevy, Puukoolaus , tai ristilnlaudoitus 2x(22x100) k 400 Kattoverhous ja pintakäsittely huoneselosteen mukaan

Ohjeet:

Kermien laatu ja määrä valitaan katon kaltevuuden mukaan. Vesikate voi olla myös esimerkiksi konesaumattu peltikate, muotolevy- tai tiilikate. Vesikaton kaltevuus ja alusrakenteet suunnitellaan valitun kateen mukaan.

Lämmöneristeen palnuminen otettava huomioon eristeen asennuksessa (asennuspaksuus n. 20 % nimellispaksuutta suurempi). Jos lämmöneristeenä käytetään mineraalivillaa, määritetään eristyspaksuus käytettävän tuotteen lambda-arvon ja valmistajan ohjeiden mukaan.

Kattoristikoiden alapaarteeseen kiinnitetty rakennuslevy tukee lämmöneristettä sekä ilman- ja höyrönsulkuun. Ilman- ja höyrönsulun jatkokset limitetään ja sijoitetaan alapaarteiden kohdalle.

Ks. myös taulukko 1.

Ominaisuudet:

Lämmönläpäisykerroin $U = 0,09$ W/m²K.
Kattokannattajien kylmäsilta-vaikutukseksi on U-arvolaskelmaa arvioitu 0,02 W/m²K.
Vaikutus tarkistettava tapauskohtaisesti. Kattoverhous ei ole mukana laskelmissa.